

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**IZVJEŠĆE O PROVOĐENJU USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA
NACIONALNIH MANJINA I O UTROŠKU SREDSTAVA OSIGURANIH U
DRŽAVNOM PRORAČUNU REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2010. GODINU
ZA POTREBE NACIONALNIH MANJINA**

Zagreb, srpanj 2011.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. RAVNOPRAVNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA	4
3. OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA	9
4. ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA	10
5. PRAVO NA OČITOVANJE SVOJE VJERE I OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA	19
6. PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA	20
7. KULTURNA AUTONOMIJA	21
8. ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA	24
9. VIJEĆA I PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	30
10. AKTIVNOSTI SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE	31
11. STAMBENO ZBRINJAVANJE I POVRATAK	34
12. ETNIČKI MOTIVIRANA KAZNENA DJELA I POSTUPCI VEZANI UZ DISKRIMINACIJU	36
13. PROVEDBA DIJELA NACIONALNOG PROGRAMA ZA ROME I AKCIJSKOG PLANA DESETLJEĆA ZA UKLJUČIVANJE ROMA 2005.-2015.	40
14. ZAŠTITA OD SVAKE DJELATNOSTI KOJA UGROŽAVA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA - RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE	47
15. PROVOĐENJE OKVIRNE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU NACIONALNIH	49
16. MANJINA I AKTIVNOSTI UREDA ZA NACIONALNE MANJINE	49
17. BILATERALNA SURADNJA	52
18. ZBIRNI FINANCIJSKI POKAZATELJI	52
19. ZAKLJUČAK	54

PRILOZI

Prilog 1 - Podaci o broju postupaka pred sudovima vođenim na jezicima nacionalnih manjina i podaci o postupcima u kojima je stranka zatražila ili odbila vođenje postupaka na jeziku nacionalnih manjina u 2010. godini (<i>Ministarstvo pravosuđa</i>).....	58
Prilog 2 - Prikaz financiranja obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina (<i>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</i>)	61
Prilog 3 – Podaci o učenju jezika i kulture (model C) početak šk. god. 2010./2011. (<i>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</i>).....	65
Prilog 4 - Sufinanciranje predškolskog odgoja i naobrazbe, osnovnoškolskog i visokoškolskog obrazovanja, te izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u 2010. godini (<i>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</i>)	66
Prilog 5 – Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu RH za 2010. godinu za potrebe nacionalnih manjina u programima HTV-a.....	69
Prilog 6 - Izvješće o emisijama Hrvatskoga radija namijenjenim nacionalnim manjinama u Republici Hrvatskoj.....	77
Prilog 7 - Pregled financijskih sredstava koja su u 2010. godini dodijeljena za programe nacionalnih manjina (<i>Agencija za elektroničke medije</i>)	106
Prilog 8 - Pregled ostvarenih programa javnih potreba u kulturi nacionalnih manjina prema kulturnim i programskim djelatnostima te nositeljima u 2010. godini (<i>Ministarstvo kulture</i>).....	110
Prilog 9 - Komparativni pregled sredstava za programe stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina i ostalih programa za 2009. i 2010. godinu, te komparacija sa 2003. godinom (<i>Savjet za nacionalne manjine</i>)	117
Prilog 10 - Prikaz broja zaposlenih službenika i broja zaposlenih namještenika u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na dan 1. listopada 2010. godine (<i>Ministarstvo uprave</i>)	126

1. UVOD

Vlada Republike Hrvatske, sukladno odredbi članka 37. stavak 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina („Narodne novine“, broj 155/02,47/10. i 80/10.), najmanje jednom godišnje podnosi Hrvatskome saboru Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina. Ovo je sedmo po redu izvješće (za 2003. i 2004. godinu podnijeto je objedinjeno izvješće).

Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te o utrošku sredstava za 2009. godinu usvojeno je na sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 1. srpnja 2010. godine. Hrvatski sabor je na 20. sjednici održanoj 26. studenog 2010. godine donio Zaključak kojim se prihvaća Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2009. godinu za potrebe nacionalnih manjina.

U 2010. godini došlo je do daljnjeg pomaka u normativnom uređenju prava pripadnika nacionalnih manjina. Promjenom Ustava Republike Hrvatske iz lipnja 2010. godine, uz ranije navedene nacionalne manjine, u tekst Ustava dodaju se i Bošnjaci, Slovenci, Crnogorci, Makedonci, Rusi, Bugari, Poljaci, Romi, Rumunji, Turci, Vlasi i Albanci, tako da su sada u Izvorišnim osnovama izrijekom navedene sve 22 nacionalne manjine koje žive u Republici Hrvatskoj.

U lipnju 2010. godine donesen je i Ustavni zakona o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina kojim su uvedena dva nova modela izbora zastupnika, pripadnika nacionalnih manjina u Hrvatski sabor. Prema tim modelima nacionalne manjine koje u stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju s više od 1,5% stanovnika imaju pravo na najmanje 3 zastupnika u Hrvatskom saboru, a nacionalne manjine koje u stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju s manje od 1,5% stanovnika, pored općega biračkog prava, na osnovi posebnoga biračkog prava imaju pravo izabrati pet zastupnika pripadnika nacionalnih manjina (tzv. dopunsko pravo glasa). Također, koordinacijama vijeća nacionalnih manjina za područje Republike Hrvatske (tzv. nacionalnim koordinacijama) priznaje se svojstvo pravne osobe te se Srpskom narodnom vijeću priznaje status Koordinacije vijeća srpske nacionalne manjine za područje Republike Hrvatske.

U cilju poboljšanja provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina Vlada Republike Hrvatske 2008. godine donijela je Akcijski plan za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Izvješće o provedbi navedenog dokumenta za 2008. i 2009. godinu, koje je usvojeno na sjednici Vlade Republike Hrvatske 06. listopada 2010. godine, pokazuje da su učinjeni značajni pomaci u provedbi Ustavnog zakona ostvaren u području promicanja kulturne autonomije, odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina, ostvarivanja vjerskih prava, zastupljenosti u predstavničkim i izvršnim tijelima lokalnih jedinica, te u provedbi Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015. Međutim, u području službene uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina, pristupa nacionalnih manjina javnim medijima te zastupljenosti nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i tijelima uprave lokalnih jedinica, još uvijek nije postignut zadovoljavajući napredak.

Na temelju analize provedbe Ustavnog zakona u prethodnom razdoblju te Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za 2008. i 2009. godinu, a

sukladno Zaključku Vlade Republike Hrvatske od 06. listopada 2010. godine, u studenome 2010. godine pristupilo se izradi novog Akcijskog plana za razdoblje od 2011.-2013. godine. Cilj je novog Akcijskog plana daljnje jačanje zaštite nacionalnih manjina, posebno u područjima u kojima su uočeni nedostaci. U tom smislu utvrđene su mjere, koje su u odnosu na prethodni Akcijski plan, znatno proširene, te su postavljeni konkretni ciljevi koji u razdoblju od 2011.-2013. godine planiraju realizirati.

Ured za nacionalne manjine koordinirao je izradu Izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu za potrebe nacionalnih manjina, a u njegovoj izradi sudjelovala su sva nadležna ministarstva i druga državna tijela zadužena za provedbu pojedinih odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

2. RAVNOPRAVNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA

Prema podacima Ministarstva uprave, s kraja 2009. godine, od ukupno 27 lokalnih jedinica, koje su temeljem brojčanog udjela pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom stanovništvu jedinice samouprave, odnosno koje su sukladno odredbi 12. stavak 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina svojim statutima bile dužne urediti službenu ravnopravnu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine, 7 jedinica nije ispunilo navedenu obvezu. To su slijedeće jedinice:

- na području Karlovačke županije: **Općina Plaški** - srpski jezik;
- na području Primorsko-goranske županije: **Grad Vrbovsko** – srpski jezik;
- na području Ličko-senjske županije: **Općina Udbina** – srpski jezik;
- na području Zadarske županije: **Općina Gračac** – srpski jezik;
- na području Osječko-baranjske županije: **Općina Erdut** – srpski jezik i **Općina Punitovci** – slovački jezik;
- na području Šibensko-kninske županije: **Općina Ervenik** – srpski jezik.

Ministarstvo uprave je početkom 2011. godine, putem ureda državne uprave u županijama, uz provjeru usklađenosti statuta navedenih jedinica samouprave s odgovarajućim odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, izvršilo i provjeru stanja ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina u praksi. Navedenom provjerom utvrđen je neujednačen pristup statutarnom uređivanju ostvarivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina, kao i činjenica da pojedine jedinice, unatoč postojećoj obvezi, svoje statute nisu uskladile s odgovarajućim propisima, odnosno da to nisu učinile na odgovarajući način.

Statut Općine Plaški sadrži odredbu, kojom je u članku 22. uopćeno propisano da će se pripadnicima srpske nacionalne manjine u Općini osigurati i sva ostala prava utvrđena Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina, Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj kao i ostalim zakonskim i podzakonskim aktima, uzimajući u obzir da pripadnici srpske nacionalne manjine čine većinsko stanovništvo u Općini. Člankom 23. Statuta Općine Plaški je, nadalje, propisano da će o provođenju i ostvarivanju svakog pojedinog prava utvrđenog člankom 15. – 22. ovog Statuta Općinsko vijeće Općine Plaški donijeti posebnu Statutarnu odluku kojom se obvezuje utvrditi i načine i uvjete osiguranih prava. U praksi, prema podacima koje je prikupio i Ministarstvu uprave dostavio Ured državne uprave u Karlovačkoj županiji, prava pripadnika srpske nacionalne manjine na ravnopravnu službenu uporabu svog jezika i pisma se, u pravilu, ne ostvaruju jer pripadnici te manjine ne iskazuju interes za ostvarivanje prava.

Statut Grada Vrbovsko ne sadrži odredbe o ravnopravnoj službenoj uporabi jezika i pisma pripadnika srpske nacionalne manjine, za što se kao razlog, prema navodima Grada Vrbovsko, navodi da se pripadnici srpske nacionalne manjine većinom služe hrvatskim jezikom te da se prema rezultatima Popisa stanovništva iz 2001. godine tek 58 osoba (2,65%) pripadnika srpske nacionalne manjine izjasnilo da im je srpski materinji jezik.

Statutom Općine Udbina nije uređeno pravo pripadnika srpske nacionalne manjine na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine.

Statutom Općine Gračac, članak 57. točka 5., propisano je da vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u Općini Gračac imaju pravo na ravnopravnu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine, sukladno zakonu. U praksi, pripadnici srpske nacionalne manjine nisu iskazivali interes za ostvarivanje prava na uporabu manjinskog jezika i pisma.

Statutom Općine Erdut, odredbom članka 9., propisano je da je na području Općine Erdut, pored hrvatskog jezika i latiničnog pisma, u službenoj uporabi srpski jezik i ćirilično pismo. Ostvarivanje prava na službenu dvojezičnost u Općini Erdut ostvaruje se dvojezičnim

ispisivanjem teksta pečata i žigova te natpisnih ploča općinskih tijela; izdavanjem građanima dvojezičnih javnih isprava te tiskanjem dvojezičnih obrazaca za službene svrhe; ispisivanjem dvojezičnih prometnih znakova, naziva ulica, trgova te naziva mjesta. Ostala se jezična prava mogu ostvarivati ovisno o iskazanom interesu građana.

Statutom Općine Punitovci, odredbom članka 6., propisano da Općina jamči ostvarivanje prava nacionalnim manjinama koje žive na njenom području, sukladno Ustavu Republike Hrvatske i Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina. Ostvarivanje prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma slovačke nacionalne manjine nije posebno propisano. U praksi, pripadnici slovačke nacionalne manjine ne iskazuju interes za ostvarivanje prava na uporabu manjinskog jezika i pisma.

Statutom Općine Ervenik nije uređeno pravo pripadnika srpske nacionalne manjine na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma te nacionalne manjine.

Broj jedinica samouprave (29) koje su, sukladno odredbi 12. stavak 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, iskoristile zakonsku mogućnost da svojim statutima uvedu, odnosno propišu i urede službenu ravnopravnu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine, u cijelosti ili u odnosu na neka od prava koja su propisana Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, ostao je nepromijenjen u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Tijekom 2010. godine evidentiran je vrlo **mali broj postupaka prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima jedinica samouprave** u kojima su korišteni jezik i pismo nacionalne manjine. Jedan od osnovnih razloga malog broja postupaka na jeziku i pismu nacionalne manjine zasigurno predstavlja nedostatak interesa pripadnika nacionalnih manjina za korištenjem toga prava. Prema raspoloživim podacima, navedeno pravo koriste i za ostvarivanje istog iskazuju interes isključivo pripadnici talijanske nacionalne manjine na razini tek nekoliko jedinica lokalne samouprave u Istarskoj županiji. Na primjer, u Gradu Novigrad - Cittanova sva su se rješenja dostavljala na talijanskom jeziku, dok žalbenih postupaka na talijanskom jeziku nije bilo jer isti nisu pokretani; u Općini Grožnjan – Grisignana zabilježeno je 20 postupaka u kojima su korišteni jezik i pismo talijanske nacionalne manjine; u Gradu Buje – Buie izdavana su dvojezična rješenja o određivanju komunalne naknade, dok postupci na talijanskom jeziku nisu vođeni jer nije bilo iskazanog interesa.

Vezano uz ostvarivanje prava na uporabu manjinskog jezika i pisma **u postupcima pred državnim tijelima prvog stupnja i ustrojstvenim jedinicama središnjih tijela državne uprave koje postupaju u prvom stupnju te pravnim osobama s javnim ovlastima** tijekom 2010. nisu evidentirane značajnije promjene u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Uredi državne uprave u županijama, na primjer, nisu izvijestile niti o jednom slučaju ostvarivanja prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima koje su vodili tijekom 2010. godine. Čini se da je osnovni razlog za neostvarivanje navedenog prava nepostojanje interesa pripadnika nacionalnih manjina.

Međutim, podaci i izvješća koji su zaprimljeni od nekih ureda državne uprave ukazuju i na potrebu da se dio službenika bolje upozna s odredbama Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te uputi na postupanje sukladno odredbi članka 12. stavak 1. istoga Zakona, koja glasi: „*Tijela državne uprave prvog stupnja, ustrojstvene jedinice središnjih tijela državne uprave koja postupaju u prvom stupnju, sudbena tijela prvog stupnja, državna odvjetništva i državna pravobraniteljstva prvog stupnja, javni bilježnici i pravne osobe koje imaju javne ovlasti, koji su ovlašteni postupati na području na kojem je, uz hrvatski jezik i latinično pismo, u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo nacionalne*

manjine, dužna su podučiti stranku s područja općine ili grada, koji su uveli u ravnopravnu službenu uporabu jezik i pismo nacionalne manjine, o pravu uporabe jezika i pisma nacionalne manjine u postupku, te unijeti u zapisnik izjavu o tome kojim će se jezikom i pismom stranka služiti u postupku."

Na primjer, Ured državne uprave u Vukovarsko-srijemskoj županiji izvijestio je da „na području Vukovarsko-srijemske županije nije u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo niti jedne nacionalne manjine jer pripadnici niti jedne nacionalne manjine ne čine trećinu stanovnika Vukovarsko-srijemske županije, tako da se ne ostvaruje pravo na uporabu manjinskog jezika i pisma u prvostupanjskim postupcima pred Uredom državne uprave". Navedeni dio izvješća Ureda državne uprave u Vukovarsko-srijemskoj županiji ukazuje na problem nedovoljnog poznavanja, odnosno neodgovarajuće primjene odredbe članka 12. stavak 1. Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Na područjima nekih jedinica lokalne samouprave (npr. u općinama Borovo, Markušica, Negoslavci i Trpinja na području Vukovarsko-srijemske županije) ostaje problem vezan uz primjenu odredbe članka 10. stavak 1. Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj kojim je, između ostalog, propisano da se u općinama i gradovima u kojima je u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo nacionalne manjine, dvojezično ili višejezično, istom veličinom slova, ispisuju pisani prometni znakovi i druge pisane oznake u prometu.

Nakon što je, krajem 2009. i početkom 2010. godine, Ministarstvo uprave izvršilo analizu sadržaja određenog broja statuta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su bile u obvezi uskladiti svoje opće akte sa odredbama Ustavnog zakona i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te provelo upravni nadzor nad radom 33 jedinica samouprave, uključujući i nadzor nad statutima i općim aktima u dijelu u kojem su uređena ili trebaju biti uređena prava pripadnika nacionalnih manjina, Ministarstvo uprave je tijekom svibnja i lipnja 2010. godine, u suradnji s Akademijom lokalne demokracije, provelo mjeru iz Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina „Edukacija općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te lokalnih službenika o službenoj i javnoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina na razini jedinica lokalne samouprave”. U okviru provedbe ove mjere održana su 4 regionalna savjetovanja, u Topuskom, Bizovcu, Zadru i Puli. Ciljevi ove mjere bili su, između ostalog, potaknuti jedinice samouprave na odgovarajuće uređivanje ostvarivanja jezičnih prava pripadnika nacionalnih manjina svojim općim aktima te doprinijeti unaprjeđenju i poticanju ostvarivanja tih prava u praksi.

Krajem 2010. godine, sukladno Akcijskom planu za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Ministarstvo uprave je izradilo prijedlog Naputka za dosljednu primjenu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, kojim bi se propisali način uređivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina općim aktima, odnosno statutima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te način ostvarivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina u postupcima koji se vode pred državnim tijelima prvog stupnja i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti. Mjera donošenja i objave ovoga Naputka u „Narodnim novinama” predviđena je u okviru Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje 2011. – 2013. godine.

Sukladno navedenom Akcijskom planu, Ministarstvo uprave će u 2011. godini provesti mjeru ciljanog nadzora nad statutima jedinica lokalne samouprave koje su sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj bile dužne urediti ostvarivanje prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine, ali tu obvezu nisu ispunile.

Uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina u pravosuđu

Podaci o broju postupaka koji su vođeni na jezicima nacionalnih manjina:

Jezik pripadnika nacionalne manjine	Jedinica lokalne samouprave	Broj vođenih postupaka
Talijanski jezik	Buje	23 javnobilježnička postupaka
	Pula	18 prekršajnih postupaka
	Pazin	1 prekršajni postupak
	Rovinj	18 sudskih postupaka (3 parnična, 10 ostavinskih, 5 zemljišno-knjižnih postupaka) 18 javnobilježničkih postupaka
	Umag	2 prekršajna postupka 7 ostavinskih postupaka
Češki jezik	Bjelovar Ivanić- Grad	1 kazneni postupak 1 parnični postupak
Srpski jezik	Križevci	1 prekršajni postupak

Osobne iskaznice na jeziku i pismu nacionalnih manjina

S ciljem upoznavanja te motiviranja pripadnika nacionalnih manjina da koriste pravo na izdavanje osobnih iskaznica koje su, uz hrvatski jezik i latinično pismo, popunjene i na jeziku i pismu nacionalne manjine, izrađene su promotivne obavijesti koje su postavljene u policijskim upravama i postajama na mjestima gdje se izdaju osobne iskaznice. To je rezultiralo povećanom broju izdanih osobnih iskaznica tiskanih na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu. Vidljiv je povećan interes pripadnika srpske, mađarske, češke i rusinske nacionalne manjine.

Pripadnici nacionalne manjine	Godina izdavanja osobne iskaznice	
	2009. g.	2010. g.
Talijani	2708	2163
Srbi	43	71
Mađari	24	32
Česi	1	9
Rusini	-	2
UKUPNO	2776	2277

Ocjena stanja i preporuke

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, tijekom 2010. godine nije bilo značajnijih promjena vezano uz ostvarivanje prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina na lokalnoj razini kao u postupcima pred državnim tijelima prvog stupnja i ustrojstvenim jedinicama središnjih tijela državne uprave koje postupaju u prvom stupnju te pravnim osobama s javnim ovlastima. Iz raspoloživih se podataka može zaključiti da se u određenom broju jedinica lokalne samouprave pravo na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma ne ostvaruje ili se ostvaruje u manjoj mjeri zbog neupućenosti ili nezainteresiranosti pripadnika nacionalnih manjina; moguće nedovoljne upućenosti lokalnih službenika; neupućenosti npr. zaposlenika u javnim poduzećima i slično. Jedan od osnovnih razloga za otežano ili nedosljedno provođenje pojedinih jezičnih prava na lokalnoj razini je neujednačeno i nedovoljno detaljno uređivanje odgovarajućih jezičnih prava statutarnim odredbama jedinica lokalne samouprave.

U 2010. godini došlo je do značajnog pada u broju postupaka pred pravosudnim tijelima prvog stupnja vođenih na jeziku i pismu nacionalne manjine (277 u 2009., 72 u 2010.). Iako je broj slučajeva bio podjednak (423 u 2009. i 402 u 2010. g.), zamjetno je povećanje slučajeva u kojima osobe pripadnici nacionalnih manjina odbijaju pravo vođenja postupaka na njihovom manjinskom jeziku (u 2009. godini 146 osoba je odbilo vođenje postupka na manjinskom jeziku, dok je u 2010. g. taj broj porastao na 330 slučajeva).

U 2010. g. izdano je ukupno manje osobnih iskaznica na jeziku i pismu nacionalnih manjina, ali je uočen povećan interes pripadnika pojedinih nacionalnih manjina (srpske, mađarske, češke i rusinske) za ostvarivanje ovog prava u odnosu na 2009. godinu.

S obzirom na poteškoće pri praćenju podataka, potrebno je u narednom razdoblju, radi kvalitetnijeg i učinkovitijeg ažuriranja podataka te praćenja i analiziranja stanja, izraditi elektroničku bazu podataka. Također je potrebno pojačati ciljani nadzor nad zakonitošću rada i akata tijela u onim jedinicama koje su obvezne osigurati pravo nacionalnih manjina na ravnopravnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina.

3. OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA

Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, tijekom 2010. godine Ministarstvo uprave nije zaprimilo niti jednu predstavku niti je evidentiralo bilo kakvu primjedbu vezano za ostvarivanje prava na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te na uporabu znamenja i simbola pripadnika nacionalnih manjina, a sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Vezano uz pojedine upite o ostvarivanju prava na uporabu znamenja i simbola pripadnika nacionalnih manjina, konkretno o ostvarivanju prava na isticanje zastave nacionalne manjine uz zastavu Republike Hrvatske na službenim prostorijama jedinice samouprave, odnosno o ostvarivanju prava na službenu uporabu i način korištenja zastave nacionalne manjine u jedinici samouprave, Ministarstvo uprave se usmeno očitovalo da bi ostvarivanje navedenog prava trebalo, radi pravne sigurnosti, konkretno propisati statutom jedinice.

Ocjena stanja i preporuke

Teme i pitanja vezana uz ostvarivanje navedenih prava, kao i uređivanje ostvarivanja tih prava statutima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, bili su obuhvaćeni provedbom mjere iz Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina: „Edukacija općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te lokalnih službenika o službenoj i javnoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina na razini jedinica lokalne samouprave”, odnosno regionalnim savjetovanjima koje je Ministarstvo uprave, u suradnji s Akademijom lokalne demokracije, održalo tijekom svibnja i lipnja 2010. godine u Topuskom, Bizovcu, Zadru i Puli.

Unatoč aktivnostima koje su poduzete u prethodnom razdoblju, ocjenjuje se da je potrebno nastaviti poduzimati odgovarajuće mjere informiranja i educiranja pripadnika nacionalnih manjina i predstavnika jedinica samouprave o pitanjima vezanim uz ostvarivanje prava na uporabu znamenja i simbola nacionalnih manjina te o uređivanju ostvarivanja tih prava općim aktima jedinica samouprave.

4. ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA

Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina ostvaruje se sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina («Narodne novine» br. 51/00. i 56/00.) U 2010. godini doneseni su sljedeći zakonski i podzakonski akti:

- Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o odgoju i obrazovanja u osnovnoj i srednjoj školi;
- Izmjene i dopune DPS (Državni pedagoški standard) osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja;
- Izmjene i dopune DPS predškolskog odgoja i obrazovanja;
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o broju učenika u redovitom i kombiniranom razrednom odjelu i odgojno-obrazovnoj skupini u osnovnoj školi;
- Pravilnik o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi;
- Pravilnik o polaganju državne mature za 2010./2011.;
- Pravilnik o izradi i obrani završnoga rada;
- Pravilnik o sadržaju i obliku svjedodžbi i drugih javnih isprava te pedagoškoj dokumentaciji i evidenciji u školskim ustanovama.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u školskoj godini 2009/2010. i početku 2010/2011. nije zaprimilo niti jedan pismeni prigovor zbog uskraćivanja prava na obrazovanje po bilo kojem obrazovnom modelu za koji se manjinska zajednica opredijelila. Unatoč postojanju više modela za obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina manji dio učenika pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj pohađa nastavu u modelima A, B i/ili C, dok većina učenika pripadnika nacionalnih manjina i dalje pohađa nastavu na hrvatskom jeziku i u redovnom programu.

Prikaz broja polaznika po modelima i nacionalnim manjinama

Broj djece/učenika/polaznika fakulteta, broj ustanova (DV, OŠ i SŠ), broj razreda/skupina, broj odgojitelja /učitelja/nastavnika u programima odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2009. i 2010.

Nacionalne manjine	2009/10.				2010/11.			
	Broj djece/učenika polaznika	Broj ustanova DV/OŠ/SŠ	Broj razreda/skupina	Broj odgojitelja učitelja nastavnika	Broj djece u DV učenika u OŠ i SŠ m/ž	Broj ustanova DV/OŠ/SŠ	Broj razreda/skupina DV,OŠ,SŠ	Broj - odgojitelja učitelja nastavnika
Albanci	45	4	4	4	125 53/72	6	13	6
Česi	969	22	77	72	950 408/542	23	78	73
Mađari	1.177	25	146	106	1.231 546/685	27	148	110
Makedonci	62	5	9	5	56 24/32	5	12	5
Nijemci i Austrijanci	53	1	6	4	53 20/33	1	6	5
Rusi	-	-	-	-	28 11/17	1	3	1
Rusini/ Ukrajinci	55	4	9	3	70 33/37	4	12	3
Slovaci	528	11	38	7	483 227/256	11	38	7

Slovenci	35	1	3	1	45 18/27	1	4	1
Srbi	4.550	56	319	558	3.742 1.885/1.857	59	322	561
Talijani	3.051	26	159	432	2.861 1.051/1.810	26	159	432
Židovi	-	-	-	-	53 37/16	1	8	2
UKUPNO: DV, OŠ, SŠ (A,B,C)	10.525	155	770	1.192	9.697 4.313/5.384	164	803	1.206

Predškolski odgoj i naobrazba

U sustavu predškolskog odgoja i naobrazbe u 2010. godini predškolskim odgojem na materinskom jeziku u 63 predškolske ustanove (55 DV i 8 drugih pravnih osoba, OŠ i udruga) bilo je obuhvaćeno 1.646 djece (837m/809ž) pripadnika nacionalnih manjina, i to: 148 djece (67m/81ž) pripadnika češke nacionalne manjine, 148 djece (73m/75ž) pripadnika mađarske nacionalne manjine, 403 djece (195m/208ž) pripadnika srpske nacionalne manjine i 947 djece (502m/445ž) pripadnika talijanske nacionalne manjine. U 2010. godini povećao se broj djece pripadnika talijanske nacionalne manjine obuhvaćene predškolskim odgojem.

Nacionalne manjine	2009/2010.				2010/2011.			
	Broj djece	Broj DV	Broj skupina	Broj odgojitelja	Broj djece m/ž	Broj DV	Broj skupina	Broj odgojitelja m/ž
Česi	150	2	6	12	148 67m/81 ž	2	6	14
Mađari	164	4	8	12	148 73m/75 ž	4	8	12
Srbi	495	8	19	34	403 195m/208 ž	8	18	34
Talijani	924	12	58	98	947 502m/445 ž	11	36	98
UKUPNO	1.733	26	91	156	1.646 837m/809 ž	25	68	158

Napomena: U tablici su iskazani podaci za one nacionalne manjine čija djeca, sukladno članku 15. Državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja i naobrazbe, imaju predškolski odgoj i naobrazbu na jeziku i pismu nacionalne manjine.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Osnovnoškolskim odgojem i obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina na početku 2010/2011. školske godine u svim modelima (A, B i C) obuhvaćeno je ukupno 6.367 učenika/ca (3068m/3299ž) u 120 osnovne škole, u 317 razrednih odjela i 366 obrazovnih skupina sa 750 učitelja/nastavnika u svim modelima.

Modelom A bilo je obuhvaćeno ukupno 3.832 učenika (1.933m/1.899ž) na češkom, mađarskom, srpskom i talijanskom jeziku, u 38 osnovnih škola, 313 razrednih odjela i 668 zaposlenih učitelja.

Modelom B bilo je obuhvaćeno 8 učenika (8m/8ž) u jednoj OŠ.

Modelom C bilo je obuhvaćeno 125 učenika (53m/72ž) na albanskom jeziku, 387 učenika (153m/234ž) na češkom, 53 učenika (37m/16ž) na hebrejskom, 783 učenika (338m/445ž) na mađarskom, 56 učenika (24m/32ž) na makedonskom, 53 učenika (20m/33ž) na njemačkom, 70 učenika (33m/37ž) na rusinskom/ukrajinskom, 28 učenika (11m/17ž) na ruskom, 483 učenika (227m/256ž) na slovačkom, 45 učenika (18m/27ž) na slovenskom i 444 učenika

(217m/227ž) na srpskom jeziku. Ukupno je nastavom u modelu C bilo obuhvaćeno 2.527 učenika/ca (1.131m/1.396ž).

Broj učenika u osnovnoškolskom obrazovanju (model A, B i C) u 2009/2010. i 2010/2011.:

MODEL A

Nacionalne manjine	2009./2010.				2010./2011.			
	Broj učenika	Broj OŠ	Broj r. odjela	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj r. odjela	Broj učitelja
Česi	331	3	18	34	291 153/138	3	18	46
Mađari	224	4	30	57	208 104/104	4	28	60
Srbi	2.252	18	168	283	1.992 1.014/978	18	168	283
Talijani	1.464	11	99	279	1.341 662/679	11	99	279
UKUPNO	4.271	36	315	653	3.832 1.933/1.899	36	313	668

MODEL B

Nacionalne manjine	2009./2010.				2010./2011.			
	Broj učenika	Broj OŠ	Broj r. odjela	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj r. odjela	Broj učitelja
Mađari	11	1	1	1	8 4/4	1	4	1
UKUPNO	11	1	1	1	8	1	4	1

MODEL C

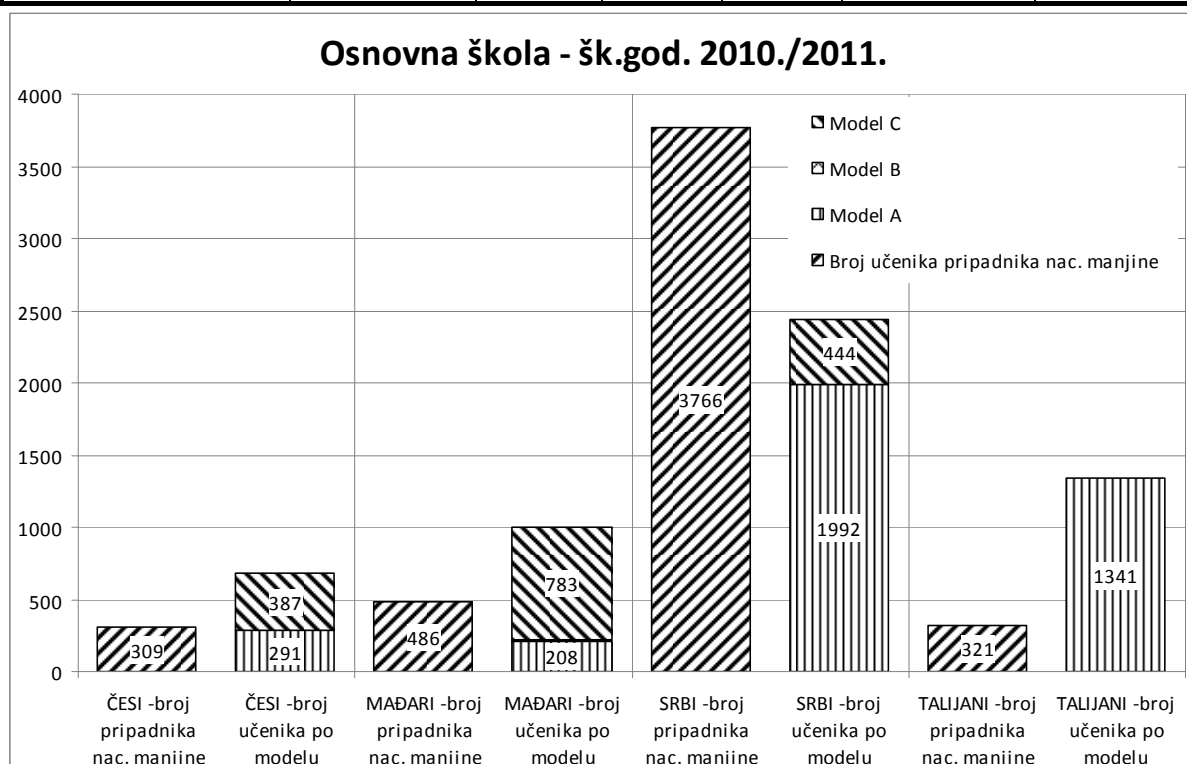
Nacionalne manjine	2009./2010.				2010./2011.					
	Broj učenika	Broj OŠ	Broj skupina	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj skupina	Broj učitelja	Broj nastavnih sati RN PN	
Albanci	45	4	4	4	125 53/72	6	13	6	12	15
Česi	419	19*	49	12	387 153/234	15	70	12	41	37
Mađari	745	15	95	11	783 338/445	17	92	13	62	45
Makedonci	62	4	9	4	56 24/32	5	17	4	11	11
Nijemci i Austrijanci	53	1	6	4	53 20/33	1	6	4	4,5	4,28
Rusi	-	-	-	-	28 11/17	1	3	1	2	4
Rusini/ Ukrajinici	55	4	9	3	70 33/37	4	12	3	20	10
Slovaci	528	11	38	7	483 227/256	11	55	7	30	25
Slovenci	35	1	3	1	45 18/27	1	4	1	72	72
Srbi	502*	20	45	25	444 217/227	23	86	28	127,5	155,5
Židovi	-	-	-	-	53 37/16	1	8	2	6	3
UKUPNO	2.453	79	263	74	2.527 1.131/1.396	83	366	81	388	381,78

UKUPNO MODELI A,B,C	6.735	116	579	728	6.367 3.068/3.299	120	683	750	388	381,78
----------------------------	--------------	------------	------------	------------	------------------------------	------------	------------	------------	------------	---------------

Napomena: Broju učenika pripadnika srpske nacionalne manjine u modelu C (502) u 2009. godini bio je pribrojen broj učenika koji su bili obuhvaćeni nastavom na daljinu tzv. e-learning nastavom srpskog jezika i kulture. U iskazanom broju škola s nastavom na češkom jeziku i pismu u 2009. godini (19) bile su matične i područne osnovne škole.

Osnovna škola - šk.god. 2010./2011. Usporedni prikaz broja učenika (izjašnjenih kao pripadnika nacionalnih manjina) i broja učenika po modelima A, B i C:

Učenici	Broj učenika pripadnika nac. manjine	Model A	Model B	Model C	Ukupan broj učenika (A+B+C)	%
ČESI	309	291		387	678	219 %
MAĐARI	486	208	8	783	999	206 %
SRBI	3766	1992		444	2436	65 %
TALIJANI	321	1341			1341	418 %

Tijekom 2010. godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa odobrilo je ustroj nastave po modelu C, i to:

- albanskog jezika i kulture: OŠ Mate Demarina, Medulin, OŠ Poreč, Poreč;
- hebrejskog jezika i kulture: OŠ Lauder-Hugo Kohn, Zagreb;
- mađarskog jezika i kulture: OŠ Lug, Lug, OŠ Čakovci, Čakovci;
- ruskog jezika i kulture: II. OŠ Čakovec, Čakovec;
- srpskog jezika i kulture u: OŠ Andrije Palmovića, Rasinja, OŠ Vladimir Nazor, Topusko, OŠ Dežanovac, Dežanovac.

Srednjoškolsko obrazovanje

Srednjoškolskim obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalne manjine na početku školske godine 2010/2011. godini bilo je obuhvaćeno ukupno 1.593 učenika/ca, u 18 srednjih škola, u

153 razredna odjela (model A i B) i 3 razredne skupine (Model C), s 396 zaposlena nastavnika. Od toga, nastavom na mađarskom obuhvaćeno je 57 učenika (Model A), na srpskom 903 učenika (Model A i model C), na talijanskom 573 učenika (Model A) i na češkom jeziku 60 učenika.

Tijekom 2010. godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa odobrilo je ustroj nastave češkog jezika i kulture po modelu C u jednoj srednjoj školi (Srednja škola Daruvar, Daruvar).

Broj učenika u srednjoškolskom obrazovanju (model A, B i C) u 2009/2010. i 2010/2011.:

MODEL A

Nacionalne manjine	2009/2010.				2010/2011.			
	Broj učenika	Broj SŠ	Broj r. odjela	Broj Nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj r. odjela	Broj nastavnika
Mađari	54	1	11	20	57 20/37	1	11	22
Srbi	889	9	78	210	884 451/433	9	78	210
Talijani	663	4	60	157	573 245/328	4	60	157
UKUPNO	1.606	14	149	387	1.514 757/788	14	149	389

MODEL B

Nacionalne manjine	2009/2010.				2010/2011.			
	Broj učenika	Broj SŠ	Broj r. odjela	Broj Nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj r. odjela	Broj nastavnika
Česi	39	1	4	1,2	39 11/28	1	4	1,6
UKUPNO	39	1	4	1,2	39	1	4	1,6

MODEL C

Nacionalne manjine	2009/2010.				2010/2011.			
	Broj učenika	Broj SŠ	Broj skupina	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj skupina	Broj nastavnika
Česi	35	1	2	5	21 6/15	2	2	0,3
Srbi	12	1	1	1	19 8/11	1	1	1
UKUPNO	47	2	3	6	40 14/26	3	3	1,3

UKUPNO MODELI A,B,C	1.692	17	156	394,2	1.624 782/842	18	156	390,9
----------------------------	--------------	-----------	------------	--------------	--------------------------	-----------	------------	--------------

Učenicima gimnazija i četverogodišnjih srednjih škola koji pohađaju nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine omogućeno je polaganje državne mature na materinjem jeziku i polaganje materinjeg jezika;

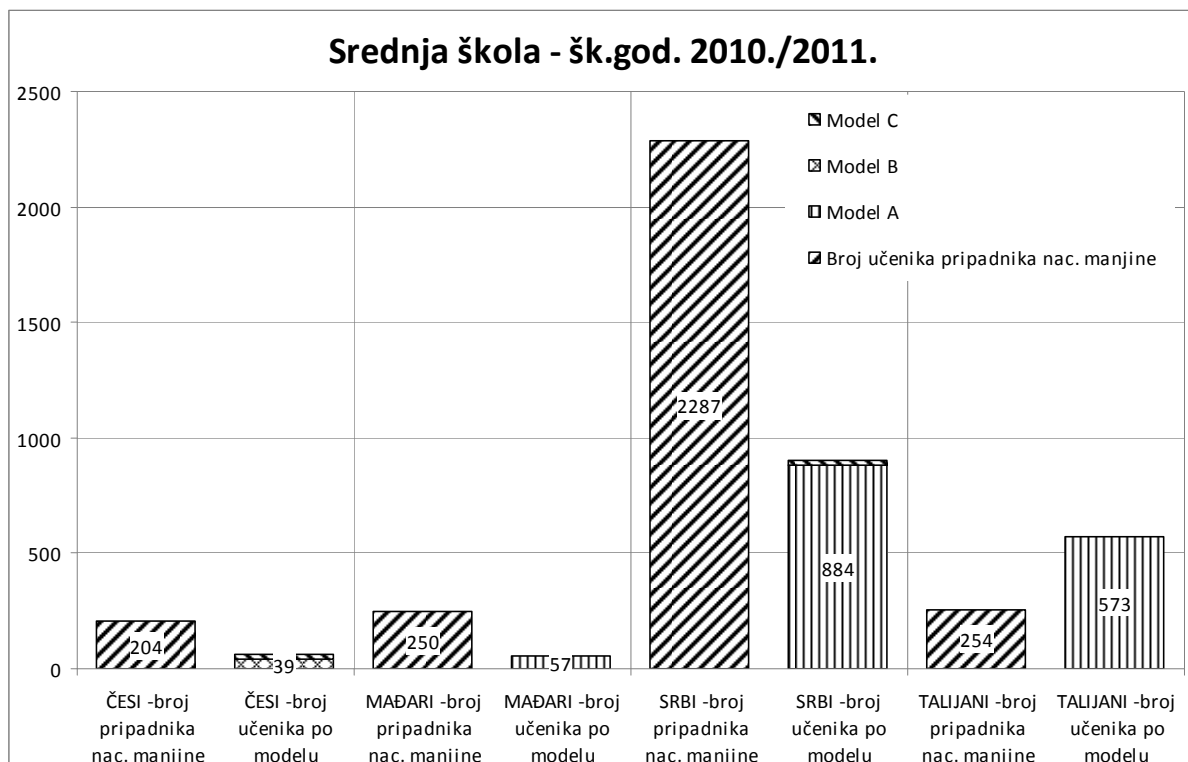
U školskoj godini 2009/2010. od 32.219 učenika na državnu maturu izašlo je ukupno 32.104 učenika. Državnu maturu u gimnazijama položilo je 12.222 učenika (nije položilo 434

učenika), u strukovnim školama položilo je državnu maturu 14.449 (nije položilo 5.111 učenika). Trinaest (13) učenika (5m/8ž) koji slušaju nastavu u gimnaziji na češkom jeziku prijavilo je državnu maturu - svih 13 učenika je državnu maturu položilo. Dvanaest (12) učenika (4m/8ž) koji slušaju nastavu na mađarskom jeziku prijavilo je državnu maturu: od 4 učenika u gimnaziji (1m/3ž) sva 4 učenika su položila državnu maturu, od 8 učenika (3m/5ž) u strukovnim školama koji su polagali državnu maturu 7 (2m/5ž) je učenika položilo državnu maturu dok jedan (1m) nije. 138 učenika (54m/84ž) koji slušaju nastavu na srpskom jeziku prijavilo je državnu maturu: od toga 45 učenika u gimnaziji (15m/30ž) položilo je državnu maturu, od 72 učenika (27m/45ž) strukovnih škola koji su polagali državnu maturu, maturu je položio 51 učenik (15m/36ž), a nije položio 21 učenik (12m/9ž). 144 učenika (69m/75ž) koji slušaju nastavu na talijanskom jeziku prijavilo je državnu maturu: od 77 učenika koji su polagali državnu maturu u gimnaziji (28m/49ž) državnu maturu je položilo 74 učenika (26m/48ž), a nije položilo 3 učenika (2m/1ž), od 54 učenika koji su polagali državnu maturu u strukovnim školama (34m/20ž) državnu maturu je položilo 44 učenika (29m/15ž), a nije položilo 10 učenika (5m/5ž).

Srednja škola - šk.god. 2010./2011.

Usporedni prikaz broja učenika (izjašnjenih kao pripadnika nacionalnih manjina) i broja učenika po modelima A, B i C:

Učenici	Broj učenika pripadnika nac. manjine	Model A	Model B	Model C	Ukupan broj učenika (A+B+C)	%
ČESI	204		39	21	60	29 %
MAĐARI	250	57			57	23 %
SRBI	2.287	884		19	903	39 %
TALIJANI	254	573			573	226 %

Visokoškolsko obrazovanje

Na Sveučilištu Juraj Dobrile u Puli na stručnom studiju *Predškolski odgoj na hrvatskom i talijanskom jeziku* u akademskoj godini 2009./2010. studira ukupno 313 studenata. Na integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju *Učiteljski studij na hrvatskom i talijanskom jeziku* studira ukupno 230 studenata.

Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na preddiplomskom sveučilišnom studiju *Mađarski jezik i književnost* upisano je ukupno 27 studenata.

Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na preddiplomskom sveučilišnom studiju *Češki jezik i književnost* (dvopredmetni) upisano je ukupno 46 studenata, dok je na diplomskom sveučilišnom studiju *Češki jezik i književnost* (dvopredmetni) smjerovi: *prevoditeljski-kulturološki, nastavnički* upisano 18 studenata.

Nastavni programi za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina

U Narodnim novinama broj 29/10. objavljeni su: nastavni program češkog jezika za osnovnu školu; nastavni program češkog jezika za srednju školu; nastavni program mađarskog jezika za osnovnu školu; nastavni program mađarskog jezika za srednju školu; nastavni program srpskog jezika za osnovnu školu; nastavni program srpskog jezika za srednju školu; nastavni program talijanskog jezika za osnovnu školu te nastavni program talijanskog jezika i književnosti za srednju školu.

U završnoj je fazi izrada nastavnih programa dopunskih sadržaja: nastavni programi prirode i društva, povijesti, geografije, likovne i glazbene kulture za OŠ te nastavni programi povijesti, geografije, likovne i glazbene umjetnosti za SŠ.

U 2010. godini objavljen je Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i opće obvezno obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi (NOK).

Udžbenici za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Početkom ožujka 2010. donesen je novi Zakon o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine br. 27/10.) koji nije predvidio besplatne udžbenike za sve učenike ali je u članku 26. propisao da *Vlada Republike Hrvatske može, sukladno raspoloživim sredstvima državnog proračuna, za svaku školsku godinu donijeti odluku o financiranju, odnosno sufinanciranju nabave udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za učenike osnovnih i srednjih škola.*

Sukladno članku 15. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (Narodne novine, 51/00. i 56/00.) školske ustanove s nastavom na jeziku i pismu nacionalne manjine koristile su u 2010. godini udžbenike iz matične zemlje prvenstveno za učenje materinskog jezika (češkog, mađarskog, srpskog i talijanskog jezika, ali i druge predmete) uz odobrenje Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Sukladno članku 16. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina sredstva za sufinanciranje izrade udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina osigurana su kako bi udžbenici za roditelje djece koja pohađaju nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine imali istu cijenu kao i udžbenici za roditelje djece koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku.

Od objavljivanja Kataloga obveznih udžbenika 7. svibnja 2010. do 31. prosinca 2010. zaprimljeni su sljedeći zahtjevi za odobrenje udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina prema nacionalnoj manjini i prema podrijetlu udžbenika:

Nacionalna manjina	2009/2010.				2010/2011.			
	udžbenici autorski	udžbenici prevedeni	udžbenici uvezeni	Σ	udžbenici autorski	udžbenici prevedeni	udžbenici uvezeni	Σ
Češka nacionalna manjina	3	12	-	15	1	-	8	9
Mađarska nacionalna manjina	-	6	-	6	-	4	-	4
Srpska nacionalna manjina	4	-	16	20	12	-	-	12
Talijanska nacionalna manjina	-	4	53	57	-	6	-	6
Σ	7	22	69	98	13	10	8	31

Svi podneseni zahtjevi su riješeni (imenovana su tročlana stručna povjerenstva, čiji su članovi pojedinačno pregledali udžbenike, a na zajedničkim sjednicama povjerenstava donijeli su zajedničku odluku i ispunili potrebne obrasce) te će udžbenici i dopunska nastavna sredstva biti uvrštena u sljedeći Popis obveznih udžbenika. Sudjelovanje u radu stručnih povjerenstava za prosudbu udžbenika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina članovima stručnih povjerenstava honorira se putem ugovora o autorskom djelu, a Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa za njihov je rad u 2009. godini isplatilo je 345.996,00 kn, a u 2010. godini 175.392,00 kn.

U 2010. godini Ministarstvo je po prvi puta sufinanciralo prevođenje udžbenika za srednje škole na talijanski i srpski jezik zbog obveze polaganja državne mature. Prevedeni su udžbenici matematike od 1. do 4. razreda za gimnazije koja je obvezni predmet pri polaganju državne mature.

Agencija za odgoj i obrazovanje objavila je u 2010. godini javni poziv za podnošenje zahtjeva za odobravanje pomoćnih nastavnih sredstava. Za češku nacionalnu manjinu prihvaćene su *Čitanke za nastavu češkog jezika u modelu A* i *čitanke za češki jezik i kulturu u modelu C* (ukupno 8 čitanke).

Učitelji i savjetnici u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Sukladno zahtjevima škola Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa odobrava zapošljavanje učitelja i stručnih suradnika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina te osigurava plaće za njihov rad.

Za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina zaposleno je 7 stručnih savjetnika i to: 2 stručna savjetnika za talijansku nacionalnu manjinu s punim radnim vremenom (jedan je stručni savjetnik za razvoj nastave u cjelini, a drugi za nastavu talijanskog jezika), 2 savjetnika za srpsku nacionalnu manjinu i to jedan s punim radnim vremenom, a drugi s pola radnog vremena, 1 savjetnik za češku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena, 1 savjetnik za mađarsku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena i 1 savjetnik za slovačku nacionalnu

manjinu s pola radnog vremena. Za mađarsku nacionalnu manjinu Agencija za odgoj i obrazovanje odobrila je još pola radnog vremena stručnog savjetnika, ali mađarska nacionalna manjina to nije iskoristila. Agencija za odgoj i obrazovanje objavila je tijekom 2010. godine javni poziv za savjetnika rusinskog i ukrajinskog jezika.

U 2009. godini za plaće učitelja u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina isplaćeno je ukupno 18.133.638,02 kuna osiguranih u Državnom proračunu, dok je u istu svrhu 2010. godine isplaćeno ukupno 18.643.000,00 kuna. Stručno usavršavanje učitelja/nastavnika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina kontinuirano se provodi, a stručno usavršavanje svih učitelja u nadležnosti je Agencije za odgoj i obrazovanje.

U 2010. godini u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje održano je 28 stručnih skupova za 950 učitelja/nastavnika:

- za 182 učitelja/nastavnika češke nacionalne manjine – devet stručnih skupova;
- za 112 učitelja/nastavnika mađarske nacionalne manjine – četiri stručna skupa;
- za 290 učitelja/nastavnika srpske nacionalne manjine – pet stručnih skupova;
- za 366 učitelja/nastavnika talijanske nacionalne manjine – deset stručnih skupova.

Sredstva za realizaciju stručnih skupova osigurana su na poziciji Agencije za odgoj i obrazovanje i osnivača škola koji školama refundiraju troškove sudjelovanja učitelja na stručnim skupovima. Ministarstvo je sufinanciralo održavanje: jednog stručnog skupa za učitelje češke nacionalne manjine, jednog stručnog skupa za učitelje slovačke nacionalne manjine, jednog stručnog skupa nastavnika srpskog jezika i jednog studijskog putovanja profesora nacionalne grupe predmeta u nastavi na srpskom jeziku po modelu C.

Ocjena stanja i preporuke

Na području odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj postignut je visok stupanj provedbe Ustavnog zakona kod tradicionalno dobro organiziranih nacionalnih manjina, a to su: češka, mađarska i talijanska nacionalna manjina. Kod novonastalih nacionalnih manjina također se uspješno provodi obrazovanje učenika u nastavi koja se u cijelosti izvodi na jeziku i pismu nacionalnih manjina (model A), dok se sve više učenika uključuje i u učenje jezika i kulture nacionalnih manjina (model C). Učinjen je značajni pomak u poboljšavanju kvalitete nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina sufinanciranjem izrade autorskih udžbenika (na češkom, mađarskom, srpskom i talijanskom jeziku) koji odgovaraju nastavnom planu i programu te sufinanciranjem prevođenja većeg broja potrebnih udžbenika za osnovnoškolsko obrazovanje (za češku, mađarsku, srpsku i talijansku nacionalnu manjinu). U postupak pregledavanja usklađenosti udžbenika s udžbeničkim standardom i njihovo odobravanje bili su uključeni učitelji praktičari koji rade u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Povećan je obuhvat romske djece u integrirani predškolski odgoj, kao i u program predškole, učenika u redovno osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje te studenata u visokoškolsko obrazovanje te obuhvat učenika i studenata Roma u učeničke/studentske domove. Osigurano je sufinanciranje roditeljskog udjela za djecu pripadnike romske nacionalne manjine koja su uključena u integrirani predškolski odgoj i obrazovanje.

Pozitivno su riješeni svi zahtjevi za odobravanje programa učenja materinskog jezika i kulture po modelu C te odobrena odgovarajuća količina radnog vremena za angažiranje učitelja i nastavnika. Objavljeni su Nastavni planovi i programi materinskog jezika češke, mađarske, srpske i talijanske nacionalne manjine, i to: Nastavni program češkog, mađarskog, srpskog i talijanskog jezika za osnovnu i srednju školu. Podzakonski akti su usklađeni s

Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina;

Učenici gimnazija i četverogodišnjih srednjih škola koji pohađaju nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine polagali su državnu maturu na materinskom jeziku i materinski jezik. Odgojitelji/učitelji/nastavnici koji nastavu izvode na jeziku i pismu nacionalnih manjina kontinuirano se educiraju u Republici Hrvatskoj, a omogućeno im je i usavršavanje u državi matičnog naroda. Ujedno je takvo usavršavanje priznato za napredovanje u zvanje savjetnika i mentora.

Tijekom 2010. godine nije bilo značajnijih pomaka u promicanju u zvanje savjetnika odnosno mentora odgojitelja/učitelja/nastavnika i stručnih suradnika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Pet osnovnih škola iz Vukovarsko-srijemske županije (OŠ Trpinja, Trpinja, OŠ Borovo, Borovo, OŠ Bobota, Bobota, OŠ Negoslavci, Negoslavci i OŠ Markušica, Markušica) djeluje dugi niz godina stoga nisu novoosnovane odgojno-obrazovne ustanove, a budući da nemaju osnivački akt potrebno je izvršiti promjene i usklađivanja izmjenama i dopunama njihovih statuta sa Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

5. PRAVO NA OČITOVANJE SVOJE VJERE I OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA

Prema podacima Ministarstva uprave u Evidenciju vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2010. godine je upisano 51 vjerskih zajednica, te 357 njihovih organizacijskih oblika, s tim da Srpska pravoslavna crkva u Republici Hrvatskoj ima 427 svojih organizacijskih oblika.

Pregled financijskih potpora za razdoblje 2009. – 2010. godine:

Vjerske zajednice	2009.	2010.
Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	9.800.613 kn	9.655.708 kn
Islamska zajednica u Hrvatskoj	2.986.839 kn	2.942.692 kn
Koordinacija židovskih općina u Republici Hrvatskoj	-----	613.061 kn
Židovska vjerska zajednica Bet Israel	414.839 kn	408.708 kn
Bugarska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	160.751 kn	158.375 kn
Makedonska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	689.669 kn	679.476 kn
UKUPNO	14.052.711 kn	14.458.020 kn

U 2010. godini sklopljen je Ugovor o pitanjima od zajedničkog interesa između Vlade Republike Hrvatske i Koordinacije židovskih općina u Republici Hrvatskoj.

Republika Hrvatska obvezala se Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa, potpisanim sa navedenim vjerskim zajednicama, davati godišnje iz Državnog proračuna iznose koji se izračunavaju na temelju bruto osnovice za izračun plaća javnih i državnih službenika i namještenika. Iz tog razloga pojedinačni iznosi za 2009. godinu su veći nego za 2010. godinu, kada se ova osnovica, radi gospodarskog oporavka, smanjila.

Ocjena stanja i preporuke

U Republici Hrvatskoj postignuta je visoka razina vjerskih sloboda, a što potvrđuju same vjerske zajednice u prigodi različitih tribina, obljetnica te putem sredstava javnog

priopćavanja, kao na primjer: Islamska zajednica u Republici Hrvatskoj, Reformirana kršćanska kalvinska crkva u Hrvatskoj, Bugarska pravoslavna crkva u Hrvatskoj, Makedonska pravoslavna crkva u Hrvatskoj, Židovska zajednica Bet Israel u Hrvatskoj i dr. U cilju provedbe mjera gospodarskog oporavka i svođenja potrošnje u realne, fiskalno održive okvire, u 2010. godini sufinanciranje vjerskih zajednica nije povećano.

6. PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA

O nacionalnim manjinama u Republici Hrvatskoj, njihovim vjerskim, kulturnim i drugim samobitnostima, očuvanju i zaštiti njihovih kulturnih dobara i tradicije, brinu sve programske cjeline HTV-a, ali još uvijek u nedovoljnoj mjeri. Ravnateljstvo HRT-a je u rujnu 2010. godine usvojilo izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjem ustroju HRT-a te je u odjelu Obrazovnog programa predvidjelo osnivanje redakcije Manjinski mozaik. Redakcija bi se isključivo bavila proizvodnjom i emitiranjem programa namijenjenog informiranju nacionalnih manjina, a njezino je osnivanje u pripremi.

Sukladno Ugovoru o proizvodnji i emitiranju emisija namijenjenih informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj koji je 3. prosinca 2009. godine potpisan između Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske radiotelevizije, HRT je iz vlastitih sredstava realizirala emitiranje emisije Manjinski mozaik. Emisija dokumentarnog formata emitira se svaki tjedan i tijekom ljeta, a u cijelosti je na jezicima nacionalnih manjina, s titlovima na hrvatskom. Emisije se snimaju na terenu, a jedna emisija obrađuje jednu nacionalnu manjinu te jednu temu iz života te manjine. Upotrebom jezika nacionalnih manjina promiču se suživot i tolerancija te svijest o prisutnosti jezika manjina koji su sastavni dio većinske kulture.

Svoju zakonsku obvezu, proizvodnje i emitiranja emisija namijenjenih informiranju nacionalnih manjina, HTV ostvaruje uglavnom u Informativnom programu, odnosno Redakciji za manjine, u emisijama Prizma i Manjinski mozaik te kroz dnevne informativne emisije. U programu su, između ostalog, obrađivane sljedeće teme: politička participacija manjina, ostvarivanje prava iz manjinske skupine zakona (od Ustavnog zakona, do službene uporabe jezika, obrazovanja na jezicima manjina i anti-diskriminacijskog zakona) manjinski aktivizam, kultura i tradicija te predstavljanje uspješnih i zanimljivih pojedinaca. Također, izvještavano je o prilagodbi za skori ulazak u EU posebno po pitanju financiranja manjinskih projekata, raspravama oko dodatnoga prava glasa za manjine, a u 2010-toj posebnu pažnja dana je pripremanju za popis stanovništva. U programu se posebna važnost daje specifičnostima manjinske problematike, od statusnih pitanja Roma, povratka Srba do primjerice pitanja nastavničkog kadra u školama na jezicima manjina kod Čeha ili Mađara. Sve se teme, uz dnevne emisije informativnoga programa, temeljito obrađuju kroz emisiju Prizma čija gledanost bilježi stalnu uzlaznu putanju i kreće se oko 7%, te oko 30% share, a Redakcija za nacionalne manjine, iseljništvo i civilno društvo servisira i HRT-ov WEB pod kategorijom manjine.

Rad i stvaralaštvo nacionalnih manjina u programima HTV-a prezentira se u različitim televizijskim formama i žanrovima, glazbenim emisijama, kronikama o događanjima i smotrama, reportažama, klasičnim dokumentarcima, te izravnim ili odgođenim televizijskim prijenosom.

Cjelokupni program namijenjen informiranju nacionalnih manjina koji se emitira na HTV-u, proizvodi se isključivo sredstvima HRT-a.

U skladu s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Zakonom o HRT-u **Hrvatski radio** proizvodi i emitira informacije i programe za nacionalne manjine ne koristeći sredstva državnog proračuna Republike Hrvatske. U specifičnoj je situaciji Međunarodni program „Glas Hrvatske“ koji zajedno financiraju Hrvatski radio i Vlada Republike Hrvatske, a koji je u jednoj od svojih funkcija namijenjen i informiranju nacionalnih manjina kroz emisiju „Multikultura“ koja se reemitira i na Prvom programu Hrvatskoga radija. Potrebno je istaknuti i emisije Religijskog programa koje u cijelosti provode Sporazum o zastupljenosti i nekatoličkih vjerskih zajednica na Hrvatskome radiju.

Prema podacima Vijeća za elektroničke medije iz sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija u 2010. godini dodijeljena su sredstva u iznosu od 1.285.399,21 kuna za proizvodnju programskih sadržaja namijenjenih nacionalnim manjinama.

Ocjena stanja i preporuke

Tijekom 2010. godine u ostvarivanju prava nacionalnih manjina na pristup medijima ostvareni su pozitivni pomaci, ali pripadnici nacionalnih manjina napominju da oni još nisu dovoljni. Unatoč povećanju proračunskih sredstava koja su namijenjena nacionalnim manjinama u cilju ostvarivanja prava na pristup javnim medijima, nije ostvarena dovoljna zastupljenost nacionalnih manjina u programima Hrvatske radiotelevizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te u uređivačkim redakcijama. Još uvijek se ne realiziraju emisije na jezicima nacionalnih manjina. U narednom razdoblju potrebno je intenzivirati aktivnosti na provedbi Ugovora o proizvodnji i emitiranju emisija namijenjenih informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Također je potrebno intenzivnije provoditi mjere s ciljem veće uporabe manjinskih jezika u javnim medijima i veće zastupljenosti manjinskih tema u programima Hrvatske televizije i Hrvatskog radija te formiranja manjinskih redakcija.

7. KULTURNA AUTONOMIJA

Ministarstvo kulture je u 2010. godini, za financiranje 124 programa javnih potreba u kulturi nacionalnih manjina, osiguralo ukupno 11.573.568,66 kuna (što je više u odnosu na 2009. godinu kada je izdvojeno 10.624.963,19 kuna). Navedena sredstva su odobravana od strane nadležnih kulturnih vijeća i povjerenstava, na temelju godišnjih Poziva za predlaganje programa javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske, a sukladno Pravilniku o izboru i utvrđivanju javnih potreba u kulturi.

Ministarstvo kulture kroz posebnu proračunsku aktivnost svake godine osigurava sredstva Izdavačkoj kući "Edit" Rijeka za nakladničku djelatnost na talijanskom jeziku. Sredstva za redovitu djelatnost središnjih knjižnica nacionalnih manjina osiguravaju se u posebnoj stavci ustanova u kulturi.

U području dramskih umjetnosti Zakonom o kazalištima („Narodne novine“, br. 71/06) propisano je da u sastavu Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka obvezno djeluje Talijanska drama za koju se sredstva, osim u proračunima Savjeta za nacionalne manjine i osnivača – Grada Rijeke, osiguravaju i iz proračunske aktivnosti Ministarstva kulture namijenjene za programsku djelatnost Kazališta.

Usporedbom financijskih podataka za 2010. u odnosu na 2009. godinu zamjetan je porast od 9% dodijeljenih sredstava koji se u najvećoj mjeri odnosi na zaštitu i očuvanje kulturne baštine (zaštitu i očuvanje nepokretnih i pokretnih spomenike kulture). Utrošena sredstva za

zaštitne radove na kulturnim dobrima nacionalnih manjina u 2010. godini iznosila su 7.549.279,00 kn te su uvećana za 13% u odnosu na 2009. godinu kada je realizirano 6.678,335,00 kn. Kroz radove obnove i prezentacije, bogatu kulturnu baštinu nacionalnih manjina šira javnost prepoznaje kao dio cjelokupne baštine Republike Hrvatske. Osim značaja za očuvanje baštine, obnova sakralnih i svjetovnih kulturnih dobara nacionalnih manjina pomaže u očuvanju vjerskog, nacionalnog, regionalno-zavičajnog identiteta te unapređivanju interkulture komunikacije.

Pregled ostvarenih iznosa potpora nacionalnim manjinama Ministarstva kulture prema programskim djelatnostima za 2010. godinu:

Manjina/ djelatnost	Arhiv. i muz.- galerij. djelatnost	Glazb.- scenska djelat. i kult.- umjetn. amateriza m	Invest. i informati zacija ustanova u kulturi	Knjižnična djelatnost	Likovna i novome dijska djelatno st	Međunar. kulturalna suradnja	Novinska i književno- nakladn. djelatnost	Zaštita kulturalne baštine	Sveukupno
Albanci	7.908,00			185.430,08					193.338,08
Austrijanci				159.559,48		100.000,00			259.559,48
Bošnjaci							16.000,00		16.000,00
Crnogorci							8.220,00		8.220,00
Česi				149.445,38					149.445,38
Mađari				142.439,71				1.129.965,00	1.272.404,71
Makedonci							20.000,00		20.000,00
Romi		10.000,00				37.252,00	22.250,00		69.502,00
Rumunji		15.000,00							15.000,00
Rusini i Ukrajinci				190.942,94					190.942,94
Slovaci			190.000,00	157.215,06					347.215,06
Slovenci				142.806,42					142.806,42
Srbi		30.000,00	300.000,00	299.241,15			81.300,00	6.263.314,00	6.973.855,15
Sve manjine							8.000,00		8.000,00
Talijani		67.344,92		148.434,52			1.337.000,00		1.552.779,44
Židovi	20.000,00	23.000,00			55.000,00	50.000,00	50.500,00	156.000,00	354.500,00
Sveukupno	27.908,00	145.344,92	490.000,00	1.575.514,74	55.000,00	187.252,00	1.543.270,00	7.549.279,00	11.573.568,66

Osim navedenih sredstava, za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina osigurana su i značajna sredstva putem Savjeta za nacionalne manjine. U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu putem Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske osigurana su sredstva udrugama i ustanovama nacionalnih manjina u iznosu od 41.843.800,00 kuna za ostvarivanje programa informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma, kulturnih manifestacija, te programe koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma.

Ocjena stanja i preporuke

U ovom području postignut je visok stupanj provedbe Ustavnog zakona. U 2010. godini došlo je do daljnjeg povećanja sredstava koja se iz Državnog proračuna izdvajaju za zaštitu i očuvanje kulturne baštine. Kod većine udruga i ustanova nacionalnih manjina očigledan je napredak u postignutoj razini financijske discipline te odgovornosti za dobivena sredstva iz državnog proračuna. Još uvijek postoji manji broj udruga i ustanova nacionalnih manjina kod kojih se pojavljuju poteškoće u podnošenju financijskih izvješća sukladno Metodologiji

praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina Savjeta za nacionalne manjine, što upućuje da je u budućem razdoblju potrebno planirati dodatnu edukaciju vezanu za način podnošenja financijskih izvješća.

8. ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave

Prema podacima iz privremene evidencije Ministarstva uprave o broju i strukturi zaposlenih državnih službenika i namještenika, na dan 31. prosinca 2010. godine u središnjim tijelima državne uprave, uredima državne uprave u županijama te u uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno ukupno 52798 državnih službenika i namještenika, od čega 2070, odnosno 3.92% pripadnika nacionalnih manjina.

Prikaz broja ukupno zaposlenih i broja zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u središnjim tijelima državne uprave, uredima državne uprave u županijama te uredima Vlade Republike Hrvatske i ostalim državnim tijelima na dan 31. prosinca 2009. i 31. prosinca 2010. godine:

na dan 31. prosinac 2009.	BROJ ZAPOSLENIH	BROJ PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA	% NACIONALNIH MANJINA
SREDIŠNJA TIJELA DRŽAVNE UPRAVE	48.607	1.997	4,11%
UREDI DRŽAVNE UPRAVE U ŽUPANIJAMA	3.429	206	6,01%
UREDI VLADE RH I OSTALA DRŽAVNA TIJELA	1.263	44	3,48%
UKUPNO	53.299	2.247	4,22%

na 31. prosinca 2010.	BROJ ZAPOSLENIH	BROJ PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA	% NACIONALNIH MANJINA
SREDIŠNJA TIJELA DRŽAVNE UPRAVE	48.533	1.863	3,84%
UREDI DRŽAVNE UPRAVE U ŽUPANIJAMA	3.026	168	5,55%
UREDI VLADE RH I OSTALA DRŽAVNA TIJELA	1.239	39	3,15%
UKUPNO	52.798	2.070	3,92%

Razlika 31.prosinca 2009. / 31. prosinca 2010.	BROJ ZAPOSLENIH	BROJ PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA	% NACIONALNIH MANJINA
SREDIŠNJA TIJELA DRŽAVNE UPRAVE	- 74	- 114	- 0,27%
UREDI DRŽAVNE UPRAVE U ŽUPANIJAMA	- 403	- 38	- 0,46%
UREDI VLADE RH I OSTALA DRŽAVNA TIJELA	- 24	- 5	- 0,33%
UKUPNO	- 501	- 177	- 0,30%

Iz usporednog prikaza broja zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina na dan 31. prosinca 2009. i 31. prosinca 2010. godine, razvidno je da se u jednogodišnjem razdoblju udio pripadnika nacionalnih manjina u središnjim tijelima državne uprave, uredima državne uprave u županijama te uredima Vlade Republike Hrvatske i ostalim državnim tijelima smanjio za

0,30% u odnosu na ukupan broj svih službenika i namještenika. U istom je razdoblju smanjen i ukupni broj službenika i namještenika u navedenim tijelima, i to za 0,94%.

Vezano uz pitanje zapošljavanja tijekom 2010. godine, potrebno je naglasiti da je na snazi Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske („Narodne novine”, broj 153/09), kojom se u tim tijelima zabranjuje novo zapošljavanje, a prijam je iznimno moguć samo na radna mjesta koja ostanu upražnjena zbog prestanka službe državnog službenika ili prestanka rada namještenika ukoliko nije moguće osigurati redovito obavljanje poslova preraspodjelom između postojećih državnih službenika i namještenika.

Zbog potrebe smanjenja broja zaposlenih sukladno Planu gospodarskog oporavka, Vlada Republike Hrvatske usvojila je kriterije za smanjenje broja zaposlenih u tijelima državne uprave te je, između ostalog, postrojila zabranu zapošljavanja uvođenjem obvezne primjene tzv. „klauzule 2 za 1” (za dva otišla jedan novi zaposleni).

Odluka o zabrani novog zapošljavanja i „klauzula 2 za 1” ne primjenjuju se na zapošljavanje državnih službenika s radnim iskustvom za provedbu IPA programa i radi izvršavanja obveza preuzetih prema Europskoj uniji.

Ministarstvo uprave prikupilo je podatke od tijela državne uprave o zapošljavanju i odlascima pripadnika nacionalnih manjina tijekom 2010. godine. Prema podacima koji su obrađeni do sredine svibnja 2011. godine, u razdoblju 1. siječnja – 31. prosinca 2010. godine ukupno je primljeno 2026 državnih službenika i namještenika, od čega se njih 91, odnosno 4,49% izjasnio kao pripadnik neke nacionalne manjine.

U istom je razdoblju, po raznim osnovama, napustilo 2008 državnih službenika i namještenika, od čega 109 pripadnika nacionalnih manjina, što iznosi 5,42% od ukupnog broja otišlih. Osnove prestanka službe, odnosno radnog odnosa bile su sporazumni prestanci službe zbog pronalaska novog zaposlenja, odlasci u mirovinu, preuzimanje u agencije koje su osnovane tijekom 2010. godine i slično.

Vezano za zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina, odnosno za pozivanje na pravo prednosti pod jednakim uvjetima, Ministarstvo uprave je praćenjem objava javnih natječaja uočilo da se u tekstovima natječaja navodi obveza dostavljanja potvrde o priznatom statusu iz koje je vidljivo pravo prednosti, što izaziva dvojbu kod pripadnika nacionalnih manjina o podnošenju dokaza o priznatom statusu.

U cilju uklanjanja navedene dvojbe, Ministarstvo uprave je svojom uputom o postupanju od 20. siječnja 2011. godine, koja je upućena tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ukazalo da je u tekstovima javnih natječaja potrebno posebno navesti da pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo pozvati se na prednost pri zapošljavanju temeljem članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, bez obveze dostavljanja dokaza o nacionalnoj pripadnosti.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prema evidenciji Ministarstva uprave uspostavljenoj radi praćenja prava pripadnika nacionalnih manjina na ostvarivanje odgovarajuće zastupljenosti u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica samouprave, zastupljenost jednog pripadnika iz reda nacionalnih manjina koji u ukupnom biračkom tijelu jedinice lokalne samouprave sudjeluju s 5% do 15% potrebno je osigurati u 82 jedinice; razmjernu zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina koje u ukupnom biračkom tijelu jedinice lokalne samouprave sudjeluju s više od 15% potrebno je osigurati u 64 jedinice; dok je razmjernu zastupljenost u predstavničkom tijelu jedinice područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina u ukupnom biračkom tijelu sudjeluju s više od 5% potrebno osigurati u 12 županija.

Ministarstvo napominje da je u podatak o broju jedinica lokalne samouprave u kojima pripadnici pojedinih nacionalnih manjina u biračkom tijelu sudjeluju s više od 15%, uvršteno i 12 jedinica samouprave u kojima je potrebno osigurati i običnu i razmjernu zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu, te da u navedene podatke nije uključen broj od 16 jedinica lokalne samouprave, odnosno općina u kojima pripadnici neke nacionalne manjine čine većinu u ukupnom biračkom tijelu, kao niti broj jedinica u kojima je zastupljenost u predstavničkom i / ili izvršnom tijelu propisana statutom jedinice samouprave, a da za to nije postojala zakonska obveza temeljem odredbi stavka 20. Ustavnog zakona.

Ostvarena zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima nakon redovnih i dopunskih izbora nakon redovnih i dopunskih izbora provedenih u 2009. i 2010. godini

Prema podacima iz evidencije Ministarstva uprave na dan 1. veljače 2010. godine, nakon održanih redovnih izbora u svibnju i dopunskih izbora u prosincu 2009. godine, zastupljenost ili razmjerna zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu ostvarena je u 155 jedinica lokalne i područne samouprave. Ukupan broj pripadnika nacionalnih manjina koji su izabrani za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je 584, od čega 447 Srba, 8 Bošnjaka, 17 Čeha, 34 Mađara, 5 Slovaka, 5 Rusina, 1 Ukrajinac, 1 Albanac, 3 Roma i 63 Talijana.

Nadalje, zastupljenost u izvršnom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bila je ostvarena u ukupno 84 jedinice. Iz reda pripadnika nacionalnih manjina izabrana su 2 gradonačelnika i 19 zamjenika gradonačelnika, 8 općinskih načelnika i 47 zamjenika općinskih načelnika te 8 zamjenika župana, od čega 51 Srba, 2 Bošnjaka, 2 Čeha, 6 Mađara, 1 Nijemac, 2 Rusina i 20 Talijana.

Ministarstvo uprave napominje da pripadnici nacionalne manjine, konkretno srpske, u Općini Levanjska Varoš (Osječko-baranjska županija) i u Općini Rakovica (Karlovačka županija) nisu iskoristili svoje pravo da izaberu zamjenike općinskih načelnika na dopunskim izborima koji su održani 6. prosinca 2009. godine jer nije bilo kandidata, odnosno iz razloga što je jedini kandidat odustao od kandidature.

Nadzor nad statutima i provedba drugog kruga dopunskih izbora

Nakon nadzora koji je proveden u 13 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a polazeći od činjenice da te jedinice niti nakon nalogu Središnjeg državnog ureda za upravu (sada Ministarstva uprave), Klasa: 016-01/09-01/0015, Urbroj: 515-09-02-09-2 od 19. ožujka 2009.; Zaključka Vlade Republike Hrvatske, Klasa: 013-03/05-02/01, Urbroj: 5030109-09-1 od 10. ožujka 2009. godine (kojima su se zadužile jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na dosljednu primjenu članka 20. stavak 7. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina); te Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 22. listopada 2009. godine nisu uskladile statut s odredbama Ustavnog zakona i posebnih zakona, Ministarstvo uprave, u svrhu otklanjanja nezakonitosti i omogućavanja primjene Ustavnog zakona, donijelo je odluku o obustavi od primjene odredaba statuta u jedinicama samouprave u dijelu ostvarivanja prava zastupljenosti predstavnika nacionalne manjine u predstavničkim i izvršnim tijelima i predložilo Vladi Republike Hrvatske upućivanje zahtjeva Ustavnom sudu za ocjenu ustavnosti statuta u tom dijelu.

U cilju ostvarivanja prava i sloboda nacionalnih manjina zajamčenih Ustavom, Ustavnim zakonom i posebnim zakonima, Ministarstvo uprave je predložilo Vladi Republike Hrvatske

raspisivanje dopunskih izbora za zamjenike načelnika i gradonačelnika i u onim jedinicama samouprave koje nisu uskladile svoje statute s odredbama Ustavnog zakona i posebnih zakona.

Slijedom navedenog, Vlada Republike Hrvatske je svojom Odlukom, Klasa: 013-03/10-02/01, Urbroj: 5030106-10-1 od 6. svibnja 2010. („Narodne novine”, broj 57/10), raspisala dopunske izbore za članove predstavničkih tijela 3 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz reda pripadnika nacionalnih manjina. Izbori su održani 13. lipnja 2010. godine, a birano je ukupno 6 članova predstavničkih tijela jedinica iz reda srpske nacionalne manjine.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske je svojom Odlukom, Klasa: 013-03/10-01/01, Urbroj: 5030109-10-1 od 6. svibnja 2010. i Urbroj: 5030109-10-3 od 13. svibnja 2010. („Narodne novine”, broj 57/10 i 60/10), raspisala i dopunske izbore za zamjenike općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz redova pripadnika nacionalnih manjina, koji su također održani 13. lipnja 2010. godine. U 15 jedinica samouprave izbori su raspisani za zamjenika iz reda srpske nacionalne manjine te u jednoj za predstavnika iz reda rusinske ili srpske nacionalne manjine.

Nadzor i raspuštanje predstavničkih tijela nakon drugog kruga dopunskih izbora

Tijekom 2010. godine, Ministarstvo uprave provelo je nadzor nad statutima u Općini Zemunik Donji i u Gradu Vukovaru, te je kao posljedica nepoštivanja odredbi Ustavnog zakona uslijedilo raspuštanje predstavničkog tijela.

Slijedom navedenog, Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o raspisivanju prijevremenih izbora za Gradsko vijeće Grada Vukovara („Narodne novine”, broj 1/2011). Izbori su održani 6. veljače 2011. godine, nakon čega je u Gradskom vijeću Grada Vukovara ostvarena odgovarajuća, odnosno razmjerna zastupljenost pripadnika srpske nacionalne manjine s 9 članova.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Nakon lokalnih izbora u svibnju 2009. godine broj jedinica samouprave u kojima je potrebno osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima tih jedinica je 96. U navedeni broj od 96 jedinica samouprave, uključeno je 16 jedinica u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine većinu biračkog tijela jedinice.

U području sagledavanja stanja i s ciljem poduzimanja odgovarajućih mjera za osiguravanje propisane zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Ministarstvo uprave je tijekom prosinca 2010. godine ažuriralo evidenciju, odnosno podatke o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stanju na dan 1. listopada 2010. godine.

Prema podacima iz navedene evidencije, od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 115 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima. Usporedbe radi, navodimo da je na dan 31. prosinca 2009. godine 113 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravalo zastupljenost, odnosno zapošljavalo pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima. Dakle, u razdoblju 31. prosinca 2009. – 1. listopada 2010. godine broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima povećao se za 2.

Na dan 1. listopada 2010. godine, u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupno je zaposleno 12.865 službenika i namještenika, od čega 584 ili 4,54% pripadnika jedne od 22 nacionalnih manjina, 43 ili 0,334% nepoznate narodnosne pripadnosti i 9 ili 0,070% službenika i namještenika koji su se izjasnili kao muslimani. Prema podacima od 31. prosinca 2009. godine u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave bilo je ukupno zaposleno 12.854 službenika i namještenika, od čega 609 ili 4,74% pripadnika nacionalnih manjina.

Od 96 jedinica (u 84 općine i grada te 12 županija) u kojima je potrebno osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, to se pravo u cijelosti ostvaruje u njih 57 ili 4 manje u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2009. godine. U navedeni broj od 96 jedinica samouprave, uključeno je i 16 jedinica u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine većinu biračkog tijela jedinice.

Analizom podataka, koje je Ministarstvo uprave prikupljalo 2010. godine, uočeno je da u određenom broju jedinica samouprave, koje imaju obvezu osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima te u kojima do kraja 2009. godine to pravo nije ostvareno, u planovima prijama u službu za 2010. godinu nije planirano zapošljavanje potrebnog broja pripadnika nacionalnih manjina radi ostvarivanja zastupljenosti sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

U cilju ispunjavanja odgovarajućih zakonskih obveza vezano uz planiranje i ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina na zastupljenost u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Ministarstvo uprave je, svojom uputom za postupanje od 20. siječnja 2011. godine, ukazalo nositeljima izvršnih ovlasti u jedinicama samouprave na obvezu postupanja sukladno odgovarajućim propisima te ih uputilo na odgovarajuće postupanje pri donošenju planova prijama u službu za 2011. godinu.

Ministarstvo uprave će u narednom razdoblju prikupiti i analizirati podatke o planovima zapošljavanja u upravnim tijelima jedinica samouprave te će, u onim jedinicama koje nisu postupile sukladno odgovarajućim propisima, provesti mjere inspekcijskog nadzora.

Nadalje, tijekom svibnja i lipnja 2010. godine Ministarstvo uprave je, u suradnji s Akademijom lokalne demokracije, provelo mjeru iz Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, koja se odnosi na edukaciju općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te lokalnih službenika koji rade na kadrovskim poslovima o pravu prednosti pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima. U okviru ove mjere održana su 4 regionalna savjetovanja u Topuskom, Bizovcu, Zadru i Puli.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima

Ministarstvo pravosuđa je u prosincu 2010. izradilo *Analizu zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima*. Analiza je pokazala podzastupljenost pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u pravosudnim tijelima, u odnosu na njihov udio u ukupnom stanovništvu (prema Popisu stanovništva 2001.) u Ličko-senjskoj, Vukovarsko-srijemskoj, Sisačko-moslavačkoj, Istarskoj i Karlovačkoj županiji. O zapošljavanju pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima, sukladno odredbi članaka 22. Ustavnog zakona, Ministarstvo pravosuđa je u listopadu 2010.g. u Osijeku organiziralo okrugli stol s ciljem

poticanja pripadnika nacionalnih manjina da se prilikom prijave na natječaj, odnosno oglas za radno mjesto, pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju, pod jednakim uvjetima, te poticanja razvoja opće svijesti građana Republike Hrvatske o potrebi i nužnosti zaštite prava nacionalnih manjina. U tu svrhu u tijeku je izrada plakata koji će biti izvršeni na sudovima, državnim odvjetništvima i odvjetničkim zborovima.

Tabelarni prikaz broja zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina **na sudovima i u državnim odvjetništvima** (ukupno i razdijeljeno po kategorijama):

DATUM	UKUPNO ZAPOSLENO	NACIONALNE MANJINE
15.02.10.	10.518	387 (3,68 %)
30.07.10.	10.532	369 (3,50 %)
31.12.10.	10.482	366 (3,49 %)

DATUM	SUCI UKUPNO	SUCI NAC. MANJINE	DRŽAVNI ODVJETNICI UKUPNO	DRŽAVNI ODVJETNICI NACIONALNE MANJINE	DRŽAVNI SLUŽBENICI UKUPNO (sudovi i državna odvjetništva)	DRŽAVNI SLUŽBENICI NAC. MANJINE (sudovi i državna odvjetništva)
15.02.10	1.915	76 (3,96%)	577	34 (5,89%)	8.026	277 (3,45%)
30.07.10.	1.906	75 (3,63%)	580	20 (3,44 %)	8.046	274 (3,41%)
31.12.10.	1.903	75 (3,94%)	584	21 (3,59%)	7.995	270 (3,38%)

Ocjena stanja i preporuke

U pojedinim tijelima državne uprave i pravosuđa, kao i u upravnim tijelima pojedinih lokalnih jedinica nije ostvarena zadovoljavajuća zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina na način kako je to propisano odredbama članka 22. st. 2. i 3. Ustavnog zakona, između ostalih razloga, i zbog nepovoljnih gospodarskih prilika uzrokovanih recesijom koje su trajale i tijekom 2010. godine.

Očekuje se da će se provedbom dugoročnog Plana prijama pripadnika nacionalnih manjina u tijela državne uprave za razdoblje od 2011. do 2014. godine postići zastupljenost nacionalnih manjina od 5,5% u ukupnom broju zaposlenih. Vodeći računa o ograničenim mogućnostima zapošljavanja novih službenika u tijela državne uprave, uključujući i pripadnike nacionalnih manjina, te o potrebi smanjenja broja zaposlenih u navedenim tijelima, kao i o raspoloživim financijskim sredstvima za nova zapošljavanja, u razdoblju od 2011. do 2014. godine planira se prijam ukupno 802 pripadnika nacionalnih manjina u tijela državne uprave, od čega njih 727 u središnja tijela državne uprave te njih 75 u urede državne uprave u županijama.

U predstavničkim i izvršnim tijelima na lokalnoj razini u gotovo svim lokalnim jedinicama usklađeni su statuti te ostvarena odgovarajuća zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina.

Međutim, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, konstatira se nedovoljna zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima lokalnih jedinica. U onim jedinicama u kojima u planovima prijama u službu za 2010. godine nije planirano zapošljavanje potrebnog broja pripadnika nacionalnih manjina radi ostvarivanja zastupljenosti sukladno Ustavnom zakonu, nužno je u narednom razdoblju provesti mjere inspekcijskog nadzora. Također je neophodno nastaviti provoditi edukacije općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te lokalnih službenika koji rade na kadrovskim poslovima o pravu prednosti pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima.

9. VIJEĆA I PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Broj vijeća nacionalnih manjina upisanih u Registar nacionalnih manjina nije se promijenio u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Zaključno s danom 31. prosinca 2010. godine u Registar je bilo upisano 221, od ukupno 253 vijeća nacionalnih manjina koja su 17. lipnja 2007. godine izabrana na drugim redovnim izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina (206 u punom broju i 47 u natpolovičnom broju). 32 izabrana vijeća nisu se, dakle, upisala u Registar iz razloga što se nisu uspjela konstituirati ili su propustila Ministarstvu uprave podnijeti zahtjev za upis u Registar.

Pregled sredstava osiguranih u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja su doznačena/utrošena za funkcioniranje vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina u 2010. godini (*pregled je sastavljen po županijama te uključuje i sredstva osigurana u proračunima jedinica lokalne samouprave s područja pojedine županije*):

1. Zagrebačka županija:	1.420.948,00 kn
2. Krapinsko-zagorska županija:	0,00 kn
3. Sisačko-moslavačka županija:	1.589.613,40 kn
4. Karlovačka županija:	617.792,20 kn
5. Varaždinska županija:	125.000,00 kn
6. Koprivničko-križevačka županija:	297.500,00 kn
7. Bjelovarsko-bilogorska županija:	549.029,21 kn
8. Primorsko-goranska županija:	2.064.329,00 kn
9. Ličko-senjska županija:	230.008,11 kn
10. Virovitičko-podravska županija:	291.310,40 kn
11. Požeško-slavonska županija:	275.440,69 kn
12. Brodsko-posavska županija:	474.757,16 kn
13. Zadarska županija:	671.589,67 kn
14. Osječko-baranjska županija:	979.778,13 kn *
<i>(* nedostaju podaci za 10 jedinica lokalne samouprave)</i>	
15. Šibensko-kninska županija:	829.958,53 kn
16. Vukovarsko-srijemska županija:	957.692,00 kn
17. Splitsko-dalmatinska županija:	466.672,00 kn **
<i>**nedostaju podaci za 2 jedinice lokalne samouprave)</i>	
18. Istarska županija:	1.007.946,10 kn ***
<i>*** nedostaju podaci za 2 jedinice lokalne samouprave)</i>	
19. Dubrovačko-neretvanska županija:	413.240,00 kn
20. Međimurska županija:	43.432,74 kn
21. Grad Zagreb:	8.650.540,94 kn

U cilju učinkovitijeg rada i djelovanja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, Ministarstvo uprave je u suradnji s Akademijom lokalne demokracije, tijekom prosinca 2010. godine, u okviru 4 regionalna skupa, odnosno savjetovanja koja su održana u Belom Manastiru, Sisku, Gospiću i Rijeci, provelo mjeru edukacije općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te lokalnih službenika o funkcijama i ovlastima vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Provedba navedene mjere bila je predviđena Akcijskim planom za

provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, a savjetovanjima su nazočili i članovi vijeća te predstavnici nacionalnih manjina u jedinicama samouprave.

Ocjena stanja i preporuke

Ocjenjuje se da je da je rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina i u 2010. godini bio determiniran razvijenošću područja lokalne i područne samouprave na kojima oni djeluju i to prvenstveno u smislu osiguravanja prostornih i materijalnih uvjeta za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Problem nedostatnog financiranja je najizrazitiji kod vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na područjima od posebne državne skrbi.

Iako vijeća i predstavnici nacionalnih manjina imaju izborni legitimitet, što im omogućuje da sudjeluju u donošenju odluka vezanih za pitanja od interesa za nacionalne manjine, i u ovom izvještajnom razdoblju u pojedinim jedinicama uočen je problem njihovog nedovoljnog stvarnog utjecaja na lokalnoj razini.

U narednom razdoblju, u cilju učinkovitijeg djelovanja vijeća, potrebno je nastaviti s edukacijom vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o njihovim pravima i obvezama, te provoditi edukacije i državnih i lokalnih službenika o funkcijama i ovlastima vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Edukacije je potrebno intenzivirati nakon izbora novih vijeća i predstavnika, odnosno nakon njihovog konstituiranja.

10. AKTIVNOSTI SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE

Analizirajući tijekom 2010. godine primjenu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina i poduzimanje mjera iz Akcijskog plana u području **službene i javne uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina**, Savjet zaključuje da je u prethodnom razdoblju ostvaren određeni napredak, ali da je i dalje realizacija ovih prava prepuštena diskrecionoj ocjeni lokalnih jedinica. Pojedine jedinice još uvijek nisu u potpunosti uskladile statute s odredbama Ustavnog zakona i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, stoga Savjet podržava provedbu pojačanog nadzora nad zakonitošću rada i akata tijela tih jedinica. Vezano uz vođenje sudskih postupaka na manjinskom jeziku, Savjet je sudjelovao u izradi plakata koji su distribuirani po sudovima, a kojima se pripadnici nacionalnih manjina pozivaju da se u postupcima pred sudovima koriste svojim manjinskim jezikom. Osim problema relativno malog broja postupaka koji su vođeni na manjinskom jeziku, Savjet uočava i probleme u svezi s izdavanjem osobnih dokumenata na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Savjet nadalje ocjenjuje da je na području provođenja **odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina** postignut značajni napredak. Izuzetno značajnim smatra aktivnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa u cilju stvaranja uvjeta za provođenje nastave u jednoj smjeni, pravovremeno osiguravanje udžbenika na jezicima nacionalnih manjina, posebice na područjima koja su bila zahvaćena ratom, te aktivnosti provođenja kontinuiranog programa obrazovanja o interkulturalnosti i o holokaustu što doprinosi daljnjim pomacima u jačanju i afirmaciji tolerancije, razumijevanja i uvažavanja. Savjet je aktivno sudjelovao na okruglom stolu kojeg je u studenom 2010. godine organiziralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa na temu *Uključivanje kulture i identiteta nacionalnih manjina u redovite nastavne programe*.

Nakon izvršene analize ostvarivanja programa **kulturne autonomije** nacionalnih manjina putem nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina u 2010. godini Savjet konstatira da

je na ovom području postignut najveći mogući stupanj provedbe Ustavnog zakona, čime se potvrđuje važnost sufinanciranja programa kulturne autonomije nacionalnih manjina iz Državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta. U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu putem Savjeta za nacionalne manjine osigurana su sredstva udrugama i ustanovama nacionalnih manjina u iznosu od 41.843.800,00 kuna za ostvarivanje programa informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma, kulturnih manifestacija, te programe koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma. Pored navedenih, sredstva su raspoređena i za program stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina, informiranje i osposobljavanje članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, zajedničke programe, informativni dvomjesečnik Savjeta, te za mrežnu stranicu Savjeta.

Ova ocjena daje se na temelju kontrole izvješća koja je obavljena temeljem Metodologije praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina, sukladno Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu i Odluci Savjeta za nacionalne manjine o rasporedu sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu, koja je donesena na 34. sjednici Savjeta održanoj 17. ožujka 2010. godine i objavljena u „Narodnim novinama“ br.151/2009. Manji broj udruga i ustanova nacionalnih manjina još uvijek ima poteškoće u podnošenju financijskih izvješća, što upućuje da je u idućem razdoblju potrebno planirati dodatnu edukaciju. Navedena Analiza dalje pokazuje da se u 2010. godini povećao broj prijavljenih programa. Smanjila se potreba za povećanom potporom nevladinim udrugama i ustanovama novonastalih nacionalnih manjina, što ukazuje na značajni napredak u stvaranju i osposobljavanju manjinskih udruga i ustanova te institucija. Izuzetak su romske udruge i ustanove, kod kojih je potrebna dodatna stimulacija i edukacija.

Savjet naglašava da je napredak u ostvarivanju manjinskih prava na kulturnu autonomiju ponajprije ostvaren političkom voljom Vlade Republike Hrvatske da konkretnim potezima stvara uvjete i mogućnosti za integraciju nacionalnih manjina u hrvatsko društvo s njihovim punim identitetom. U tom procesu svojim djelovanjem i radom znatno su doprinijeli Savjet za nacionalne manjine, vijeća i predstavnici nacionalnih manjina te nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina. Obzirom da je u tijeku završni proces pristupanja Europskoj uniji, a što udruge i ustanove nacionalnih manjina dovodi u nove okolnosti, u idućem razdoblju potrebno je podupirati programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjine te educirati nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina za apliciranje na fondove Europske unije namijenjene za financiranje manjinskih programa civilnog društva.

U ostvarivanju prava nacionalnih manjina na **pristup javnim medijima** Savjet je mišljenja da su u 2010. godini postignuti određeni pomaci, ali još uvijek nedovoljni. Analizirajući programe Hrvatske radiotelevizije i Hrvatskog radija Savjet uočava da su emisije Hrvatskog radija namijenjene nacionalnim manjinama uglavnom ispunile svoju namjenu u programskom smislu, dok programi Hrvatske radiotelevizije namijenjeni nacionalnim manjinama još uvijek ne ispunjavaju obveze u vezi s uvođenjem programa na jezicima nacionalnih manjina. Obveza Hrvatske radiotelevizije uvođenja programa na jezicima nacionalnih manjina (talijanskom, mađarskom, češkom, slovačkom, rusinskom, ukrajinskom i srpskom jeziku) proizlazi iz članka 5. Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima kao i iz odredbi Ustavnog zakona i Zakona o hrvatskoj radioteleviziji. Savjet je pozvao Hrvatsku radioteleviziju da dostavlja godišnje izvješće o proizvedenim i emitiranim emisijama i priložima o pripadnicima nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj u programima Hrvatske radiotelevizije te je u nekoliko navrata predložio održavanje zajedničkih sastanaka Savjeta s ravnateljstvom Hrvatske radiotelevizije. U organizaciji Zbora novinara medija nacionalnih manjina pri Hrvatskom novinarskom društvu Savjet je sudjelovao na Okruglom stolu u Zagrebu u lipnju

2010. godine na temu *Manjine u ustavnim promjenama i mediji*, te financijski podržao i učestvovao u radu skupa *Nacionalne manjine u demokratskim društvima* koji je održan u Begovom Razdolju u svibnju 2010. godine pod visokim pokroviteljstvom predsjednice Vlade Republike Hrvatske gospođe Jadranke Kosor i uz financijsku podršku Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti te Zaklade Friedrich Elbert. Na navedenom skupu se raspravljano o Analizi predstavljenosti programa za nacionalne manjine u hrvatskom televizijskom i radijskom programu. Savjet je podnio primjedbe i prijedloge vezano za prijedlog Zakona o elektroničkim medijima te je u suradnji s Klubom zastupnika nacionalnih manjina Hrvatskog sabora na konačni prijedlog Zakona o elektroničkim medijima inicirao podnošenje amandmana od kojih je jedan usvojen od strane predlagatelja, a odnosi se na članak 4. stavak 4. Zakona o elektroničkim medijima.

Nadalje, Savjet ukazuje da je i tijekom 2010. godine osnovni problem u **funkcioniranju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina** u lokalnim jedinicama, posebice na područjima posebne državne skrbi, bio nedostatak financijskih sredstava za financiranje rada vijeća i predstavnika, ali i njihova nedovoljna aktivnost, odnosno nedostatna suradnja sa lokalnim jedinicama. Savjet podržava mjere intenziviranja edukacija vijeća i predstavnika te općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i zamjenika kao i lokalnih službenika koje će se provoditi nakon izbora u 2011. godini, te smatra da će one doprinijeti učinkovitijem djelovanju vijeća i predstavnika u idućem razdoblju. Vezano uz održavanje izbora za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Savjet je predložio je Vladi Republike Hrvatske da se u Državnom proračunu za 2011. godinu planiraju financijska sredstva za predizborne i edukacijsko informativne aktivnosti radi informiranja javnosti o predstojećim izborima i njihovoj važnosti, motiviranja pripadnika nacionalnih manjina za kandidiranje i izlazak na izbore. Predloženo je da se javna kampanja provodi putem produkcija i emitiranja TV i radio spotova (na nacionalnim i lokalnim medijima), izdavanjem informativnih brošura o izbornom procesu za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i pružanjem pomoći kandidatima i biračima. Na zajednički organiziranim seminarima sa Uredom za nacionalne manjine namijenjenim nevladinim udrugama i ustanovama nacionalnih manjina te vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, Savjet je isticao važnost **uporabe znamenja i simbola nacionalnih manjina** te, obzirom na uočen nedovoljan interes za ostvarivanje prava na upotrebu manjinskih znamenja i simbola, poticao pripadnike nacionalnih manjina da putem koordinacija Savjetu podnose prijedloge za svoje znamenje i simbole.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i tijelima lokalnih jedinica, te pravosudnim tijelima, prema mišljenju Savjeta je nezadovoljavajuća, između ostalog i zbog nedovoljnog pozivanja na pripadnost nacionalnoj manjini kao prednosti pri zapošljavanju. Stoga Savjet redovito na seminarima koji su posvećeni nacionalnim manjinama poziva pripadnike nacionalnih manjina da se prilikom zapošljavanja u tim tijelima pozivaju na svoju nacionalnu pripadnost. Savjet smatra da će Odluka o vođenju registra zaposlenih u državnim i javnim službama omogućiti prikaz statističkih obrađenih podataka i pokazatelje zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina te ukazati na planiranje potreba i načina popunjavanja upražnjenih radnih mjesta s pripadnicima nacionalnih manjina.

Savjet je u listopadu 2010. godine aktivno sudjelovao na Okruglom stolu u Osijeku, u organizaciji Ministarstva pravosuđa, na temu primjene članka 22. Ustavnog zakona u postupku prijema dužnosnika i službenika u pravosudna tijela. Na navedenom Okruglom stolu analizirana su dosadašnja iskustva prilikom prijema pripadnika nacionalnih manjina, te predložene daljnje aktivnosti s ciljem poticanja pripadnika nacionalnih manjina da se kod prijema u pravosudna tijela pozivaju na svoju nacionalnu pripadnost. Posebno je skrenuta

pozornost osobama koje provode postupke prijema u upravna i pravosudna tijela kao i široj zajednici na značenje ostvarivanja i provedbe prava pripadnika nacionalnih manjina utvrđenih odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Od bitnih aktivnosti Savjeta u 2010. godini potrebno je još navesti i sudjelovanje Savjeta u svim aktivnostima vezanim uz donošenje Ustavnog zakona o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, te uz Popis stanovništva 2011. Savjet je krajem 2010. godine uputio prijedlog Državnom zavodu za statistiku da među popisivačima osigura razmjernu zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina, sukladno njihovom udjelu u ukupnom stanovništvu u lokalnim jedinicama, kao i njihovo educiranje. Kako bi se onemogućilo eventualno nepravilno tumačenje odredbe 4. Ustavnog zakona, kojom je propisano, između ostalog, da svaki državljanin Republike Hrvatske ima pravo slobodno se izjasniti da je pripadnik neke nacionalne manjine, Savjet je od Ministarstva uprave zatražio da poduzme potrebne aktivnosti.

Kao i u prethodnom razdoblju, Savjet je u obavljanju svojih aktivnosti vezano uz provedbu Ustavnog zakona tijekom 2010. godine aktivno surađivao s Uredom predsjednika Republike Hrvatske, Uredom predsjednice Vlade Republike Hrvatske, potpredsjednikom Vlade Republike Hrvatske za društvene djelatnosti i ljudska prava i Koordinacijom za društvene djelatnosti i ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, nadležnim tijelima državne uprave, Klubom nacionalnih manjina Hrvatskog sabora, Odborom i pododborom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora, veleposlanstvima matičnih država pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, Delegacijom Europske Unije u Republici Hrvatskoj te međunarodnim organizacijama i institucijama koje se bave pitanjima nacionalnih manjina.

Ocjena Savjeta za nacionalne manjine o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2010. godini

Savjeta za nacionalne manjine ocjenjuje da je u 2010. godini bez obzira na recesijska kretanja te probleme s kojima se susreće hrvatsko društvo postignut daljnji napredak u provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Prvenstveno se to očituje u neospornoj političkoj volji Vlade Republike Hrvatske te aktivnoj ulozi saborskih zastupnika nacionalnih manjina kao koalicijskih partnera Vlade da se i u kriznim uvjetima, sukladno postojećim mogućnostima, osigura potpuna primjena odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na području ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina, uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, sudjelovanja pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju i lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, sudjelovanja pripadnika nacionalnih manjina u upravnim i pravosudnim tijelima, zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

11. STAMBENO ZBRINJAVANJE I POVRATAK

U 2010. godini Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, u okviru svoje nadležnosti, nastavio je s provedbom programa obnove i popravka u ratu oštećenih ili uništenih stambenih jedinica, te ulaganja u obnovu i izgradnju objekata osnovne komunalne i socijalne infrastrukture, s ciljem dovršetka programa obnove i povratka, kao i stvaranja uvjeta za održivi ostanak i življenje u bivšim ratom stradalim područjima.

Završena je obnova za 1.061 obiteljskih kuća, od čega je 631 organiziranom obnovom IV i VI stupnja oštećenja i 430 novčanih potpora za popravak novčanih objekata I-III stupnja oštećenja i povrat vlastito uloženi sredstava. Najnužnijim predmetima kućanstva (namještajem) opremljene su 834 obiteljske kuće, a za 1.922 obitelji isporučeni su aparati bijele tehnike (frižideri i štednjaci). Završeni su radovi na 13 devastiranih objekata, proveden je postupak javne nabave za još 17 objekata koji će uskoro biti uvedeni u radove sanacije, a 2 objekta su u fazi projektiranja. Ostvaren je značajan napredak u realizaciji programa obnove i popravka, mjereno brojem obnovljenih objekata. Ovim aktivnostima omogućen je povratak u prijeratna prebivališta korisnicima prava na obnovu, kao i pomoć u dodjeli predmeta kućanstva u popravljenim ili obnovljenim obiteljskim kućama. Također je ostvaren značajan napredak u eliminiranju zaostataka u rješavanju žalbi na prvostupanjska negativna rješenja. Sva pozitivno izdana rješenja automatski su uključena u provedbu (projektiranje, izvođenje radova ili isplate novčanih potpora).

Stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanaškog prava provodi se kroz dva programa: stambeno zbrinjavanje na područjima posebne državne skrbi, te stambeno zbrinjavanje izvan područja posebne državne skrbi.

U 2010. godini nastavljena je provedba mjera i aktivnosti iz *Akcijskog plana za ubrzanu provedbu programa stambenog zbrinjavanja bivših nositelja stanaškog prava koji se žele vratiti u Republiku Hrvatsku na i izvan područja posebne državne skrbi* za razdoblje od 2007.-2009. Prema navedenom Akcijskom planu u razdoblju 2007-2009 godina trebalo je stambeno zbrinuti 4.915 obitelji BNSP od čega je do danas stambeno zbrinuto ukupno 4.120 obitelji BNSP-a. Obveze za 2007 i 2008. godinu ispunjene su u cijelosti. Prema mjerilu iz navedenog Akcijskog plana za 2009. godinu bilo je potrebno stambeno zbrinuti 2.070 obitelji (1.578 na PPDS-u i 492 izvan PPDS-a). Slijedom neočekivanih poteškoća u provedbi Akcijskog plana (ekonomska kriza, bankrot nekih tvrtki angažiranih na provedbi obnove, duža procedura javne nabave usklađena s EU standardima) obveze iz mjerila za 2009. godinu nisu ispunjene u cijelosti slijedom čega je Vlada u lipnju 2010. godine donijela Revidirani Akcijski plan za ubrzanu provedbu Programa stambenog zbrinjavanja na i izvan PPDS-a za izbjeglice-bivše nositelje stanaškog prava koji se žele vratiti u RH. Revidiranim Akcijskim planom dio obveza prenesen je na 2010. i 2011. godinu.

Novi revidirani Akcijski plan predviđa završetak stambenog zbrinjavanja 2.070 obitelji BNSP iz mjerila za 2009. godinu do 30.06.2011. godine. Od toga je do 30.12.2010. godine bilo potrebno zbrinuti 1.265 obitelji BNSP (885 na PPDS-u i 380 izvan PPDS-a), a preostalih 805 obitelji (na i izvan PPDS-a) planira se zbrinuti do 30.06.2011. godine. Obveze iz revidiranog Akcijskog plana predviđene za 31.12.2010. godine izvršene su u cijelosti, osigurani su stanovi i kuće za ukupno 1.275 obitelji BNSP-a (890 na PPDS-u i 385 izvan PPDS-a), 10 više od planiranog broja. Napominjemo kako se ne vodi posebna evidencija za pripadnike nacionalnih manjina, tako da nema podataka koliko je pripadnika nacionalnih manjina stambeno zbrinuto na temelju navedenih propisa. U rješavanju navedenih predmeta u nadležnosti Ministarstva postupa se jednako prema svim strankama neovisno o nacionalnoj pripadnosti.

Sredstva za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2010. godini, osigurana su na sedam pozicija Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva te kroz jednu poziciju Ministarstva zaštite okoliša prostornog uređenja i graditeljstva, a ukupan iznos utrošenih financijskih sredstava za rješavanje problema nacionalnih manjina iznosio je 622.485.703,13 kuna.

Sa pozicija Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva je u 2010. godini utrošeno 520.390.162,13 kn iz kojih je sredstava među ostalim financirano i rješavanje problema izbjeglih pripadnika nacionalnih manjina. Sa pozicije Ministarstva zaštite okoliša prostornog uređenja i graditeljstva za rješavanje problema izbjeglih pripadnika nacionalnih manjina, u 2010. godini utrošeno je 102.095.541 kn.

Ocjena stanja i preporuke

U 2010. godini nastavljena je provedba aktivnosti predviđenih Akcijskim planom za ubrzanu provedbu programa stambenog zbrinjavanja na i izvan područja posebne državne skrbi za izbjeglice-bivše nositelje stanarskog prava koji se žele vratiti u Republiku Hrvatsku, ali zbog neočekivanih poteškoća u provedbi navedenog Akcijskog plana (ekonomska kriza, bankrot pojedinih tvrtki angažiranih na provedbi obnove, duža procedura javne nabave usklađena s EU standardima) obveze iz mjerila za 2009. godinu nisu ispunjene u cijelosti. Kako bi se nastali problemi riješili Vlada Republike Hrvatske je u lipnju 2010. godine donijela Revidirani Akcijski plan za ubrzanu provedbu Programa stambenog zbrinjavanja na i izvan PPDS-a za izbjeglice-bivše nositelje stanarskog prava koji se žele vratiti u Republiku Hrvatsku. Revidiranim Akcijskim planom dio obveza prenesen je na 2010. i 2011. godinu. U narednom razdoblju potrebno je nastaviti s provedbom Revidiranog Akcijskog plana.

12. ETNIČKI MOTIVIRANA KAZNENA DJELA I POSTUPCI VEZANI UZ DISKRIMINACIJU

Evidencije sudskih postupaka vezanih uz diskriminaciju

Ministarstvo pravosuđa, na temelju prikupljenih podataka od strane sudova, kontinuirano vodi evidenciju o sudskim postupcima (prekršajni, građanski i kazneni) koje se odnose na provođenje Zakona o suzbijanju diskriminacije. Uspostavljena je odgovarajuća baza podataka te je donesen i u ožujku 2010. godine objavljen novi prošireni obrazac za prikupljanje podataka.

Na temelju podataka prikupljenih od općinskih i županijskih sudova tijekom 2010., u odnosu na **kaznene postupke** vezane uz diskriminaciju, iz 2009. ostalo je neriješeno 7 predmeta, zaprimljeno je još 7 predmeta, te su ukupno pravomoćno riješena 2 predmeta (u oba slučaja riječ je o osuđujućoj presudi).

U drugoj polovici 2010. po prvi puta su vođeni i **prekršajni postupci** vezani uz diskriminaciju, te je do kraja 2010. zaprimljeno ukupno 15 predmeta, od čega je do kraja siječnja 2011. pravomoćno riješeno 4 prekršajna predmeta.

U svezi s **građanskim predmetima** stanje je u 2010. je sljedeće: iz 2009. ostala su neriješena 3 predmeta, zaprimljeno je 36 novih predmeta, a ukupno su pravomoćno riješena 3 predmeta.

Zbog potrebe uspostavljanja jedinstvenog sustava statistike praćenja zločina iz mržnje, a s obzirom da su tijela zadužena za njihovo evidentiranje (Ministarstvo unutarnjih poslova, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ministarstvo pravosuđa) raspolagala međusobno neujednačenim statističkim podacima, u siječnju 2010. osnovana je međuresorna Radna skupina za praćenje zločina iz mržnje. Zadatak radne skupine bio je izraditi sustav ujednačenog praćenja zločina iz mržnje, a rezultat toga jest Protokol o postupanju nadležnih tijela u slučaju zločina iz mržnje. Sukladno obvezama iz Protokola Ministarstvo pravosuđa će statističke podatke prikupljene od strane pravosudnih tijela dostavljati Uredu za ljudska prava Vlade RH svakih šest mjeseci, do kraja mjeseca za prethodno polugodišnje razdoblje.

Ministarstvu unutarnjih poslova su tijekom 2010. prijavljena ukupno 34 kaznena djela zločina iz mržnje od čega je razriješeno njih 29. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je kao zločine iz mržnje procesuirao 16 djela, u 6 slučajeva je utvrđeno da mržnja nije motiv izvršenja, a u 7 slučajeva je prijava odbačena ili se odustalo od progona. Ukupno su donesene 3 presude. Kao motiv počinjenja pretežno se javlja etnički motiv i to mržnja prema Srbima i mržnja prema Romima, a iza njih slijedi rasni motiv kao najučestaliji.

Analiza događaja s obilježjima nacionalne ili vjerske mržnje i netrpeljivosti

Tijekom 2010. godine modificiran je i unaprijeđen sustav praćenja zločina iz mržnje u Informacijskom sustavu Ministarstva unutarnjih poslova te je svim ustrojstvenim jedinicama naloženo da postupaju i prate problematike zločina iz mržnje u smislu track recorda (praćenje stanja po predmetima u svim fazama - od saznanja za događaj do završetka postupka). O izmjenama u sustavu praćenja tijekom rujna 2010. g. održan je niz edukacija za predstavnike svih policijskih uprava u Republici Hrvatskoj, na kojima su dane smjernice o načinu postupanja i prepoznavanja zločina iz mržnje, te načinu i potrebi praćenja tijeka postupka i evidentiranja u Informacijskom sustavu.

Podaci o broju evidentiranih kaznenih djela, analiza stanja te financijski učinci

Tijekom 2010. godine zabilježena su ukupno **34 kaznena djela**, kod kojih je kriminalističkim istraživanjem utvrđeno da su motivirana mržnjom. Od 34 evidentirana kaznena djela razriješeno je 29 ili 85,79%. Gledajući po motivima, od 34 kaznena djela 19 kaznenih djela ili 55,88% motivirano je etničkom pripadnošću, dok su kod 15 kaznenih djela drugi motivi (rasni, spolna orijentacija, regionalna pripadnost, podrijetlo i dr.). Prema nacionalnoj strukturi oštećenih etnički motiviranim kaznenim djelima, situacija je sljedeća: 12 kaznenih djela motivirano je mržnjom prema Srbima; 5 kaznenih djela motivirano je mržnjom prema Romima; 1 kazneno djelo mržnjom prema Albancima i 1 kazneno djelo s antisemitskim motivima.

U odnosu na 2009. godinu broj kaznenih djela koja su motivirana mržnjom neznatno je povećan, dok je kao i 2009. godine, najveći broj zločina iz mržnje motivirano mržnjom prema pripadnicima srpske nacionalne manjine. Tijekom 2010. g. nisu evidentirana kaznena djela motivirana vjerskom pripadnošću.

Analizirajući stanje i uspoređujući podatke može se zaključiti da ne postoje pokazatelji koji bi ukazivali na posebnu ili povećanu ugroženost pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Također ne postoji neki oblik organiziranog ili planiranog nasilja prema pripadnicima nacionalnih manjina nego se u svim slučajevima radilo o pojedinačnim i sporadičnim incidentima, bez naznake o povećanoj ugrozi na određenom području ili u određenom vremenu.

Stanje sigurnosti na područjima posebne državne skrbi (PPDS)

Kod određivanja područja posebne državne skrbi (u daljnjem tekstu PPDS) uzimane su u obzir okolnosti nastale na temelju agresije na Republiku Hrvatsku (prve dvije skupine), te kriterij ekonomske razvijenosti, strukturnih poteškoća i demografski kriterij (treća skupina). Prve dvije skupine PPDS-a prostiru se na dijelovima područja 11 policijskih uprava, i to: bjelovarsko-bilogorskoj, brodsko-posavskoj, karlovačkoj, ličko-senjskoj, osječko-baranjskoj,

požeško-slavonskoj, sisačko-moslavačkoj, šibensko-kninskoj, virovitičko-podravskoj, vukovarsko-srijemskoj i zadarskoj.

Stanje sigurnosti razmatra se zasebno za te skupine PPDS-a kao i za cijela područja navedenih policijskih uprava, što je vidljivo iz niže navedenih pokazatelja.

POLICIJSKE UPRAVE (SA PPDS)	POVRŠINA		
	(u kvadratnim kilometrima)		%
	CIJELOG PODRUČJA PU	PPDS	UDIO PPDS U CIJELOM PODRUČJU PU
BJELOVARSKO BILOGORSKA	2.636,67	883,76	33,52
BRODSKO - POSAVSKA	2.034,00	338,00	16,62
KARLOVAČKA	3.918,65	1.864,90	47,59
LIČKO - SENJSKA	5.350,50	4.312,94	80,61
OSJEČKO - BARANJSKA	4.149,00	1.652,60	39,83
POŽEŠKO - SLAVONSKA	1.815,00	1.000,00	55,10
SISAČKO - MOSLAVAČKA	4.470,17	3.016,79	67,49
ŠIBENSKO - KNINSKA	2.946,00	2.191,00	74,37
VIROVITIČKO - PODRAVSKA	2.136,67	509,25	23,83
VUKOVARSKO - SRIJEMSKA	2.444,23	1.982,24	81,10
ZADARSKA	3.643,00	2.655,43	72,89
UKUPNO	35.543,89	20.406,91	57,41

Ove skupine PPDS-a obuhvaćaju površinu od 20.406,91 kvadratnih kilometara, a prostiru se na 57,41 % ukupne površine područja gore navedenih policijskih uprava koja iznosi 35.543,89 kvadratnih kilometara. Njihov najveći udio zastupljen je na području Policijske uprave vukovarsko-srijemske, 81,10%, a najmanji na području Policijske uprave brodsko-posavske, 16,62%.

Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2001. godine, na cjelokupnim područjima 11 policijskih uprava koje imaju 1. i 2. skupinu PPDS-a živi ukupno 1.682.112 stanovnika. Od toga, po nacionalnoj strukturi 1.437.831 stanovnika ili 85,48% su Hrvati, 153.306 stanovnika ili 9,11% Srbi, a 90.975 stanovnika ili 5,41% su pripadnici ostalih nacionalnih manjina.

POLICIJSKE UPRAVE (SA PPDS)	STANOVNIŠTVO NA PODRUČJIMA CIJELIH POLICIJSKIH UPRAVA SA PODRUČJIMA OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI						
	UKUPNO	HRVATI		SRBI		OSTALI	
	(broj)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	133.034	109.871	82,59	9.421	7,08	13.742	10,33
BRODSKO-POSAVSKA	176.765	166.129	93,98	5.347	3,02	5.289	2,99
KARLOVAČKA	144.422	119.197	82,53	20.575	14,25	4.650	3,22
LIČKO-SENJSKA	53.677	46.105	85,89	6.329	11,79	1.243	2,32

OSJEČKO-BARANJSKA	330.506	277.245	83,89	28.866	8,73	24.395	7,38
POŽEŠKO-SLAVONSKA	85.831	76.118	88,68	5.616	6,54	4.097	4,77
SISAČKO-MOSLAVAČKA	185.643	148.268	79,87	22.953	12,36	14.422	7,77
ŠIBENSKO-KNINSKA	112.939	99.879	88,44	10.227	9,06	2.833	2,51
VIROVITIČKO- PODRAVSKA	92.482	83.554	90,35	6.612	7,15	2.316	2,50
VUKOVARSKO- SRIJEMSKA	204.768	160.277	78,27	31.644	15,45	12.847	6,27
ZADARSKA	162.045	151.188	93,30	5.716	3,53	5.141	3,17
UKUPNO	1.682.112	1.437.831	85,48	153.306	9,11	90.975	5,41

Na tim skupinama PPDS-a živi ukupno 470.622 stanovnika (27,98% od ukupnog stanovništva na cjelokupnim područjima promatranih 11 policijskih uprava). Od toga, po nacionalnoj strukturi 331.520 stanovnika ili 70,44% su Hrvati, 103.392 stanovnika ili 21,97% Srbi, a 35.710 stanovnika ili 7,59% pripadnici ostalih nacionalnih manjina.

POLICIJSKE UPRAVE (SA PPDS)	STANOVNIŠTVO NA PODRUČJIMA OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI						
	UKUPNO	HRVATI		SRBI		OSTALI	
	(broj)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)
BJELOVARSKO- BILOGORSKA	19.579	14.146	72,25	2.460	12,56	2.973	15,18
BRODSKO-POSAVSKA	9.541	7.616	79,82	1.600	16,77	325	3,41
KARLOVAČKA	32.316	20.596	63,73	10.243	31,70	1.477	4,57
LIČKO-SENJSKA	41.191	34.065	82,70	6.212	15,08	914	2,22
OSJEČKO-BARANJSKA	68.533	36.268	52,92	20.214	29,50	12.051	17,58
POŽEŠKO-SLAVONSKA	25.445	20.050	78,80	3.016	11,85	2.379	9,35
SISAČKO-MOSLAVAČKA	78.648	59.136	75,19	16.137	20,52	3.375	4,29
ŠIBENSKO-KNINSKA	40.283	31.130	77,28	8.381	20,81	772	1,92
VIROVITIČKO- PODRAVSKA	7.511	6.456	85,95	873	11,62	182	2,42
VUKOVARSKO- SRIJEMSKA	123.322	81.632	66,19	30.622	24,83	11.068	8,97
ZADARSKA	24.253	20.425	84,22	3.634	14,98	194	0,80
UKUPNO	470.622	331.520	70,44	103.392	21,97	35.710	7,59

Napomena: podaci o broju stanovnika odnose se na stanje po zadnjem popisu stanovništva iz 2001. godine

Povratak raseljenog stanovništva na PPDS

Tijekom 2010. godine na prve dvije skupine PPDS policija je evidentirala povratak 92 raseljene osobe, od čega bez potvrde o planu povratka njih 72, a s potvrdom 20. Najviše raseljenih osoba vratilo se na PPDS Policijske uprave karlovačke (52), Policijske uprave sisačko-moslavačke (17) te Policijske uprave zadarske (12). Policija je evidentirala da se na ta Područja do 31. prosinca 2010. godine ukupno vratilo 102.447 raseljenih osoba.

Stanje i kretanje kriminaliteta i stanje reda i mira

Broj počinjenih kaznenih i prekršajnih djela te broj događaja s obilježjem međuetničke netrpeljivosti u 2010 godini i razlika u odnosu s 2009. godinom:

Broj počinjenih djela u 2009.	Broj počinjenih djela u 2010. g. i razlika u odnosu sa 2009. g.	Napomena
-------------------------------	---	----------

Kaznena djela	6347	6199 Smanjenje za 148 djela ili 2,3%	Najveći pad u PU brodsko-posavskoj – za 30%
Prekršajna djela	2955	2644 Smanjenje za 10%	Najveći pad u PU karlovačkoj – za 31% Najveći porast u PU požeško-slavonskoj – za 20%
Događaji obilježjem međuetničke netrpeljivosti	45	33 Smanjenje za 12	

Zabilježena je manja razriješenost kaznenih djela. Tijekom 2010. godine razriješeno je 4.038 kaznenih djela, što predstavlja smanjenje razriješenosti za 9,1% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (u 2009. godini razriješeno je 4.443 kaznena djela).

Naknadna otkrivenost kaznenih djela je u porastu, jer je tijekom 2010. godine otkriveno 1.944 kaznena djela, što je za 181 kazneno djelo, odnosno 10,3% više u odnosu na 2009. godinu, kada je otkriveno 1.763 kaznenih djela.

U cilju zadržavanja razine sigurnosti i osiguranja nesmetanog povratka stanovništva na prve dvije skupine PPDS poduzimaju se različite zakonske preventivne i represivne mjere, a naročito: pojačana policijska ophodna djelatnost; mjere zaprječavanja napada na osobe i devastacije njihove imovine; mjere zaprječavanja skrnavljenja, oštećivanja i uništavanja spomenika i spomen obilježja iz II. Svjetskog rata i Domovinskog rata, grobišta te vjerskih i kulturnih objekata, osobito onih povezanih s nacionalnim manjinama; žurno organiziranje i provođenje kriminalističkih istraživanja u slučaju kaznenih djela, naročito onih s elementima mržnje; suradnja s predstavnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i građanima; suradnja s nadležnim centrima SOA-e te druge mjere, ovisno o sigurnosnom stanju i pojedinim događajima.

Ocjena stanja i preporuke

Na temelju navedenih pokazatelja Ministarstvo unutarnjih poslova zaključuje da je stanje sigurnosti na prve dvije skupine PPDS-a stabilno, a kaznena i prekršajna problematika kao i stanje te kretanje drugih relevantnih pokazatelja stanja sigurnosti bitno se ne razlikuje od ostalih područja Republike Hrvatske. Međutim, bez obzira na zadovoljavajuće stanje sigurnosti, policijske uprave koje na svom području imaju PPDS nastoje stanje sigurnosti i dalje podići na što višu razinu.

13. PROVEDBA DIJELA NACIONALNOG PROGRAMA ZA ROME I AKCIJSKOG PLANA DESETLJEĆA ZA UKLJUČIVANJE ROMA 2005.-2015.

Od donošenja Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015., postignut je znatan napredak na svim područjima, te se sustavno radi na što većem uključivanju romske djece u obrazovni sustav, poboljšanju zdravlja i zdravstvene zaštite romske populacije, povećanju zapošljavanja Romkinja i Roma, poboljšanju uvjeta stanovanja, kao i na provedbi ostalih mjera usmjerenih prema rješavanju poteškoća s kojima se susreće romska nacionalna manjina. Posvećuje se pozornost očuvanju romske kulture, tradicije, jezika i običaja.

Obrazovanje

Iako predškolski odgoj u Republici Hrvatskoj nije obavezan, za djecu pripadnike romske nacionalne manjine potrebno je osigurati što ranije uključivanje u programe predškolskog odgoja i to u okviru redovne predškolske ustanove kako bi se ostvarila potrebna integracija i brže premostio razlike između socioekonomske situacije u kojoj djeca pripadnici romske nacionalne manjine žive i tako stvorile mogućnosti za još bolju i bržu integracije tijekom kasnijeg obaveznog osnovnog odgoja i obrazovanja. Povećan obuhvat djece u predškolskom odgoju i naobrazbi i predškoli preduvjet je za uspješno uključivanje u osnovno obrazovanje i rezultira povećanim brojem upisanih učenika pripadnika romske nacionalne manjine u osnovne škole. Osnovno obrazovanje je obavezno za sve učenike u Republici Hrvatskoj, a temelji se na jednakosti obrazovnih šansi za sve učenike prema njihovim sposobnostima. Stjecanje osnovnog obrazovanja temelj je za vertikalnu i horizontalnu prohodnost u sustavu odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj, a cilj Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma je uključivanje sve romske djece u sustav obaveznog osnovnog obrazovanja. Iz godine u godinu u sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Učenik romske nacionalne manjine koji živi u uvjetima koji su mogli utjecati na njegov uspjeh u osnovnoj školi može se upisati u srednju školu ako ima do deset posto manje bodova od bodova koje je škola utvrdila za upis u određeni program obrazovanja, te ako zadovolji na ispitu sposobnosti i darovitosti u školama u kojima je to upisni uvjet.

Predškolski odgoj i naobrazba

Na početku školske godine 2009/2010. bilo je 550 djece, od toga 370 djece (201m/169ž) obuhvaćeno predškolskim odgojem i 180 djece (96m/84ž) obuhvaćene programom predškole. Na kraju 2009/2010. bilo je 405 djece (210 m/195 ž) obuhvaćene programima predškole, a početkom 2010/2011. u ukupno 32 predškolska programa bilo je uključeno 400 djece (196m/204ž).

Osnovnoškolsko obrazovanje

Na početku školske godine 2009/2010. osnovnoškolskim obrazovanjem bilo je obuhvaćeno ukupno 4.186 učenika (2.176m/2.010ž) romske nacionalne manjine. Na početku 2010/2011. školske godine osnovnoškolskim obrazovanjem bilo je obuhvaćeno ukupno 4.435 učenika (2.246m i 2.189ž) što je povećanje za 249 učenika.

Stručni skupovi za učitelje koji rade u školama s većim brojem romskih učenika

Tijekom 2010. godine Agencija za odgoj i obrazovanje sudjelovala je uz ostale sudionike u provođenju monitoring projekta, u provođenju projekta „Pristupačnije i kvalitetnije obrazovanje Roma u Republici Hrvatskoj“. Cilj projekta jest, između ostalog, i provođenje integriranog predškolskog odgoja te podrška dodatnim aktivnostima nakon nastave u osnovnoj školi radi pružanja podrške ravnopravnom uključivanju Roma u obrazovni sustav Republike Hrvatske. U tom smislu u okviru navedenog projekta imenovan je monitoring tim koji je imao zadaću definirati plan nadzora i praćenja projektnih lokacija, posjetiti projektne lokacije, izvijestiti Upravni odbor projekta o radu na projektnim lokacijama i izraditi pisana izvješća o radu svake lokacije nakon svakoga posjeta i jedno zaključno izvješće za sve lokacije na kraju školske godine. Monitoring tim činili su predstavnici Agencije za odgoj i obrazovanje, predstavnici prosvjetne inspekcije, koordinator projekta te predstavnici romske zajednice. U periodu od travnja do lipnja 2009. godine monitoring tim je obavio uvide na projektnim lokacijama u Maloj Subotici, Petrijancu, Svetom Đurđu i Murskom Središću (u

OŠ Mala Subotica, Mala Subotica, OŠ Petrijanec, Petrijanec, OŠ Sveti Đurđ, Sveti Đurđ, DV Maslačak, Mursko Središće). U periodu od ožujka do lipnja 2010. godine monitoring tim obavio je uvide na projektnim lokacijama u: Murskom Središću, Maloj Subotici, Podturenu, Pribislavcu, Dardi, Belišću, Rijeci, Delnicama, Brodu na Kupi, Kutini, Zagrebu, Sv. Đurđu i Kuršancu (u DV Maslačak, Mursko Središće, OŠ Tomaša Goričanca, Mala Subotica, OŠ Podturen, Podturen, OŠ Vladimir Nazor, Pribislavec, OŠ Darda, Darda, DV Maslačak, Belišće, DV Rijeka, Rijeka, OŠ Ivana Gorana Kovačića, Delnice, OŠ Frana Krste Frankopana, Brod na Kupi, OŠ Vladimira Vidrića, Kutina, OŠ Žitnjak, Zagreb, OŠ Petrijanec, Petrijanec, OŠ Sv. Đurđ, Sv. Đurđ, OŠ Kuršanec, Kuršanec).

Za podršku školama, odnosno učiteljima i nastavnicima koji rade u s učenicima pripadnicima romske nacionalne manjine u okviru projekta „Pristupačnije i kvalitetnije obrazovanje Roma u Republici Hrvatskoj“ u siječnju 2010. godine formiran je mobilni tim koji pruža *in-service* podršku temeljenu na procjeni potreba u 4 osnovne škole u Međimurskoj županiji 5 puta godišnje.

Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih radnika provodi se najčešće u obliku stručnih skupova koje u Međimurskoj županiji za učitelje razredne nastave, uz nadležnu višu savjetnicu, organiziraju i voditelji županijskih stručnih vijeća (u daljnjem tekstu ŽSV). U Međimurskoj županiji ustrojeno je 5 županijskih vijeća. U svakom je vijeću oko 60 učitelja. Tijekom školske godine voditelj ŽSV-a, u dogovoru s nadležnom višom savjetnicom, određuje teme, prema iskazanim potrebama učitelja razredne nastave, bira predavače te organizira stručne skupove s predavanjima i radionicama. Proteklih godina voditelji ŽSV-a u Međimurskoj županiji organizirali su stručne skupove s pedagoškim i psihološkim temama za učitelje koji rade u multikulturalnim školama u svrhu jačanja psiholoških i pedagoških kompetencija. Isto tako, nadležna viša savjetnica za Međimursku županiju, na jednodnevnim županijskim stručnim skupovima, obrađivala je pedagoške, psihološke i stručne teme za učitelje razredne nastave pa tako i učitelje u multikulturalnim školama sa svrhom osposobljavanja za rad s romskim i drugim učenicima.

Srednjoškolsko obrazovanje

Iz godine u godinu u sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine.

Učenik romske nacionalne manjine koji živi u uvjetima koji su mogli utjecati na njegov uspjeh u osnovnoj školi može se upisati u srednju školu ako ima do deset posto manje bodova od bodova koje je škola utvrdila za upis u određeni program obrazovanja, te ako zadovolji na ispitu sposobnosti i darovitosti u školama u kojima je to upisni uvjet.

Na kraju školske godine 2009./2010. bilo je srednjoškolskim obrazovanjem obuhvaćeno ukupno 290 učenika (154m/136ž), a početkom 2010./2011. bilo je ukupno 341 učenik (177m/164 ž).

Visokoškolsko obrazovanje

U akademskoj godini 2009./2010. Ministarstvo je stipendiralo 26 studenata (15m/11ž). Stipendija po studentu iznosi 1.000,00 kn mjesečno, tj. 10.000,00 kn godišnje, a za visokoškolske stipendije Ministarstvo je osiguralo i isplatilo 260.000,00 kn iz Državnog proračuna.

Za akademsku godinu 2010/2011. stipendije će, sukladno Nacionalnom programu za Rome i Akcijskom planu Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. putem objavljenog natječaja isplaćivati Nacionalna zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu. Za akademsku godinu 2010/2011. osigurano je 30 stipendija za Rome.

Zapošljavanje

U 2010. godini 1103 osobe, od toga 568 žena, uključeno je u aktivnost grupnog informiranja, a 6440 osoba uključeno u aktivnost individualnog savjetovanja, od toga 3150 žena.

265 osoba uključena u radionice za stjecanje vještina traženja posla, od toga 107 žena.

Kako bi se potaklo zapošljavanje osoba romske nacionalne manjine u 2010. godini sufinancirano je zapošljavanje za 272 osobe, od toga 75 žena, a financirano obrazovanje za 32 osobe, od toga 9 žena.

Sufinanciranjem zapošljavanja Roma u trajanju u 24 mjeseca, u 2010. godini zaposlene su 4 osobe, od toga 2 žene. Uključivanjem u javne radove u 2010. godini zaposleno je zaposleno 268 osoba, od toga 73 žene.

Profesionalnim informiranjem i savjetovanjem - programom pripreme za zapošljavanje u 2010. godini obuhvaćeno je 493 osoba, od toga 135 žena.

Zdravstvo

U području zdravstva prema izvješću dostupnost zdravstvene zaštite ostvaruje se za sve osigurane osobe putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, pa tako i pripadnike romske populacije, na jednak način. Sustavno se radi na poboljšanju zdravlja romske dojenčadi i djece izjednačavanjem procijepljenosti romske djece s ostalom populacijom, odnosno na poboljšanju cjepnog obuhvata. Uočen je vidljiv pomak u cjepnom obuhvatu predškolske djece koja žive u romskim naseljima, te je u većini naselja skoro dosegao obuhvat cijepljenih prema izvješćima izabranih liječnika primarne zdravstvene zaštite, te je, također, vidljiv napredak kod provođenja zdravstvene edukacije roditelja usmjerene poboljšanju zdravstvenih navika.

Stanovanje

U području stanovanja izrađeni su svi prostorni planovi i time stvoreni uvjeti za legalizaciju 14 lokacija naseljenih Romima. Poduzimaju se kontinuirane mjere za legalizaciju bespravnih romskih naselja gdje god je to moguće.

Provedba projekata potpore Romima financiranih iz programa pretpristupe pomoći Europske unije

U sklopu programa pretpristupne pomoći Europske unije, Ured za nacionalne manjine korisnik je Projekta potpore Romima (*Roma Support Project*) koji u tri faze i u sklopu tri programa (PHARE 2005, PHARE 2006 i IPA I 2008) poboljšava životnu sredinu i opće uvjete života u šest romskih naselja u Međimurskoj županiji kroz infrastrukturne radove (izgradnja ceste, vodovoda, spajanje naselja na strujnu mrežu). Cilj projekata je ojačati i olakšati aktivno i potpuno sudjelovanje romske nacionalne manjine u gospodarskom, obrazovnom, kulturnom i društvenom životu hrvatskog društva, istovremeno vodeći računa o očuvanju njihovog vlastitog identiteta, kulture i tradicije.

Nakon uspješno provedenog pilot projekta u okviru PHARE 2005 programa (projekt je završio u listopadu 2009. g.), nastavilo se s uređenjem romskih naselja te se kroz program PHARE 2006 financirala izgradnja infrastrukture u još tri naselja Međimurske županije – Pribislavec, Piškorovec i Lončarevo. Sredstvima osiguranim u tom programu financirala se izgradnja cesta, vodoopskrbne i električne mreže u svrhu poboljšanja općih životnih uvjeta u naseljima. Financiranje projekta osigurano je sredstvima PHARE programa (70 % ukupne vrijednosti troškova radova odnosi se na EU kontribuciju) i Ureda za nacionalne manjine (30% ukupne vrijednosti). Svi radovi su dovršeni, a ukupna vrijednost projekta je 2,5 milijuna eura. Projekt je započeo u ožujku 2009. godine, te je završio u studenom 2010. godine.

Usporedo s provođenjem druge faze Projekta potpore Romima, pripremala se dokumentacija za početak posljednjeg projekta u okviru IPA I 2008 programa. „Projekt potpore Romima – Faza 3: Radovi u romskim naseljima Orehovica i Mursko Središće (Sitnice)“ ima za cilj unaprjeđenje infrastrukture (izgradnja komunalne infrastrukture i komunalija: ceste (s odvodom, vode i struje) u naseljima Orehovica i Sitnice. Početak implementacije projekta očekuje se tijekom 2011. godine.

Legalizacija romskih naselja

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 4. lipnja 2010. godine donijela Odluku o podmirenju dijela troškova potrebnih za legalizaciju 240 bespravno izgrađenih kuća u romskom naselju Parag u Međimurskoj županiji u iznosu od 4.000.000 milijuna kuna. Odluka Vlade od 4. lipnja je nastavak politike potpore legalizaciji romskih naselja. Vlada Republike Hrvatske je za potrebe legalizacije romskih naselja u Međimurskoj županiji ranijim odlukama osigurala 9,2 milijuna kuna. Tako je odredbama Vlade Republike Hrvatske od 18. siječnja 2009. dodijeljeno 5 milijuna kuna Međimurskoj županiji koja provodi proces legalizacije za naselje Parag, odnosno odredbom od 14. svibnja 2009. Međimurskoj županiji dodijeljeno je 2.900.000,00 kn za proces legalizacije naselja Lončarevo, Piškorovec i Pribislavec, te 1.300.000 kn za Orehovicu i Sitnice. Ured za nacionalne manjine započeo je u 2010. godini s redovitim aktivnostima informiranja pripadnika romske nacionalne manjine koji žive u naseljima u Međimurskoj županiji o tijeku procesa legalizacije stambenih objekata.

Legalizacija kuća koje su ilegalno izgrađene na državnom zemljištu se provodi na način da Agencija za upravljanje državnom imovinom (nekadašnji Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom) daruje zemljište općini koja potom u dogovoru s vlasnicima ilegalnih objekata bira model prodaje zemljišta vlasnicima objekata. Uz to, u svibnju 2010., Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o izmjeni Tarife Zakona o upravnim pristojbama (NN, br. 69/10), kojom se bitno smanjuje (40 %) ta pristojba, te se oslobađaju od plaćanja osobe koje žive na područjima od posebne državne skrbi, u romskim naseljima koja se uređuju sukladno Nacionalnom programu za Rome i građevine isključivo poljoprivredne namjene.

Analitičko praćenje i prevencija događaja i pojava s elementima nasilja u svezi s romskom zajednicom

U okviru provedbe Nacionalnog programa za Rome Ministarstvo unutarnjih poslova od 01. siječnja 2004. godine analitički prati te izrađuje kvartalne analize o pojavama nasilja drugih osoba nad Romima, nasilja Roma nad drugim osobama te nasilja unutar samih pripadnika romske zajednice (prekršaji i kaznena djela).

Kroz implementaciju Strategije djelovanja „Policija u zajednici“ i projekta „Reforma operativno–preventivnog rada policije u odori“, na području 7 policijskih uprava kontakt–policajci aktivno su uključeni u praćenje stanja i rješavanje situacija na području romskih naselja. Na području Policijske uprave međimurske, gdje je lociran najveći broj romskih naselja, ustrojeni su kontaktni rajoni koji obuhvaćaju i navedena naselja. U tim se rajonima težište postupanja stavlja na rješavanje odnosa stanovnika okolnih mjesta i romskih naselja. Radeći na rješavanju problema mještana kontakt–policajci surađuju s pripadnicima romske zajednice i nailaze na njihovo odobravanje.

Provode se i ostale brojne aktivnosti, kao što su neposredni kontakti s građanima te postupanje po prigovorima i pritužbama, kontakti i predavanja u školama, kontakti s predstavnicima medija, savjetovanja o prevenciji i samozaštitnom ponašanju, edukacija djece i mladeži, komunalne akcije, sudjelovanje u radu na razini jedinica lokalne samouprave itd. Također, što je posebice bitno, zajedno s Romima radi se i na otkrivanju počinitelja kaznenih djela i prekršaja iz redova romske populacije.

Stanje i kretanje kriminaliteta i javnog reda i mira

Prikaz počinjenih kaznenih djela na štetu Roma, unutar romskih zajednica te od strane Roma prema osobama drugih nacionalnosti tijekom 2010. g. i usporedba s 2009.g.:

	KAZNENA DJELA			PREKRŠAJNA DJELA		
	Broj djela	Broj počinitelja	Na štetu ukupnog broja osoba	Broj djela	Broj počinitelja	Na štetu ukupnog broja osoba
NA ŠTETU ROMA						
2010.	61	36	72	40	45	51
2009.	66			69		
povećanje/smanjenje u odnosu na 2009.	- 8 %			- 43 %		
UNUTAR ROMSKE ZAJEDNICE						
2010.	134	191	206	373	676	675
2009.	90			424	424	
povećanje/smanjenje u odnosu na 2009.	+ 33 %			- 13 %		
OD STRANE ROMA PREMA DRUGIMA ILI OPĆEDRUŠTVENIM VRIJEDNOSTIMA						
2010.	659	1311	407	909	1030	270
2009.	683			754		
povećanje/smanjenje u odnosu na 2009.	- 4 %			+ 18 %		

Na temelju svih relevantnih pokazatelja može se zaključiti da je stanje sigurnosti romske nacionalne manjine stabilno. Kaznena i prekršajna problematika vezana uz ovu populaciju ne ukazuje na njihovu iznadprosječnu zastupljenost kao objekata napada. Uprava policije ne prati utrošak sredstava, odnosno financijske pokazatelje vezane uz opisane policijske poslove.

Rješavanje statusnih pitanja Roma

I u okviru Nacionalnog programa za Rome u 2010. godini predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova bili su aktivno uključeni u rješavanju statusnih pitanja Roma. Od kolovoza 2007. godine, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, vodi evidenciju zaprimljenih i riješenih zahtjeva za primitak u hrvatsko državljanstvo Roma.

Romima koji nisu hrvatski državljani, ali žive na području Republike Hrvatske, omogućeno je da prvi privremeni boravak podnose u policijskim upravama/policijskim postajama, zbog ozbiljnih humanitarnih razloga, sukladno Zakonu o strancima („Narodne novine“, br. 79/2007 i 36/2009). U cilju omogućavanja reguliranja statusa u Republici Hrvatskoj romskoj populaciji koja ne može kumulativno ispunjavati sve uvjete propisane materijalnim propisima, u velikom broju slučajeva odobrava se privremeni boravak iz humanitarnih razloga, u kojem slučaju ne trebaju ispunjavati uvjete iz članka 52. Zakona o strancima, već samo ne smiju predstavljati opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost i javno zdravlje.

Ministarstvo unutarnjih poslova, Odjel za strance i azil, iskazuje posebnu brigu za žurno i zakonito okončanje postupaka povodom zahtjeva Roma za reguliranje njihovog statusa u Republici Hrvatskoj.

S predstavnicima Roma ostvarena je i suradnja kroz različite sastanke i seminare sa ciljem pomoći Romima pri reguliranju statusa u Republici Hrvatskoj kao i radi rješavanja pojedinačnih slučajeva. Za aktivnosti koje se odnose na rad mobilnih timova u 2010. godini, nije bilo posebnih troškova.

Očuvanje tradicijske kulture Roma

Na temelju *Nacionalnog programa za Rome*, na sjednici Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome održanoj 15. listopada 2010. godine donijeta je odluka o rasporedu sredstava za financiranje programa očuvanja tradicijske kulture Roma u ukupnom iznosu od 185.000 kuna.

Ocjena stanja i preporuke

U izvještajnom razdoblju postignut je daljnji napredak u područjima pokrivenih Nacionalnim programom za Rome i Akcijskim planom Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.. Na području obrazovanja povećan je obuhvat romske djece na svim razinama obrazovnog sustava. Osigurano je sufinanciranje roditeljskog udjela za djecu pripadnike romske nacionalne manjine koja su uključena u integrirani predškolski odgoj i obrazovanje. Na području stanovanja izrađeni su svi prostorni planovi i time stvoreni uvjeti za legalizaciju 14 lokacija naseljenih Romima. U sklopu provedbe projekata potpore Romima, financiranih uz pomoć sredstava pretpristupnih programa Europske unije, a s ciljem unaprjeđenja infrastrukture u ukupno 6 naselja u Međimurskoj županiji, poduzimaju se intenzivne aktivnosti na informiranju stanovnika o procesu legalizacije i uklanjanju prepreka pri pristupu korisnika izgrađenoj infrastrukturi. Projekt u sklopu programa PHARE 2006 kojim je uređena infrastruktura u tri naselja u Međimurskoj županiji (Pribislavec, Lončarevo i Piškorovec) završila je u studenom 2010. godine, dok je treća faza projekta u sklopu IPA programa u fazi ugovaranja. Trećim projektom planirano je uređenje još dvaju naselja (Orehovica i Sitnice). Na području zdravstva uočen je vidljiv pomak u cjepnom obuhvatu predškolske djece koja žive u romskim naseljima, te napredak kod provođenja zdravstvene edukacije roditelja usmjerene poboljšanju zdravstvenih navika.

U narednom razdoblju potrebno je poduzeti dodatne mjere za poboljšanje stanja na području zapošljavanja romske nacionalne manjine. Također, potrebno je nastaviti daljnje aktivnosti s ciljem legalizacije stambenih objekata u Međimurskoj županiji, u naseljima obuhvaćenima

projektima financiranim iz programa pretpristupne pomoći Europske unije, no i na drugim područjima, ako se za to ukaže potreba. Na području zdravstva potrebno je programe zdravstvenog prosvještavanja proširiti na sve županije u Republici Hrvatskoj u kojima žive pripadnici romske nacionalne manjine i poduzimati daljnje napore na poboljšanju zdravstvenog standarda romske populacije. Potrebno je i dalje pratiti događaje i pojave s elementima nasilja u vezi romske zajednice u Republici Hrvatskoj, te poduzimati odgovarajuće aktivnosti u cilju sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima, nasilja unutar romskih zajednica, suzbijanja diskriminacije Roma, a samim time i zaštite te promicanja njihovih ljudskih prava.

14. ZAŠTITA OD SVAKE DJELATNOSTI KOJA UGROŽAVA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA - RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE

Aktivnosti Ureda za ljudska prava

U okviru natječaja za prijavu projekata udruga u Republici Hrvatskoj za financijsku potporu u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2010. godini, Ured za ljudska prava, kao prioritetno područje definirao je prioritet osvješćivanje žena pripadnica romske nacionalne manjine o ljudskim pravima. Kroz navedeni prioritet su financirana 2 projekta udruga u ukupnom iznosu od 40.000,00 kuna. Riječ je o projektima Udruge žena romkinja „Romsko srce“ *Osvijesti se, obrazuj i napreduj* i udruge *Iskra Rodna ravnopravnost Romkinja*.

U okviru prioriteta Projekti obrazovanja ciljanih skupina (policijskih službenika, državnih odvjetnika, sudaca, zdravstvenih, prosvjetnih i socijalnih djelatnika, vojnih osoba, predstavnika civilnoga društva, turističkih djelatnika, diplomatsko-konzularnog osoblja, novinara, studenata i učenika) o trgovanju ljudima financiran je projekt Srpskog demokratskog foruma *Obrazovanje besplatnih pravnih savjetnika o trgovanju ljudima*.

U 2010. godini ukupno izdvojena sredstva za projekte udruga iznosila su 60.000,00 kn u odnosu na 2009. godinu kada su iznosila 113.000,00 kn.

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava 11. prosinca 2010. godine, u Zagrebu je organizirana javna manifestacija, te je u vremenu od 11. listopada do 5. studenog 2010. godine proveden natječaj za likovne i literarne radove na temu *Jednaki, ali različiti* za učenike/ce osnovnih škola i *Različitost je naša snaga* za učenike/ce srednjih škola. Manifestaciji su se priključile i međunarodne organizacije, organizacije civilnog društva, te škole koje su na posebno postavljenim štandovima predstavile svoj rad iz područja zaštite i promicanja ljudskih prava. Na organizaciju je utrošeno 4.612,50 kn u odnosu na 10.000,00 kuna u 2009. godini.

Tijekom 2010. godine organiziran je niz okruglih stolova o pitanjima i problemima nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, uključujući okrugli stol o upotrebi jezika i pisma nacionalnih manjina, okrugli stol *Nacionalne manjine i mediji - predstavljanje i mogućnost*

korištenja medijskog prostora, okrugli stol Nasilje nad manjinama i okrugli stol Uključivanje kulture identiteta nacionalnih manjina u redovite nastavne programe.

U 2010. godini provodio se PROGRESS projekt Poticanje ravnopravnosti na hrvatskom tržištu rada. Unutar projekta provedeno je prvo istraživanje o diskriminaciji na hrvatskom tržištu rada, izrađeni su Praktični alati za suzbijanje diskriminacije i upravljanje raznolikošću (namijenjeni primarno poslodavcima), Smjernice za suzbijanje diskriminacije i promicanje raznolikošću na hrvatskom tržištu rada kao i Zbirka primjera dobre prakse u promicanju raznolikosti i primjeni anti-diskriminacijskih mjera na hrvatskom tržištu rada. Održan je trening za trenere te je pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje uspostavljen je help-desk za poslodavce koji služi kao podrška u provedbi načela raznolikosti i anti-diskriminacijskih mjera.

Iz Izvješća Pučkog pravobranitelja

Pučki pravobranitelj konstatira da se od ukupnog broja predmeta otvorenih po prijavi diskriminacije tijekom 2010. godine, 41,66 % odnosilo na diskriminaciju na osnovu rase ili etničke pripadnosti, boje kože i nacionalnog podrijetla.

U svom Izvješću o pojavama diskriminacije za 2010. godinu (iz srpnja 2011. godine), a analizirajući pritužbe po područjima iz članka 8. Zakona o suzbijanju diskriminacije (rad, obrazovanje, socijalna sigurnost, zdravstvena zaštita itd.), Pučki pravobranitelj navodi da se najveći broj pritužbi odnosi na područje rada i radnih uvjeta te zapošljavanja. Također je znatan broj slučajeva u kojima se ukazala sumnja na diskriminaciju iako se pritužitelji ne žale na diskriminaciju već na postupke po zahtjevu za obnovu kuća i stambeno zbrinjavanje, te u slučajevima građana koji su podnijeli zahtjev za reguliranje boravka u Hrvatskoj.

Pučki pravobranitelj ukazuje da su, unatoč značajnom napretku u području zaštite prava i interesa nacionalnih manjina, u društvu i dalje prisutni razni oblici netrpeljivosti i netolerancije s kojima se susreću pripadnici nacionalnih manjina (posebice srpske, romske i bošnjačke nacionalne manjine).

Ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina na lokalnoj razini te zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Pučki pravobranitelj smatra i dalje nezadovoljavajućom te opetovano naglašava potrebu ispunjavanja zakonom propisanih obveza. Ujedno ukazuje i da, unatoč određenom napretku u medijskom izvješćivanju, mediji nedovoljno prikazuju pozitivne primjere tolerancije prema "drugima" i "drugačijima", te preporučuje dodatno obrazovanje i senzibiliziranje medija za fenomen rasizma, ksenofobije i netolerancije.

Pozitivnim se ocjenjuje pad fizičkih sukoba na nacionalnoj osnovi te učinkovitije postupanje policije u ovim predmetima

Pučki pravobranitelj nadalje ukazuje na specifičan položaj pripadnika srpske nacionalne manjine zbog posljedica rata. Osim problema u postizanju proporcionalnosti njihovog zapošljavanja, još su prisutne poteškoće u procesu povratka, reintegracije, obnove i stambenog zbrinjavanja. U krajevima u kojima čine većinu, problem zapošljavanja dodatno je izražen zbog činjenice da su u javnom sektoru radna mjesta popunjena prije njihova povratka, pa nema slobodnih mjesta.

Analizirajući proces povratka, u brojnim predmetima Ured Pučkog pravobranitelja zabilježio je slučajeve pristranog postupanja prema pripadnicima srpske nacionalne manjine. Primjerice, u postupcima po zahtjevima za obnovu kuća, postupci su trajali i desetak godina, a od stranaka je tražena dodatna dokumentacija i po nekoliko puta, u razmaku od više godina. Preostao je manji broj slučajeva u kojima vlasnici imaju problem vratiti se u svoju nekretninu koju je preuzela na upravljanje Republika Hrvatska i koja je bila predana na privremeno korištenje.

Dodatni je problem povratnika srpske nacionalnosti postupak reguliranja njihovog boravka u Republici Hrvatskoj. Ova su pitanja uočena i u odnosu na Rome, koji žive niz godina, pa i desetljeća u Hrvatskoj, ali nikada nisu regulirali pitanje boravka i državljanstva.

Tijekom izvještajnog razdoblja Ured pučkog pravobranitelja zaprimio je određeni broj pritužbi osoba romske i srpske nacionalnosti u kojima se iznosi subjektivni osjećaj diskriminiranosti vezano za odnos nadležnih tijela prema njima, bilo u smislu postupanja službenika tih tijela, dugotrajnosti započetih postupaka ili donesenih akata s manjkavim obrazloženjima. Posebno je iskazano nezadovoljstvo pripadnika srpske i romske nacionalne manjine načinom postupanja pri rješavanju statusnog pitanja, tj. u postupcima odobravanja privremenog ili stalnog boravka u Republici Hrvatskoj.

Ocjena stanja i preporuke

Tijekom 2010. godine postignut je daljnji napredak u području razvijanja tolerancije prema različitosti i suzbijanju diskriminacije. I u narednom razdoblju potrebno je učinkovito provoditi Zakon o suzbijanju diskriminacije te osigurati bolju informiranost šire javnosti o pravima nacionalnih manjina i teškoćama s kojima se susreću. Posebnu pažnju treba posvetiti edukaciji pripadnika nacionalnih manjina o načinima zaštite njihovih prava sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije. Putem institucija koje su nadležne za organizaciju i provedbu izobrazbe zaposlenih u državnoj i javnim službama i nadalje je potrebno provoditi organizirani oblici informiranja i izobrazbe svih zaposlenih radi upoznavanja s odredbama propisa o zaštiti nacionalnih manjina, suzbijanju diskriminacije i promicanja tolerancije.

16 PROVOĐENJE OKVIRNE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU NACIONALNIH MANJINA I AKTIVNOSTI UREDA ZA NACIONALNE MANJINE

Seminar o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina od strane Republike Hrvatske

Sukladno članku 25. Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina Republika Hrvatska ima obvezu u redovitim periodima izvještavati Vijeće Europe o svim zakonodavnim i drugim mjerama koje poduzima za ostvarivanje načela izloženih u Okvirnoj konvenciji. Prvo izvješće Republika Hrvatska podnijela je 1999. godine, a nakon toga još u dva navrata 2004. i 2009. godine.

U proteklom razdoblju postignut je daljnji napredak u provođenju međunarodnih dokumenata kojih je Republika Hrvatska stranka. U studenom 2010. godine Vijeću Europe je dostavljeno Očitovanje na Treće mišljenje Savjetodavnog odbora Vijeća Europe za provedbu Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina od strane Republike Hrvatske. Provedbi Okvirne konvencije doprinose i redoviti godišnji seminari koje organizira Ured za nacionalne manjine

uz sudjelovanje predstavnika Savjetodavnog odbora Vijeća Europe za praćenje Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. Tako je 9. prosinca 2010. godine u Zagrebu, u zajedničkoj organizaciji Ureda za nacionalne manjine i Savjeta za nacionalne manjine, održan jednodnevni seminar s ciljem upoznavanja šire javnosti s provedbom Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, te je tom prilikom predstavljeno i Treće mišljenje Savjetodavnog odbora Vijeća Europe za provedbu Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te Očitovanje Republike Hrvatske na navedeni dokument.

Na seminaru je sudjelovao niz istaknutih stručnjaka s područja zaštite prava nacionalnih manjina, kako domaćih tako i stranih, pripadnici državnih institucija, zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru, predstavnici udruga nacionalnih manjina, predstavnici lokalnih i regionalnih vlasti, članovi vijeća nacionalnih manjina kao i predstavnici resornih ministarstava i ostalih državnih tijela uključenih u provedbu Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. U okviru seminara organizirane su i četiri radionice u sklopu kojih su sudionici analizirali probleme s kojima se pripadnici nacionalnih manjina susreću na području obrazovanja i medija, sudjelovanja u procesu odlučivanja, ostvarivanja kulturne autonomije te povratka i stambenog zbrinjavanja. Pripadnici svih nacionalnih manjina bili su pozvani dostaviti svoje primjedbe i komentare u vezi s provedbom Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina.

Skup o unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

U organizaciji Ureda za nacionalne manjine i Savjeta za nacionalne manjine u Umagu je 19. i 20. ožujka 2010. godine održan skup u vezi s unaprjeđenjem rada vijeća nacionalnih manjina na kojem su sudjelovali zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru, predstavnici vijeća nacionalnih manjina te predstavnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. U cilju praćenja ostvarivanja prava nacionalnih manjina izrađen je upitnik namijenjen prikupljanju cjelovitih podataka o provođenju Ustavnog zakona te je izvršena analiza funkcioniranja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj od strane Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu. Posebno je naglašena uloga vijeća i predstavnici nacionalnih manjina da kao savjetodavna tijela imaju prava i ovlasti predlagati tijelima jedinice samouprave mjere za unapređivanje položaja nacionalne manjine u državi ili na nekom njenom području, uključujući davanje prijedloga općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalnu manjinu tijelima koja ih donose te isticati kandidate za dužnosti u tijelima državne uprave i tijelima lokalnih jedinica. Među ostalim, spomenuto istraživanje je pokazalo da među manjinskim vijećima ne postoji dovoljna koordinacija, pa tek nešto više od polovine vijeća funkcionira u koordinacijama, bilo onima iste nacionalne manjine u više jedinica lokalne i regionalne samouprave, ili onima koje obuhvaćaju vijeća više manjina u istoj jedinici lokalne samouprave. Stoga je i dalje potrebno sustavno raditi na izgradnji mreža i poticanju bolje organizacije kako vijeća i koordinacija nacionalnih manjina.

Humanitarna nogometna utakmica posvećena promicanju tolerancije, te suzbijanju diskriminacije, rasizma i ksenofobije

Vlada Republike Hrvatske podržava sve aktivnosti koje su usmjerene za suzbijanje diskriminacije, rasizma i ksenofobije. U cilju prevladavanja predrasuda prema etničkim manjinama, posebice Romima u organizaciji Ureda za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, te u suradnji sa Svjetskom organizacijom Roma u borbi protiv rasizma, diskriminacije i siromaštva održana je u Zagrebu

18. i 19. listopada 2010. godine humanitarna nogometna utakmica između predstavnika Vlade Republike Hrvatske i predstavnika romske nogometne selekcije.

Savjetovanje o unaprjeđenju položaja romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj

Tijekom 2010. godine poduzet je niz aktivnosti koje smjeraju unaprjeđenju položaja romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Tako je Ured za nacionalne manjine, u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine, 2. prosinca 2010. godine organizirao sastanak s predstavnicima udruga, vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u vezi s rješavanjem pitanja romske nacionalne manjine. Na sastanku je bilo riječi o načinu rješavanja poteškoća u ostvarivanju prava pripadnika romske nacionalne manjine u svim područjima društvenog života, uključujući statusna pitanja, obrazovanje, zapošljavanje i stanovanje, te o provedbi Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. Na sastanku su sudjelovali predstavnici nadležnih ministarstava i ureda, predstavnici romske nacionalne manjine te gospodin Nazif Memedi, zastupnik romske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru.

Okrugli stol „Besplatna pravna pomoć Romima u reguliranju pravnog statusa u Hrvatskoj – dostignuća i izazovi“

Predstavništvo Ureda Visokog povjerenika za izbjeglice (UNHCR), Ured pučkog pravobranitelja i Ured za nacionalne manjine organizirali su 17. prosinca 2011. godine okrugli stol pod nazivom „Besplatna pravna pomoć Romima u reguliranju pravnog statusa u Hrvatskoj - dostignuća i izazovi“. Tema okruglog stola bila je provedba regionalnog UNHCR-ovog projekta koji sufinancira Europska unija putem IPA programa – „Besplatna pravna pomoć Romima u reguliranju pravnog statusa u Hrvatskoj“. Provedba projekta započela je u listopadu 2009. godine. UNHCR, zajedno sa svojim provedbenim partnerom, Uredom pučkog pravobranitelja, pomaže Romima u reguliranju statusa i pribavljanju osobnih isprava koje su neophodne za ostvarivanje prava na socijalnu pomoć, zdravstvenu zaštitu, školovanje te zapošljavanje.

Okrugli stol „Uključivanje kulture i identiteta nacionalnih manjina u redovite nastavne programe

Ured za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske je u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa i Savjetom za nacionalne manjine Republike Hrvatske organizirao okrugli stol posvećen uključivanju kulture i identiteta nacionalnih manjina u redovite nastavne programe koji je održan u Zagrebu, 20. prosinca 2010. godine. Na skupu je istaknuto da je uključivanje kulture i identiteta nacionalnih manjina u obrazovne sadržaje i redovite nastavne programe važno jer upotpunjuje ostvarivanje manjinskih prava i u tom području te omogućava razvijanje svijesti o potrebi poštivanja kulturnog identiteta, te kulturne, vjerske, etničke i jezične različitosti kao uvjeta društvenog bogatstva. Uz ostalo, naglašeno je da ovo važno područje društvenog života koordiniraju stručna i upravna tijela nadležnog ministarstva. U Nacionalnom okvirnom kurikulumu unijete su odrednice koje se odnose na razvijanje i poštivanje jezika, povijesti i kulture nacionalnih manjina kao sastavnog dijela hrvatske kulturne baštine. Unutar sadržaja povijesti promiče se prepoznavanje i vrednovanje utjecaja nacionalnih manjina i drugih europskih naroda na oblikovanje hrvatskog društva i kulture.

Ocjena stanja i preporuke

U izvještajnom razdoblju nastavljena je dobra praksa organiziranja seminara i aktivnosti s ciljem unaprjeđenja prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Održani seminari doprinijeli su informiranju pripadnika nacionalnih manjina, ali i šire javnosti, o poteškoćama koje su još prisutne u ostvarivanju prava pripadnika nacionalnih manjina, te su također služili i kao podloga za promicanje tolerancije i suzbijanje diskriminacije. U provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina od strane Republike Hrvatske ostvaren je daljnji napredak, te je uspješnim seminarom na kojem su sudjelovali pripadnici svih nacionalnih manjina predstavljeno Očitovanje RH na Treće mišljenje Savjetodavnog odbora za provedbu Okvirne konvencije.

U narednom razdoblju nastaviti će se aktivnosti na promicanju prava nacionalnih manjina i unaprjeđenju položaja pripadnika nacionalnih manjina, te provođenju međunarodnih akata u tom području. Također, posebna će se pažnja posvetiti poticanju pripadnika manjina da se prilikom narednog popisa stanovništva slobodno izjašnjavaju kao pripadnici manjina te informiranju o 3. po redu izborima za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina.

17. BILATERALNA SURADNJA

Republika Hrvatska do sada je potpisala bilateralne sporazume o zaštiti prava manjina s Crnom Gorom, Italijom, Mađarskom, Makedonijom i Srbijom (koja je razdruživanjem priznala pravno sljedništvo potpisanog Sporazuma sa Srbijom i Crnom Gorom 2004. godine). Republika Hrvatska je pravnim sljedništvom s Austrijom preuzela Državni ugovor iz 1955. godine, koji u članku 7. jamči određena manjinska prava Hrvatima. Za praćenje provedbe sklopljenih sporazuma i predlaganje odgovarajućih preporuka vladama država potpisnica ustrojeni su s Mađarskom, Makedonijom i Srbijom međuvladini mješoviti odbori, koji se naizmjenično održavaju jednom godišnje te razmatraju aktualna pitanja od interesa za nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske nacionalne manjine u navedenim državama.

Na prijedlog Samostalne službe za Hrvate u inozemstvu i kulturu, odnosno Odjela za hrvatske manjine u inozemstvu Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, u Državnom proračunu za 2010. godinu odobrena su financijska sredstva u iznosu od 1.200.000,00 kuna, a koja su raspoređena na temelju prijavljenih projekata ili poduzetih aktivnosti kako slijedi (iznosi u eurima): Austrija 20.000,00 €; Bugarska 1.200,00 €; Crna Gora 12.500,00 €; Češka 3.000,00 €; Italija 18.000,00 €; Kosovo 4.000,00 €; Mađarska 20.000,00 €; Makedonija 11.000,00 €; Rumunjska 6.000,00 €; Slovačka 5.000,00 €; Slovenija 17.000,00 €; Srbija 44.000,00 €. Ukupna izdvojena sredstva za 2010. godinu iznosila su 161.700,00 €.

Ocjena stanja i preporuke

Republika Hrvatska i dalje posvećuje posebnu pažnju provođenju bilateralnih sporazuma o zaštiti prava nacionalnih manjina, koje je potpisala s Crnom Gorom, Italijom, Mađarskom, Makedonijom i Srbijom, te Državnog ugovora iz 1955. s Austrijom. Kao pozitivnu praksu valja istaknuti i činjenicu da su u mješovitim međuvladinim odborima imenovanim za praćenje navedenih sporazuma uključeni i predstavnici nacionalnih manjina.

18. ZBIRNI FINACIJSKI POKAZATELJI

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu, za potrebe obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa osigurana su sredstva u iznosu od 31.133.993,44 kuna i to za: Poticaje obrazovanja nacionalnih manjina, posebne programe obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina, provedbe Nacionalnog programa za Rome, poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome, rad predškolskih ustanova sukladno članku 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, izradu ispitnih materijala za državnu maturu na jeziku i pismu nacionalnih manjina, prevođenje ispitnih materijala, lekturu, korekturu, prijelom i tisak, troškove rada ocjenjivača na materinskim jezicima nacionalnih manjina i putne troškove prevoditeljima i stručnim skupinama, plaće učitelja u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina, plaće za 23 suradnika-pomagača i projekte udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja. Također je za projekt „Pristupačnije i kvalitetnije obrazovanje Roma u Republici Hrvatskoj“ isplaćen iznos od 1.374.719,26 kuna. (U 2009. godini putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa osigurana su sredstva u iznosu od 26.865.009 kuna.)

Putem Ministarstva kulture u 2010. godini je za potrebe nacionalnih manjina u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurano ukupno 11.573.568,66 kuna za arhivsku i muzejsko-galerijsku djelatnost, glazbeno-scensku djelatnost i kulturno-umjetnički amaterizam, investicije i informatizaciju ustanova u kulturi, knjižničku djelatnost, likovnu i novomedijalnu djelatnost, međunarodnu kulturnu suradnju, novinsku i knjižnično-nakladničku djelatnost te zaštitu kulturne baštine. U 2009. godini Ministarstvo kulture je za navedene programe izdvojio sredstva u ukupnom iznosu od 9.344.605,00 kuna.

Putem Ureda za ljudska prava u 2010. godini za potrebe zaštite i unaprjeđenja položaja i prava nacionalnih manjina utrošeno je ukupno 64.612,50 kuna, dok je 2009. godine izdvojen iznos od 113.000,00 kuna.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu putem Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske osigurana su sredstva udrugama i ustanovama nacionalnih manjina u iznosu od 41.843.800,00 kuna, dok je u 2009. godini izdvojen iznos od 42.169.131,75 kuna. Sredstava su raspoređena za ostvarivanje programa informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma, kulturnih manifestacija, te programe koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma. Pored navedenih, sredstva su raspoređena i za program stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina, informiranje i osposobljavanje članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, zajedničke programe, informativni dvomjesečnik Savjeta, te za mrežnu stranicu Savjeta.

U okviru provođenja Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. ukupno je iz Državnog proračuna za 2010. godinu osigurano 14.699.959,30 kuna, dok je 2009. godine bio osiguran iznos od 38.210.154 kuna. U 2009. godini završila je provedba pilot projekta „Projekt potpore Romima – faza I.“ u sklopu programa PHARE 2005, te su sukladno tome sredstva za provedbu Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. u 2010. godini umanjena.

Putem Komisije za odnose s vjerskim zajednicama u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu sufinancirane su pojedine vjerske zajednice u ukupnom iznosu od 14.458.020,00 kuna, a 2009. godine putem Komisije je izdvojeno 14.422.098,00 kuna.

Za financiranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za funkcioniranje vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina u 2010. godini osiguran je iznos od ukupno 21.956.578,28 kuna, dok je 2009. godinu taj iznos iznosio 24.175.215 kuna.

Fond za elektroničke medije je putem Vijeća za elektroničke medije u 2010. godini rasporedio sredstva za programe nacionalnih manjina u iznosu od 2.798.428,71 kuna, dok je u 2009. godini u iste svrhe izdvojeno 1.937.295 kuna.

Ukupno je za provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2010. godini izdvojeno 139.899.067,65 kuna, dok je u 2009. godini izdvojeno 157.236.507,75 kuna.

19. ZAKLJUČAK

Izvešće o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava koja se za potrebe nacionalnih manjina osiguravaju u Državnom proračunu za 2010. godinu pokazuje zadovoljavajući napredak u ostvarivanju prava pripadnika nacionalnih manjina osiguranih Ustavnim zakonom.

Unatoč gospodarskim i socijalnim problemima uloženi su značajni naponi u provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Iz Državnog proračuna i proračuna lokalnih jedinica za potrebe nacionalnih manjina – od obrazovanja, očuvanja i razvijanja kulturne baštine, kulturnih programa, izdavaštva, programe za Rome i dr. u 2010. godini osiguran je iznos od 139.899.067,65 kuna.

Daljnji pozitivni pomaci postignuti su u području kulturne autonomije nacionalnih manjina, odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina, ostvarivanja vjerskih prava nacionalnih manjina, zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne samouprave, te u provedbi Nacionalnog programa za Rome te Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.

Kod novonastalih nacionalnih manjina uspješno se provodi obrazovanje učenika, pripadnika novonastalih nacionalnih manjina, u nastavi koja se u cijelosti izvodi na jeziku i pismu nacionalnih manjina (model A), dok se sve više učenika uključuje i u učenje jezika i kulture nacionalnih manjina (model C). Učinjen je značajni pomak u poboljšavanju kvalitete nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina sufinanciranjem izrade autorskih udžbenika. Povećan je obuhvat romske djece u integrirani predškolski odgoj, kao i u program predškole, učenika u redovno osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje te studenata u visokoškolsko obrazovanje te obuhvat učenika i studenata Roma u učeničke/studentske domove.

U području kulturne autonomije nacionalnih manjina u 2010. godini došlo je do daljnjeg povećanja sredstava koja se iz Državnog proračuna izdvajaju za programe udruga i ustanova nacionalnih manjina te za zaštitu i očuvanje kulturne baštine.

U provođenju Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. učinjeni su značajni pomaci u području stanovanja odnosno legalizacije lokacija naseljenih Romima, zatim u području zdravstva gdje su uočen je vidljiv pomak u cjepnom obuhvatu predškolske djece koja žive u romskim naseljima, te u poboljšanju zdravstvenih navika.

Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju i tijekom 2010. godine može se konstatirati nedovoljan napredak u području uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina, zastupljenosti nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima te upravnim tijelima

jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te prava na pristup nacionalnih manjina sredstvima javnog priopćavanja.

Razlozi djelomičnog ostvarivanja prava na uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina u pojedinim lokalnim jedinicama su neupućenost ili nezainteresiranosti pripadnika nacionalnih manjina te moguća nedovoljna upućenost lokalnih službenika. Obzirom da se i nadalje otežano ili nedosljedno provode pojedina jezična prava zbog neujednačenog ili nedovoljno detaljnog statutarnog uređenja, u narednom razdoblju nužno je u tim jedinicama pojačati ciljani nadzor nad zakonitošću rada i akata.

Zbog objektivnih okolnosti, odnosno smanjenih proračunskih mogućnosti i na državnoj i na lokalnoj razini, te zabrane zapošljavanja, nije bilo moguće postići potrebnu zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima te upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Očekuje se da će se provedbom dugoročnog Plana prijama pripadnika nacionalnih manjina u tijela državne uprave za razdoblje od 2011. do 2014. godine postići zastupljenost nacionalnih manjina od 5,5% u ukupnom broju zaposlenih. Također, u lokalnim jedinicama u kojima u planovima prijama u službu za 2010. godine nije planirano zapošljavanje potrebnog broja pripadnika nacionalnih nužno je u narednom razdoblju provesti mjere inspekcijskog nadzora.

Iako su tijekom 2010. godine u ostvarivanju prava nacionalnih manjina na pristup medijima ostvareni određeni pozitivni pomaci, još uvijek nije ostvarena dovoljna zastupljenost nacionalnih manjina u programima Hrvatske radiotelevizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te u uređivačkim redakcijama, te se još uvijek ne realiziraju emisije na jezicima nacionalnih manjina. Pozitivnim se ocjenjuje donošenje izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjem ustroju HRT-a, kojim je predviđeno osnivanje redakcije Manjinski mozaik.

Može se zaključiti da je Vlada Republike Hrvatske i tijekom 2010. godine poduzimala mjere u cilju što potpunijeg ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina, te da će se i u narednom razdoblju nastaviti s daljnjim unaprjeđenjem provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u svim područjima zaštite prava pripadnika nacionalnih manjina, posebno u područjima u kojima su uočeni nedostaci.

PRILOZI

Prilog 1 - Podaci o broju postupaka pred sudovima vođenim na jezicima nacionalnih manjina i podaci o postupcima u kojima je stranka zatražila ili odbila vođenje postupaka na jeziku nacionalnih manjina u 2010. godini
(Ministarstvo pravosuđa)

ŽUPANIJSKI I OPĆINSKI SUDOVI

- Županijski sud u Puli u 2010. godini nije imao predmeta u radu koji bi bili vođeni na manjinskom jeziku, odnosno stranke su odbile vođenje postupka na jeziku nacionalne manjine.

- U Općinskim sudovima u Bujama, Labinu, Pazinu, Puli i Poreču u 2010. godini nije vođen niti jedan predmet na manjinskom jeziku i niti jedna stranka nije zatražila niti odbila vođenje postupka na manjinskim jeziku.

- U Općinskom sudu u Rovinju ukupno je vođeno 18 postupaka na jeziku talijanske manjine i to 3 parnična, 10 ostavinskih i 5 zemljišno-knjižnih postupaka, a u 45 postupaka stranke su to pravo odbile (talijanski jezik) i to u 12 kaznenih, 15 parničnih, 10 izvanparničnih i 8 ostavinskih postupaka.

- U Županijskom sudu u Bjelovaru u 2010. godini nije se vodio niti jedan postupak na manjinskom jeziku. U Općinskom sudu u Bjelovaru u 2010. godini vođen je jedan kazneni postupak na jeziku češke manjine, a u Općinskom sudu u Daruvaru nije vođen niti jedan postupak na manjinskom jeziku, iako je u 51 postupku strankama bilo ponuđeno vođenje rasprave na manjinskom jeziku (u četiri kaznena postupka na albanskom jeziku, dva kaznena postupka na romskom jeziku, pet kaznenih postupaka na češkom jeziku, jednom kaznenom postupku na makedonskom jeziku, jednom kaznenom postupku na poljskom jeziku i 38 kaznenih postupaka na srpskom jeziku), no stranke su to pravo odbile.

- U Županijskom sudu u Šibeniku u 2010. godini nije se vodio niti jedan sudski postupak na manjinskom jeziku, a također se na Općinskom sudu u Kninu i Šibeniku nije vodio niti jedan sudski postupak na manjinskom jeziku, niti je stranka zatražila niti odbila vođenje postupka na jeziku nacionalne manjine.

- U Županijskom sudu u Osijeku u 2010. godini nije se vodio niti jedan sudski postupak na manjinskom jeziku, a također se na Općinskom sudu u Belom Manastiru, Đakovu, Našicama, Valpovu i Osijeku nije vodio niti jedan sudski postupak na manjinskom jeziku, niti je stranka zatražila niti odbila vođenje postupka na jeziku nacionalne manjine.

- U Županijskom sudu u Vukovaru u 2010. godini nije se vodio niti jedan sudski postupak na manjinskom jeziku, a također se na Općinskom sudu u Vinkovcima, Županji i Vukovaru nije vodio niti jedan sudski postupak na manjinskom jeziku, niti je stranka zatražila niti odbila vođenje postupka na jeziku nacionalne manjine.

- U Općinskom sudu u Ivanić Gradu u 2010. godini vođen je jedan parnični postupak na češkom jeziku.

PREKRŠAJNI SUDOVI

- U Prekršajnom sudu u Puli u 2010. godini vođeno je 18 postupaka na jeziku talijanske nacionalne manjine, dok su u 74 prekršajna postupka stranke odbile pravo vođenja postupka na jeziku nacionalne manjine (talijanski jezik) iako im je to bilo ponuđeno.

- U Prekršajnom sudu u Rovinju u 2010. godini nije vođen niti jedan postupak na manjinskom jeziku, iako je u 31 postupku strankama ponuđeno vođenje postupka na jeziku talijanske nacionalne manjine, no svi su to pravo odbili.

- U Prekršajnom sudu u Pazinu u 2010. godini vođen je jedan postupak na jeziku talijanske nacionalne manjine, a u 2 postupka strankama je ponuđeno vođenje postupka na jeziku srpske nacionalne manjine, međutim stranke su to pravo odbile.

- U Prekršajnom sudu u Umagu u 2010. godini vođena su dva prekršajna postupka na jeziku talijanske nacionalne manjine dok je u jednom postupku stranka odbila to pravo (talijanski jezik).

- U Prekršajnom sudu u Šibeniku i Kninu u 2010. godini nije bilo prekršajnih predmeta koji bi bili vođeni na manjinskom jeziku, a niti je stranka zatražila niti odbila vođenje postupka na jeziku nacionalne manjine.

- U Prekršajnom sudu u Đakovu, Našicama, Valpovu i Belom Manastiru u 2010. godini nije bilo prekršajnih predmeta koji bi bili vođeni na manjinskom jeziku, a niti je stranka zatražila niti odbila vođenje postupka na jeziku nacionalne manjine.

- U Prekršajnom sudu u Osijeku u 2010. godini nije bilo prekršajnih predmeta koji bi bili vođeni na manjinskom jeziku, a u 11 postupaka strankama je ponuđeno to pravo i to u jednom postupku vođenje postupka na mađarskom jeziku, u jednom na češkom jeziku i u devet postupaka vođenje postupka na srpskom jeziku, no stranke su odbile to pravo.

- U Prekršajnom sudu u Vukovaru u 2010. godini nije bilo prekršajnih predmeta koji bi bili vođeni na manjinskom jeziku, a u jednom postupku stranci je ponuđeno vođenje postupka na mađarskom jeziku no stranka je odbila to pravo.

- U Prekršajnom sudu u Vinkovcima u 2010. godini nije bilo prekršajnih predmeta koji bi bili vođeni na manjinskom jeziku, a u 89 postupaka stranke su odbile ponuđeno pravo vođenja postupka na manjinskom jeziku i to u 14 postupaka na mađarskom jeziku, u jednom postupku na rusinskom jeziku i u 74 postupka na srpskom jeziku.

- U Prekršajnom sudu u Križevcima u 2010. godini vođen je jedan prekršajni postupak na jeziku srpske nacionalne manjine.

- U Prekršajnom sudu u Ivanić Gradu u 2010. godini nije bilo prekršajnih predmeta koji bi bili vođeni na manjinskom jeziku, a u jednom postupku stranci je ponuđeno vođenje postupka na srpskom jeziku, no stranka je to pravo odbila.

JAVNI BILJEŽNICI

- U javnobilježničkom uredu u Bujama u 2010. godini vođena su 23 javnobilježnička postupka na talijanskom jeziku, a u 18 postupaka stranka je odbila vođenje postupka na manjinskom jeziku.

- U javnobilježničkom uredu u Umagu u 2010. godini vođeno je 7 ostavinskih postupaka na talijanskom jeziku, a niti u jednom javnobilježničkom postupanju nije zatraženo da se postupak ili javnobilježnički akt vodi na jeziku nacionalne manjine.

- U javnobilježničkim uredima u Rovinju u 2010. godini vođeno je 18 predmeta na jeziku nacionalne manjine, a u 24 predmeta je stranka prema Zakonu imala pravo koristiti manjinski jezik, međutim u 6 postupaka pred javnim bilježnikom stranka je odbila pravo koristiti jezik nacionalne manjine.

Krajem 2009. godine usvojen je Statut Grada Daruvara kojim je regulirana upotreba dvojezičnih natpisa (hrvatski i češki jezik). Temeljem članka 128. Statuta propisano je da „fizičke osobe koje obavljaju javnu djelatnost i pravne osobe mogu ispisivati svoje nazive na hrvatskom i češkom jeziku“, te je sukladno tome javni bilježnik iz Daruvara izradio ploče s nazivom ureda na češkom jeziku i istaknuo ju u javnobilježničkom uredu uz postojeću ploču pisanu hrvatskim jezikom.

Prema podacima koji se odnose na javnobilježničke urede u Labinu, Pazinu, Poreču i Puli (nadležnost Županijskog suda u Puli), Donjem Miholjcu, Đakovu, Našicama, Osijeku i Valpovu (nadležnost Županijskog suda u Osijeku), Bjelovaru, Daruvaru, Garešnici i Grubišnom Polju (nadležnost Županijskog suda u Bjelovaru) Šibeniku i Vodicama (nadležnost Županijskog suda u Šibeniku), Iloku, Vinkovcima, Vukovaru i Županji (nadležnost Županijskog suda u Vukovaru), tijekom 2010. godine nije bilo postupaka koji su vođeni na nekom od manjinskih jezika, kao ni postupaka u kojima je stranka prema zakonu imala pravo koristiti svoj manjinski jezik, a slijedom toga, niti postupaka u kojima je to pravo odbila koristiti.

Prilog 2 - Prikaz financiranja obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina
(Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa)

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, sukladno članku 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, u Državnom proračunu je predvidjelo iznos od 1.368.250,00 za predškolske ustanove u kojima su predškolskim odgojem i naobrazbom obuhvaćena djeca pripadnici nacionalnih manjina. Predškolske ustanove sufinanciraju se sredstvima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa sufinancira rad predškolskih ustanova sukladno članku 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju.

Osigurana sredstva u 2010. g. na poziciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa za obrazovne programe i nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina (razdjel 080, glava 07)

	2010.	REBALANS kraj godine	Isplaćeno u 2010.
A 577131 – Poticaji obrazovanja nacionalnih manjina	3.300.000,00	-	3.299.996,40
A 577137 – Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina	1.494.000,00	-	1.448.530,88
A 767003 – Provedba Nacionalnog programa za Rome	2.300.000,00	+ 300.000,00	2.650.000,00
A 767015 - Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome	700.000,00	-	709.680,00
UKUPNO	7.794.000,00		8.108.207,28
REF, Izvor 52 - A 767003 – Provedba Nacionalnog programa za Rome – projekt „Kvalitetnije i pristupačnije obrazovanje za Rome u RH“	1.963.800,00		1.374.719,26

U sklopu aktivnosti *Poticaji obrazovanja nacionalnih manjina* (A 577131) sredstva su planirana i utrošena na sufinanciranje pripreme i izrade autorskih udžbenika prvenstveno iz nacionalne grupe predmeta za osnovne škole, pripremu izrade prevedenih udžbenika (prevođenje, lektoriranje, korektura, elektronski prijelom i tisak) na jeziku i pismu nacionalnih manjina u osnovnim školama u kojima se provodi obrazovanje učenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina; sufinanciranje nabavke udžbenika iz matičnih zemalja za osnovnu i srednju školu; nabavke didaktičkih materijala za djecu i učenike te sufinanciranje ostalih potreba djece/učenika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina (dječji časopisi, slikovnice i dr.).

U sklopu aktivnosti *Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina* (A 577137) sredstva su planirana i utrošena na sufinanciranje stručnog usavršavanja odgojitelja, učitelja i nastavnika na državnoj razini u Republici Hrvatskoj i matičnim zemljama; ljetnih i zimskih škola u Republici Hrvatskoj i matičnim zemljama učenika pripadnika nacionalnih manjina; tečaja materinskog jezika i natjecanja za učenike u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina; učenja materinskog jezika na daljinu (e-learning).

U sklopu aktivnosti *Provedba Nacionalnog programa za Rome* (A 767003) sredstva su planirana (sukladno mjerama Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za Rome) i utrošena na sufinanciranje programa predškole za djecu pripadnike romske nacionalne manjine; cjelodnevnog ili produženog boravka učenika nižih razreda osnovne

škole; stipendije za redovite učenike pripadnike romske nacionalne manjine (5.000,00 kn po učeniku godišnje); stipendije za studente pripadnike romske nacionalne manjine (10.000,00 kn po studentu godišnje); troškove doškoloavanja učenika četverogodišnjih škola koje su uvjet za upis učenika na fakultet; osposobljavanja suradnika - pomagača u radu s djecom pripadnika romske nacionalne manjine; smještaja učenika i studenata u učeničke i studentske domove; ostalih potreba djece pripadnika romske nacionalne manjine (slikovnice, rječnici, priručnici); ljetne i zimske škole za romsku djecu; priprema za fakultet; međunarodnih sportskih natjecanja; školskih izleta, maturalnih putovanja i škola u prirodi za djecu pripadnike romske manjine slabijeg imovnog stanja.

U sklopu aktivnosti *Provedba Nacionalnog programa za Rome* (poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome, A 767015) sredstva su planirana i utrošena na sufinanciranje roditeljskog udjela u cijeni smještaja djeteta pripadnika romske nacionalne manjine u predškolsku ustanovu i integrirani program predškolskog odgoja i program predškole.

Za projekt REF-a (Izvor 52) „*Pristupačnije i kvalitetnije obrazovanje Roma u Republici Hrvatskoj*“ CRO 005 u 2010. godini isplaćen je iznos od 1.374.719,26 kn za aktivnosti nakon redovne nastave (produženi boravak) djece pripadnika romske nacionalne manjine u osnovnim školama, integrirani predškolski odgoj djece pripadnika romske nacionalne manjine u predškolskim ustanovama, naknadu koordinatoru na projektu REF-a, rad monitoring tima, edukaciju za suradnike-pomagače za edukaciju u zajednici, za rad s roditeljima djece romske nacionalne manjine i institucijama u Republici Hrvatskoj.

Posebni oblici nastave (članak 30. DPS za OŠ i članak 43. DPS za SŠ)

Sufinanciranje obrazovnih programa nacionalnih manjina u 2009. i 2010.

NACIONALNA MANJINA	Broj polaznika u posebnim programima (ljetne/zimske škole, e-learning)	2009. Sredstva u kn	Broj polaznika u posebnim programima (ljetne/zimske škole, e-learning)	2010. Sredstva u kn
ČEŠKA MANJINA	40	40.000,00	64	64.310,00
MAĐARSKA MANJINA	25	25.000,00	-	-
MAKEDONSKA MANJINA	60	60.000,00	72	72.000,00
NJEMAČKA i AUSTRIJSKA MANJINA	10	10.000,00	8	8.000,00
RUSINSKA MANJINA	108	108.000,00	110	110.000,00
UKRAJINSKA MANJINA	110	112.000,00	108	108.000,00
SLOVAČKA MANJINA	68	68.232,30	50	50.000,00
SRPSKA MANJINA	400	265.000,00	400	425.000,00
ROMSKA MANJINA	90	90.000,00	165	165.000,00
UKUPNO	911	778.232,30	977	1.002.310,00

Sredstva za realizaciju odgojno obrazovnih programa (posebnih oblika nastave) na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2010. godini utrošena su za ljetne/zimske škole i učenje materinskog jezika na daljinu, i to za: češku (1 ljetna/1 zimska škola – 64.310,00 kn), makedonsku (ljetna škola – 75.000,00 kn), njemačku/ austrijsku (8.000,00 kn), romsku (3 ljetne škole – 165.000,00 kn), rusinsku (110.000,00 kn), ukrajinsku (108.000,00 kn), slovačku

(50.000,00 kn) i srpsku nacionalnu manjinu (1 ljetnu/1 zimsku školu – 200.000,00 kn, a za učenje srpskog jezika na daljinu „e-learning“ – 225.000,00 kn).

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa i u 2010. godini financijski je podržalo tradicionalni projekt udruge Alijansa za znanstvenu, kulturnu i humanitarnu djelatnost „Djeca zajedno“ s iznosom od 55.000,00 kn.

Projekt „Djeca zajedno“ okupio je u 2010. godini djecu iz 39 škola (32 osnovne i 7 srednjih) s područja Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije u kojima se, osim na hrvatskom, održava nastava na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Cilj projekta je bio promicati zdrav natjecateljski duh u prijateljskom okruženju te uspostaviti ozračje međusobnog povjerenja i prijateljstva kod djece i mladeži u višenacionalnoj sredini. Projekt je dokazao da je moguće ostvariti pravo na zajednički kreativni rad bez obzira na različitost, nacionalnost, vjeru i jezik, a u cilju promicanja obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina putem integracije i zajedničkih aktivnosti djece osnovnoškolskog uzrasta, pripadnika manjina i većinskog naroda u Podunavlju.

Za potrebe nacionalnih manjina Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja u 2010. godini utrošio je ukupno 1.179.922,64 kuna, od toga:

- za izradu ispitnih materijala stručnim radnim skupinama za izradu ispita iz materinskih jezika nacionalnih manjina – 310.808,23 kune;
- za prevođenje ispitnih materijala, lekturu, korekturu, prijelom i tisak – 834.019,41 kunu;
- za putne troškove prevoditeljima i stručnim skupinama – 7.730,00 kuna;
- za troškove rada ocjenjivača ispita na materinskim jezicima nacionalnih manjina (1011 ispita) – 27.365,00 kuna.

Ministarstvo je u 2010. godini sufinanciralo izradu/uvoz udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina i to na mađarskom jeziku (Prosvjetno-kulturnom centru Mađara – 361.096,54 kn), na srpskom jeziku (Prosvjeti d.o.o. – 1.712.907,00 kn), na talijanskom jeziku (EDIT – 728.863,21 kn) i na češkom jeziku (Jednota – 497.129,65 kn).

Ukupno je za sufinanciranje izrade/uvoza udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina utrošeno ukupno 3.299.996,40 kuna.

Nacionalna manjina	Nakladnik	Sredstva u kn – 2009.	Sredstva u kn – 2010.	Povećanje/ Smanjenje
Češka nacionalna manjina	Jednota Daruvar	420.501,81	497.129,65	+ 76.627,84
Mađarska nacionalna manjina	PKC Mađara, Osijek	362.729,35	361.096,54	- 1.632,81
Srpska nacionalna manjina	Prosvjeta, Zagreb	1.343.790,00	1.712.907,00	+ 369.117,00
Talijanska nacionalna manjina	EDIT, Rijeka	686.674,98	728.863,21	+ 42.188,23
	UKUPNO:	2.813.696,14	3.299.996,40	+ 486.300,26

U usporedbi s 2009. godinom za izradu/uvoz udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2010. godini utrošeno je 486.300,26 kuna više.

Zbirni financijski pokazatelji

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu, za potrebe obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa osigurana su sredstva u iznosu od 31.133.993,44 kuna i to za: Poticaje obrazovanja nacionalnih manjina, posebne programe obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina, provedbe Nacionalnog programa za Rome, poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome, rad predškolskih ustanova sukladno članku 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, izradu ispitnih materijala za državnu maturu na jeziku i pismu nacionalnih manjina, prevođenje ispitnih materijala, lekturu, korekturu, prijelom i tisak, troškove rada ocjenjivača na materinskim jezicima nacionalnih manjina i putne troškove prevoditeljima i stručnim skupinama, plaće učitelja u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina, plaće za 23 suradnika-pomagača i projekte udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja.

Iz sredstava REF-a (Izvor 52) u okviru projekta „Pristupačnije i kvalitetnije obrazovanje Roma u Republici Hrvatskoj“ CRO 005 isplaćen je iznos od 1.374.719,26 kn za: aktivnosti nakon redovne nastave (produženi boravak) djece pripadnika romske nacionalne manjine u osnovnim školama, integrirani predškolski odgoj djece pripadnika romske nacionalne manjine u predškolskim ustanovama, naknadu koordinatoru na projektu REF-a, rad monitoring tima, edukaciju za suradnike-pomagače za edukaciju u zajednici, za rad s roditeljima djece romske nacionalne manjine i institucijama u Republici Hrvatskoj.

Prilog 3 – Podaci o učenju jezika i kulture (model C) početak šk. god. 2010./2011.
(Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa)

Nastava učenja jezika i kulture Model C	Broj odgojno obrazovnih skupina po modelu C			Broj nastavnih sati po odgojno-obrazovnoj skupini tjedno	
	Razredna nastava	Predmetna nastava	Ukupno	Razredna nastava	Predmetna nastava
nastava albanskog jezika i kulture	6	7	13	12	15
nastava češkog jezika i kulture	39	31	70	41	37
nastava hebrejskog jezika i kulture	4	4	8	6	3
nastava mađarskog jezika i kulture	47	45	92	62	45
nastava makedonskog jezika i kulture	6	11	17	11	11
nastava njemačkog jezika i kulture	3	3	6	5	4
nastava ruskog jezika i kulture	1	2	3	2	4
nastava slovačkog jezika i kulture	28	27	55	30	25
nastava slovenskog jezika i kulture	2	2	4	72	72
nastava srpskog jezika i kulture	43	43	86	128	156
nastava ukrajinskog i/ili rusinskog jezika i kulture	7	5	12	20	10
UKUPNO	186	180	366	388	382

**Prilog 4 - Sufinanciranje predškolskog odgoja i naobrazbe, osnovnoškolskog i visokoškolskog obrazovanja, te izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u 2010. godini
(Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa)**

Predškolski odgoj i naobrazba

U 2010. godini Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa je sufinanciralo sljedeće: roditeljski udjel u cijeni predškolskog odgoja djeteta pripadnika romske nacionalne manjine u predškolsku ustanovu i integriranu skupinu (za DV Duga-Umag, DV Tratinčica - Koprivnica, DV Radost - Novska, DV Ružica - Goričan, DV Žibeki, Čakovec, OŠ Brod Moravice, DV Duga, Zagreb, DV Fijolica, Novi Vinodolski, Dječji centar Čakovec); program predškolskog odgoja za djecu pripadnike romske nacionalne manjine - Udruga Roma Međimurja, Podturen; te program predškole (OŠ dr. Ivana Novaka, Macinec, grad Kutina, OŠ Kotoriba, Kotoriba, OŠ V. Nazora, Pribislavec, OŠ Tomaša Goričanca, Mala Subotica, OŠ Petrijanec, Petrijanec).

Za predškolski odgoj i obrazovanje/predškolu utrošeno je u 2010. godini ukupno 936.570,24 kuna (iz sredstava Državnog proračuna 776.223,42, a iz REF-a 160.346,82 kn).

Osnovnoškolsko obrazovanje

Ministarstvo je sufinanciralo sljedeće: školu u prirodi za djecu romske nacionalne manjine (OŠ Kuršanec, Kuršanec 43.750,00 kn, OŠ Orehovica, Orehovica 12.960,00 kn, OŠ Žitnjak; Zagreb 5.245,00 kn ukupno: 61.955,00 kn); naturalno putovanje OŠ Molve, Molve 1.625,00 kn; ljetnu školu - Romi za Rome Hrvatske 80.000,00 kn; Udrugu za šport djece i mladeži (Mali plivač) 22.687,00 kn; te plaće za 23 suradnika pomagača 1.509.221,52 kn (bruto).

Ukupno je za navedene programe isplaćeno 166.267,00 kn što s iznosom plaća za romske pomagače ukupno iznosi 1.675.488,52 kn.

Iz sredstava REF-a u 2010. godini sufinancirano je: program dodatnih aktivnosti (OŠ V. Nazor, Pribislavec, OŠ Darda, Darda, OŠ Tomaša Goričanca, Mala Subotica, OŠ Kuršanec, Kuršanec, OŠ Podturen, Podturen, OŠ Žitnjak, Zagreb, OŠ Sveti Đurđ, Sveti Đurđ, OŠ I.G.Kovačić, Delnice, OŠ F.K. Frankopana, Brod na Kupi, OŠ Petrijanec, Petrijanec, DV Rijeka, OŠ V. Vidrića, Kutina); seminar za suradnike pomagače (iz OŠ Hugo Badalić, Slavonski Brod, OŠ Orehovica, Orehovica, OŠ Kuršanec, Kuršanec, OŠ V. Nazor, Pribislavec, OŠ Tomaša Goričanca, Mala Subotica, OŠ Škurinje, Rijeka, OŠ dr. I. Novaka, OŠ Mursko Središće, OŠ Domašinec, Domašinec); te rad monitoring tima - obilazak projektnih lokacija.

Produženim boravkom je u 2009/2010. godini u 9 županija bilo obuhvaćeno ukupno 229 učenika (125m/104ž), a u 2010/2011. školskoj godini bilo je ukupno 340 učenika (183m/157ž). Iz sredstava REF-a za produženi boravak, odnosno aktivnosti izvan nastave isplaćeno je 890.247,85 kn, a iz sredstava Državnog proračuna 26.715,70 kn.

Ukupno je na Izvoru REF-a za navedene aktivnosti utrošeno 1.374.719,26 kuna.

Projekt REF završio je 31. kolovoza 2010. godine. Osnivači škola i školskih ustanova su upućeni da u školskoj godini 2010/2011. sami apliciraju prema REF-u. REF je odobrio projekt Međimurske županije u 2010/2011. školskoj godini.

Sveukupno je iz sredstava Državnog proračuna za odgojno i obrazovne programe za Rome (na aktivnostima provedbe Nacionalnog programa za Rome i poticaja predškolskog odgoja i predškole za Rome te REF-u (Izvor 52) u 2010. godini isplaćeno 4.734.399,26 kn.

Srednjoškolsko obrazovanje

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa stipendira srednjoškolske učenike pripadnike romske nacionalne manjine, a mjesečna stipendija po učeniku iznosi 500,00 kn (5.000,00 kuna godišnje), a stipendija se isplaćuje na vlastiti žiroračun učenika. U 2009/2010. školskoj godini stipendirano je 323 učenika (od toga 128 ž/195m).

U školskoj godini 2009/2010. besplatan smještaj u učenički dom koristilo je 16 učenika pripadnika romske nacionalne manjine, a u 2010/2011. školskoj godini ukupno 9 učenika (7m/2ž).

U navedenom vremenskom razdoblju Ministarstvo je sufinanciralo: stipendije za 323 srednjoškolska učenika (1.603.000,00 kn do kraja kolovoza 2010.); ljetnu školu za 85 učenika (srednjoškolaca i mladih): udruhu „Bolja budućnost“ 35.000,00 kn; udruhu Kali Sara 50.000,00 kn; školsku opremu za studenta (United World College) 3.000,00 kn; manifestaciju „Loptom protiv diskriminacije“, Svjetska organizacija Roma 30.000,00 kn; pokroviteljstvo „Dana romskog jezika“ (udruha Kali Sara) 20.000,00 kn; smještaj u dom, Graditeljska škola Čakovec 10.710,00 kn; prekvalifikaciju učenika, Strukovna škola Đurđevac 5.000,00 kn; te školarine 47.050,00 kn.

Ukupno je za navedene aktivnosti iz sredstava Državnog proračuna isplaćeno: 1.848.760,00 kn.

Visokoškolsko obrazovanje

U akademskoj godini 2009./2010. Ministarstvo je stipendiralo 26 studenata (15m/11ž). Stipendija po studentu iznosi 1.000,00 kn mjesečno, tj. 10.000,00 kn godišnje, a za visokoškolske stipendije Ministarstvo je osiguralo i isplatilo 260.000,00 kn iz Državnog proračuna.

Za akademsku godinu 2010/2011. stipendije će, sukladno Nacionalnom programu za Rome i Akcijskom planu Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. putem objavljenog natječaja isplaćivati Nacionalna zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu. Za akademsku godinu 2010/2011. osigurano je 30 stipendija za Rome.

Financiranje izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja – romske i druge udruge koje provode projekte za Rome u 2010.

Odlukom o financijskoj potpori projektima udruha u području izvaninstitucionalnoga odgoja i obrazovanja djece i mladih u školskoj godini 2010./2011. putem natječaja iz Državnog proračuna financijske potpore dobile su sljedeće manjinske udruge:

Udruga	Projekt/Program	Iznos u kunama
Udruga za promicanje kreativnosti MERLIN	Dječji centar Jutarnji cvijet u Vodnjaju	35.000,00
Otvorena medijska grupacija	Upoznajmo se	45.000,00
Udruga žena Romkinja Romsko srce	Različiti/e, ravnopravni/e, a jednaki/e	30.000,00
Udruga Roma Međimurja	Integracija romske djece u obrazovni sustav RH	40.000,00
	UKUPNO	150.000,00

U usporedbi s 2009. godinom kad je za sufinanciranje projekata udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja djece i mladeži utrošeno 265.000,00 kuna, u 2010/2011. školskoj godini isplaćeno je 115.000,00 kuna manje.

Prilog 5 - Izvješće
o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu RH za 2010. godinu za potrebe nacionalnih manjina u programima HTV-a

Uvod

Hrvatska televizija, poštujući Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina i prema Zakonu o HRT-u, u ostvarivanju svojih programskih načela i obveza, ima obvezu proizvoditi i/ili objavljivati emisije namijenjene informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

OBRAZOVNI PROGRAM

Redakcija Religijski program

U emisijama Redakcije religijski program sudjeluju pripadnici nacionalnih manjina koji žive u Republici Hrvatskoj, kao pripadnici vjerskih zajednica. HTV prati djelovanje i surađuje sa sve 42 vjerske zajednice koje trenutačno djeluju u Hrvatskoj, neovisno o tome jesu li potpisale ugovor sa HRT-om. Pripadnici vjerskih zajednica, koji su pripadnici nacionalnih manjina uglavnom kao gosti ili kao sudionici u novinarskim priložima, nastupaju u emisijama *Ekumena i religijski dijalog* i *Duhovni izazovi*, a povremeno i u drugim emisijama.

Redakcija Program za djecu i mlade

Teme polusatne studijske emisije *Koga briga?* koje su se doticale i nacionalnih manjina u 2010. godini bile su: *Holokaust*, 19. 05. 2010., urednika Anđelka Glibe (30 min); *Obrazovanje Roma*, 10. 02. 2010, Stana Jelčić, (30 min), emisija povodom 5 godina od početka Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015., gosti Veljko Kajtazi, voditelj udruge Kali Sara, studentica Jasmina Salilu; *Udruga Čeha*, 14.04.2010.; gosti: Jaromil Kubiček, Martina Marinković i Maja Burgerova. U serijalu *Ta politika*, epizoda *Demokracija*, urednice Ane Jurišić, koja je emitirana 1.12.2010. doticala se i teme zaštite manjina. U emisijama *Navrh jezika*, urednice Ljubice Benović, kontinuirano se prikazuju prilozi koji afirmiraju jezičnu kulturu kako hrvatskoga jezika, tako i jezika uopće. U emisiji *Mijenjam svijet*, urednice Gordane Mrđen, u epizodi Nalazimo se u Vukovaru koja je emitirana 18.11.2010. istaknuta je potreba mladih za uspostavljanjem suživota Hrvata i Srba

Redakcija dokumentarnog programa emitirala je sedam dokumentaraca u kojima su zastupljene nacionalne manjine: 1) Čiribirici 30 minuta (Istrorumunji); 2) Crni biseri (romski nogometaši); 3) Moj prijatelj romski pomagač, 4) Prevareni (Srbi); 5) Lepu mamu imaš (Srbi); 6) Ulični svirač (Rumunji) te 7) Rahim Ademi-heroj (Albanci).

ZABAVNI PROGRAM

U 2010. godini HTV je snimio, odnosno emitirao snimke slijedećih koncerata koji imaju poveznicu s programima za nacionalne manjine: 1. "SEVDAH U LISINSKOM" iz 2009.; 2. EZERKY & 7/8 - koncert V.Lisinski; 3. BIG BAND & UROŠ PERIĆ - koncert- studio BAJSIĆ te 4. JADRANKA STOJAKOVIĆ S JAPANSKIM GLAZBENICAMA - studio BAJSIĆ.

Tablica - popis gradova i KUD-ova nacionalnih manjina koji su nastupili u emisiji "Lijepom našom" tijekom 2010.

Samobor	18. veljače 2010.	Vesele štajerke (Slovenci)
Đurđevac	12. ožujka 2010.	FA „Ordongos“ (Mađari)
Bjelovar	28. ožujka 2010.	Češka obec (Česi)
Čačinci	26. travnja 2010.	KUD Miljevci (Slovaci)
Proložac	26. rujna 2010.	KUD „Rudine“ – Livno
Subotica	13. listopada 2010.	MKC „Nepkor“ (Mađari) KUD „Jedinstvo-Egyseg“ (Mađari i Srbi)
Vukovar	17. prosinca 2010.	SKUD „Prosvjeta“ (Srbi)

Redakcija mozaičkih emisija vrlo često i kroz različite forme provlači teme i događaje vezane uz nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Emisija **Dobro jutro Hrvatska** dnevno najavljuje i prati sve društvene, kulturne i sportske događaje u zemlji, pa tako i one vezane uz pripadnike nacionalnih manjina. Tijekom 2010. g. praćeni su, između ostalih, Susret manjinskih amaterskih kazališnih skupina u Hercegovcu, Dani Koče Racina u Istri, Dani njemačke i austrijske kulture u Hrvatskoj, predstavljanje filma Branka Ivande "Lea Deutch", Židovska kulturna scena Bejihad, Nastup klecmer banda Židovske općine u Zagrebu „Žozeri“, Projekt „Romski rječnik“, Školovanje Roma u Hrvatskoj: pozitivni primjeri iz hrvatskih srednjih škola, Nastup makedonskog ansambla „Ezerke“ te Tečaj slovenskog jezika u Zagrebu.

U emisiji **Globalno sijelo:**

- Nikola Škoko, pripadnik crnogorske manjine, ima najveću zbirku Njegoševih „Gorskih vijenaca“
- Udruga Marokanaca u Križevcima
- Priča o branitelju romske nacionalnosti koji živi s brojnom obitelji u sklepanoj baraci pored Drave
- Bračni par Kovačević, vlasnici mlina kod Srba, na samom izvoru Une
- Udruge za dizajn „Nikola Tesla“
- Dženana Nikšić, staklopuhačica iz Siska

INFORMATIVNI PROGRAM

Prilozi i minutaža emitiranih sadržaja u emisijama kojima je primarni sadržaj namijenjen informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj - **Prizma** i **Manjinski mozaik** te u tri dnevne emisije - **Dnevnik**, **Hrvatska uživo** i **Vijesti iz kulture**.

PRIZMA

<i>Manjina</i>	<i>broj priloga</i>	<i>minutaža</i>
ALBANSKI	16	01:05:20
AUSTRIJANSKI	3	00:11:40
BOŠNJSKI	39	02:54:10
BUGARI	1	00:04:20
CRNOGORCI	20	01:12:10
ČESI	43	03:21:20
MAĐARI	37	02:23:00
MAKEDONSKI	26	01:34:00
NIJEMCI	8	00:44:30
POLJANSKI	3	00:09:20
ROMI	62	04:25:10
RUMUNJI	1	00:04:00
RUSINI	4	00:14:20
RUSI	6	00:30:10
SLOVANSKI	15	01:03:00
SLOVENSKI	21	01:40:10
SRBI	72	04:40:20
TALIJANSKI	53	02:57:20
TURCI		
UKRAJINSKI	16	01:06:40
VLANSKI	2	00:06:20
ŽIDOVSKI	63	04:28:20
SABOR/VLADA	23	02:01:20
SAVJET ZA NACIONALNE MANJINE	11	01:10:10
VIŠENACIONALNI DOGAĐAJI (koordinacije vijeća, zajedničke kulturne manifestacije)	37	02:27:10
INTERKULTURALNI DOGAĐAJI	20	01:56:10
IPG (eurovizijska razmjena)		

MANJINSKI MOZAIK

Datum	Manjina	Emisija
02.05.2010.	Srbi	ZASTO OGULINSKI SRBI PONOVRNO DOKAZUJU VLASNIŠTVO
18.05.2010.	Talijani	IL DRAMMA ITALIANO
30.05.2010.	Mađari	MAĐARI S DUNAVSKE POTKOVE
02.06.2010.	Česi	ČEŠKI PO A B i C MODELU
27.06.2010.	Slovaci	SLOVAČKA ŠKRINJA SJEĆANJA
30.06.2010.	Rusini	RUSINI S HORNJICE
25.07.2010.	Ukrajinci	UKRAJINSKOM BANDUROM KROZ HRVATSKU
08.08.2010.	Bošnjaci	BOŠNJSKI
22.08.2010.	Albanci	ALBANAC PONOS HRVATSKE
05.09.2010.	Slovenski	SLOVENAC MATRIN BIZJAK
26.09.2010.	Česi	DOŽINKY – ŽETVENE SVEČANOSTI
03.10.2010.	Srbi	NASTAVA PO MODELU A i C

10.10.2010.	Romi	KORAK NAPRIJED
17.10.2010.	Crnogorci	RIJEČKI MONTENEGRINI
24.10.2010.	Makedonci	PORTRET VLADIMIRA APOSTOLSKOG
31.10.2010.	Nijemci	ESEKERSKE SLIKE
07.11.2010.	Rusi	RUSIJA U SVIJETU IMA ŽENSKO LICE
14.11.2010.	Židovi	ŠABAT ŠALOM
21.11.2010.	Bugari	HVALA TI TRENERU!
28.11.2010.	Poljaci	MOJE DVIJE DOMOVINE
05.12.2010.	Srbi	SMILJE S BUKOVIČKOG KRŠA
12.12.2010.	Bošnjaci	HAFIZ – ČUVAR KURANA
19.12.2010.	Talijani	OD LONCA DO LONDONA 2012.
26.12.2010.	Mađari	RADOST BOŽIĆA U SUZI

Napomena: sve emisije emitirane su u trajanju od 15:00 minuta.

DNEVNIK

05.01.2010.	Povratnici u Lici	1:10
06.01.2010.	Pravoslavni Badnjak	1:20
07.01.2010.	Pravoslavni Božić	1:50
25.01.2010.	Ćirilica	1:20
27.01.2010.	Auschwitz - 65 godina	1:50
04.02.2010.	Rasizam na Autobusnom kolodvoru	1:30
16.03.2010.	Romi dobili tužbu na Sudu za ljudska prava u Strasbourgu	1:03
17.03.2010.	Podturen – Romi	1:30
29.03.2010.	Jasenovac	0:40
30.03.2010.	Židovi slave Pesah	1:10
04.04.2010.	Pravoslavni uskrs	2:50
04.04.2010.	-izjava Milenka Popovića	0:40
07.04.2010.	Dan Roma	1:20
07.04.2010.	Svjetski dan Roma	0:40
11.04.2010.	Holokaust	1:30
11.04.2010.	Jom Hašoa	1:00
11.04.2010.	Izjava Ognjena Krausa vezano za Jom Hašou	0:40

18.04.2010.	Jasenovac	2:04
23.04.2010.	Srušen spomenik srpskim žrtvama u Varivodama	1:40
06.05.2010.	Đurđevdan	0:40
16.05.2010.	Romi i problemi bespravne gradnje	1:30
24.05.2010.	Romi i bespravna gradnja u Rijeci	1:20
01.06.2010.	Mali Romi i nogomet	1:50
04.06.2010.	Izbori za predstavnike manjina –treći put	1:32
11.06.2010.	Izjava zastupnice Zdenke Čuhnil vezano za manjine u medijima	0:30
11.06.2010.	Zastupljenost manjina u elektroničkim medijima	1:00
13.06.2010.	Manjinski izbori	0:30
14.06.2010.	Dopunski i prijevremeni izbori za predstavnike i vijeća nacionalnih manjina	0:30
15.06.2010.	Najava filma o Lei i Dariji	0:40
17.06.2010.	Zajedničko vijeće općina i dalje bez statusa – Srbi	2:30
23.06.2010.	Priča o Penkali	1:20
26.06.2010.	Komemoracija na Jadovnom	1:30
28.06.2010.	Izjava Milorada Pupovca o rebalansu proračuna	0:50
29.06.2010.	Predsjednik Josipović sa srpskim povratnicima	1:50
01.07.2010.	Izjava Milorada Pupovca: reakcije na godinu dana Vlade	1:10
10.07.2010.	Izjave zastupnik Šemse Tankovića i Milorada Pupovca o izmjenama Ustava	0:40
14.07.2010.	Izjava Šemse Tankovića o HSLŠ-u	0:30
15.07.2010.	Izjava Milorada Pupovca o Varšavskoj	0:20
23.07.2010.	Priča o Penkali	1:20
25.07.2010.	Peres u Jasenovcu	1:50
28.07.2010.	Priča o Lei i Dariji	1:20
11.08.2010.	Mjesec Ramazana	1:50
19.08.2010.	Izjava Milorada Pupovca o rebalansu proračuna	0:30
05.09.2010.	Romi u Zadru	1:50
09.09.2010.	Bajram	1:40
29.09.2010.	Izjava Vojislava Stanimirovića u vezi suđenja Polančecu i problemu radnika Borova	0:40
05.10.2010.	Novosti	1:10

05.10.2010.	Varivode	1:30
06.10.2010.	Novosti	2:12
18.10.2010.	Izjava Slobodana Uzelca o Vladi	0:30
18.10.2010.	Izjava Milorada Pupovca o Vladi	0:30
25.10.2010.	Obračun romskih obitelji u Karlovcu	1:20
11.11.2010.	Izjava Milorada Pupovca o proračunu	0:30
20.11.2010.	Izjava Vojislava Stanimirovića o obljetnici Erdutskog sporazuma	0:40
20.11.2010.	Kurban Bajram - Rijeka	0:50
21.11.2010.	60-ta predstava Fadila Hadžića	1:10
24.11.2010.	Čitanac + ton: provođenje Ustavnog zakona o manjinama	0:30
24.11.2010.	Izjava Milorada Pupovca o posjetu Tadića Hrvatskoj	0:40
24.11.2010.	Tadić u posjetu srpskom kulturnom društvu Prosvjeta	0:30
02.12.2010.	Izjava Milorada Pupovca o Zakonu o HRT-u	0:20
03.12.2010.	Izjava Milorada Pupovca o Zakonu o HRT-u	0:30
10.12.2010.	Reakcija Milorada Pupovca –uhićenje Sanadera	0:30
11.12.2010.	Nastradali Romi iz sela Kuršanec	1:30
29.12.2010.	Izjava Milorada Pupovca o novim ministrima	0:30
30.12.2010.	Požar u Romskom naselju Parag	0:20

HRVATSKA UŽIVO

07.01.2010.	SNG: Tuk, nadomak Mrkoplja, Pravoslavni Božić	8:00
	- priča o Pravoslavnom Božiću	2:00
28.01.2010.	Priča o Lei Deutsch	4:20
05.02.2010.	SNG: Smiljan, priča o Nikoli Tesli	8:00
17.03.2010.	Romi i školovanje – reportaža	3:10
	- gost : Jagoda Novak	
22.03.2010.	Spot: Ezerke	2:00
	- gosti: Lena Đapić, Bruno Urlić	5:00
	spot: Ezerke	1:50
31.03.2010.	Romska djeca i vrtići	4:00
14.04.2010.	Dvojezičnost u Podunavlju – reportaža	1:50

	gost: Jovan Ajduković	10:00
15.04.2010.	Izjava Milorada Pupovca – reakcija na govor predsjednika Josipovića u Sarajevu	0:40
26.04.2010.	Slučaj Kistanje – reportaža	4:00
	gost: Rade Dragojević	10:00
29.05.2010.	Izložba Vitibold Košir	1:00
28.06.2010.	Slučaj Varivode – reportaža	6:50
	gost : Čedo Prodanović	10:00
01.07.2010.	Alfred Pal – reportaža	1:10
09.07.2010.	Priča o Nikoli Tesli	4.00
07.09.2010.	Romi u Međimurju – reportaža	3:30
	gost: Nazif Memedi	10:00
07.09.2010.	Romi u Zemuniku – reportaža	3:10
08.09.2010.	Roš Hašana – reportaža	1:50
13.09.2010.	Zemunik Gornji i Romi – reportaža	5:00
21.09.2010.	gost: Branko Lustig	7:00
07.10.2010.	Novosti – reportaža – naslovnica	2:00
	gosti: Ivan Zvonimir-Čičak, Aleksandar Tolnauer, Ana Benačić, Josip Klemm	20:00
11.10.2010.	Otišić i problemi sa strujom – reportaža	4:00
20.11.2010.	gost: Shenida Bilalli, autorica dokumentarnog filma „Ruže Hrvatske“	5:00
29.11.2010.	Romska obitelj iz Vukovara	4:00
03.12.2010.	Izjava Milorada Pupovca – Zakon o HRT-u	1:00

VIJESTI IZ KULTURE

12.01.2010.	Premijera filma „Sveti Georgije ubiva aždahu“	1:30
25.01.2010.	Izložba umjetničkog para M.Wod i V.S.Bernfest	1:30
10.02.2010.	Premijera Ježeve kućice	1:20
22.02.2010.	Knjiga N.Vorobjove	1:05
04.03.2010.	Fotografije Aškamija	1:05
09.03.2010.	T.Ševčenko – banduristi	1:20
10.03.2010.	Izložba Bourek	1:10

13.03.2010.	Promocija romana Amela Suljevića „Vertigo“	1:20
16.03.2010.	Izložba slika Feđe Šehovića	1:00
24.03.2010.	Dani Makedonskog filma	1:30
25.03.2010.	Premijera Talijanske drame u Rijeci „Tutto sulle donne“	1:30
25.03.2010.	Koncert Ezerki i 7/8	1:10
25.03.2010.	In memoriam – Nikola Reiser	1:20
09.04.2010.	Prvi CD Edmunda Andlera Borića	1:10
01.05.2010.	Izložba Dimitrija Popovića u Pragu	1:20
02.05.2010.	Izložba Amire Hadžimejlić	1:10
06.05.2010.	Zlatko Bourek – 80. rođendan	0:55
19.05.2010.	Najava Jewish Film Festivala	1:03
23.05.2010.	Festival Židovskog filma - otvorenje	0:55
25.05.2010.	Židovski filmski festival	1:38
29.05.2010.	Izložba Vitibolda Košira	1:20
09.06.2010.	Ruske ikone - izložba	1:08
15.06.2010.	Lea i Daria	0:50
25.08.2010.	Bejihad	1:30
13.09.2010.	Tjedan Ruskog filma	0:50
03.11.2010.	Petrit Ceku u HGZ	1:10
08.11.2010.	Književnost u živo - Rusi	0:53
13.11.2010.	Talijanski filmovi u Kinu Tuškanac	1:15
22.11.2010.	Dani BiH filmova	0:50
27.11.2010.	Premijera u Talijanskoj drami u Rijeci	1:20
06.12.2010.	Počeo Human Rights Film Festival	0:30
07.12.2010.	Predstava Hipertenzija u sklopu Dana srpske kulture	1:10
12.12.2010.	Film „Lea i Darija“	1:10
21.12.2010.	Dokumentarni film o Džamonji	1:00

Prilog 6 - Izvješće o emisijama Hrvatskoga radija namijenjenim nacionalnim manjinama u Republici Hrvatskoj

I. Informativni program - FM – internet – kratki val

Informativne emisije – velike govorne emisije – sustavno izvješćivanje o dnevnim događajima u radu nacionalnih manjina, praćenje rada Savjeta za nacionalne manjine, praćenje rada Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora.

Emisija za nacionalne manjine “Multikultura” – 45 minuta svake subote od 16.05-16.50 sati – mozaična emisija o životu i radu nacionalnih manjina (reportaže, razgovori, intervjui).

Emisija “Agora”, 55 minuta, utorkom od 09.05-10.00 sati dva puta na mjesec – mozaična emisija (razgovori, reportaže o radu nacionalnih manjina).

Informativne emisije regionalnih centara: Radio Sljemena, Radio Dubrovnika, Radio Splita, Radio Zadra, Radio Rijeke, Radio Pule, Radio Knina, Radio Osijeka – sustavno izvješćivanje o aktivnostima nacionalnih manjina na tim područjima.

U emisijama Informativnog programa tijekom 2010. godine izvještavano je, između ostaloga, o sljedećim temama:

- tradicionalno primanje Srpskog narodnog vijeća u povodu pravoslavnog Božića
- rasprave o promjeni Ustava i dodatnog prava glasa za manjine
- sastanak premijerke Kosor i saborskog zastupnika Radina (predsjednik Talijanske unije) o pitanjima dvojezičnosti
- kršenje ljudskih prava romskih učenika u Međimurju
- predsjednik Josipović u Budimpešti o zaštiti prava manjina
- otvorenje Memorijalnog centra Podunavskih Švaba u Hrvatskoj u Valpovu
- sjednice Savjeta za nacionalne manjine
- dopunski izbori u pet županija i 15 gradova za pripadnike nacionalnih manjina
- izmjene Ustavnog zakona kojima se manjinama kojih je manje od 1,5% u stanovništvu omogućuje dopunsko pravo glasa, osim srpskoj, koja bi imala najmanje 3 zastupnika
- žetvene svečanosti Dožinky u Daruvaru (češka manjina)
- Lipovljanski susreti
- predsjednik talijanskog Parlamenta Fini u posjetu Hrvatskoj o zaštiti talijanske manjine
- posjet srbijanskog predsjednika Tadića (prava srpske nacionalne manjine)
- Zakon o izborima zastupnika (rasprava o zajamčenim mandatima srpske nacionalne manjine)
- u “Intervjuu tjedna” gostovao Milorad Pupovac

MULTIKULTURA

Multikultura je emisija o nacionalnim manjinama, emitira se na Međunarodnom programu Hrvatskoga radija Glas Hrvatske i na Prvom programu Hrvatskoga radija. Autorica je Željka Mandić. Trajanje emisije jest 45 minuta, a termini emitiranja su sljedeći:

- a) Međunarodni program Hrvatskoga radija Glas Hrvatske:
  - petkom u 23.03
  - ponedjeljkom u 14.03 (reemitiranje)

b) Prvi program Hrvatskoga radija:

- subotom u 16.03.

Emisija "Multikultura" na Prvom se programu emitira tjedno, kao i na Glasu Hrvatske – što, (uzimajući u obzir broj dana u mjesecu) znači pet emisija na mjesec na Prvom programu, odnosno 225 minuta programa mjesečno isključivo "rezerviranog" za nacionalne manjine i 450 minuta programa mjesečno na Glasu Hrvatske. Uz specijaliziranu emisiju o nacionalnim manjinama, "Multikulturu" na Međunarodnom programu HR-a i u drugim dijelovima programa emitiraju i vijesti na jezicima pojedinih nacionalnih manjina.

Koncepcija emisije i sadržaj

"Multikulutra" je zamišljena kao program magazinskog karaktera. To znači da se u jednoj emisiji prosječno emitira pet do šest tematski različitih priloga, uglavnom tema vezanih za različite manjinske zajednice. Vodeći računa o radijskoj formi i prvenstveno privlačnim sadržajima koji se urednički i novinarski procjenjuje kao slušateljskoj publici zanimljiv; "Multikultura" prikazuje teme i sadržaje vezane za rad Savjeta za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske, rad Ureda za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske, rad saborskog Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, odnosno tijela Vlade pod čijom su ingerencijom manjinska pitanja te njihove udruge i ustanove kao nositelji aktivnosti i programa.

Nadalje, "Multikultura" prati rad političkih stranaka i manjinskih zastupnika u Saboru. Što se tiče manjinskih udruga i ustanova, emisija sadržajno primarno prati rad onih koje se financiraju iz Državnog proračuna, odnosno putem javnoga poziva za financiranje rada udruga i ustanova nacionalnih manjina, koji svake godine objavljuje Savjet za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske.

Abecednim redom, prema nazivu manjine, tijekom 2010. godine u "Multikulturi" emitirali su se prilozima vezano za rad sljedećih udruga:

1. Albanci

Unija Albanaca u Republici Hrvatskoj
Udruga albanskih žena "Drita"
Zajednica Albanaca Grada Zagreba i Zagrebačke županije
Zajednica Albanaca Primorsko – goranske županije
Kulturno društvo "Shkendija" Zagreb
Zajednica Albanaca Istarske županije
Kluba albanskih žena "Kraljica Teuta"

2. Bošnjaci

Kulturno društvo Bošnjaka Hrvatske "Preporod"
Dramski studio "Orient Espresso" (spada pod "Preporod")
Bošnjačka nacionalna zajednica Hrvatske (s podružnicama po županijama)
Kulturno društvo "Nur" Sisak
Kulturno-umjetničko društvo "Selam" iz Dubrovnika
Sabor bošnjačkih asocijacija "Sabah" Zagreb

3. Bugari

Nacionalna zajednica Bugara Republike Hrvatske

4. Crnogorci

Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske

Društvo prijatelja Crnogoraca i Crne Gore Montenegrina

Nacionalna zajednica Crnogoraca Rijeka

Društvo perojskih Crnogoraca "Peroj 1657"

Društvo Crnogoraca i prijatelja Crne Gore Osječko-baranjske županije

5. Česi

Savez Čeha u Republici Hrvatskoj, Daruvar

Rad Čeških beseda (Zagreb, Daruvar, Končanica, Prekopakra, Rijeka, Lipovljani, Virovitica, Bjelovar i dr.)

6. Mađari

Demokratska zajednica Mađara Hrvatske, Osijek

Ogranci DZMH-a

MKD "Ady Endre", Zagreb

Savez mađarskih udruga, Zagreb

Mađari Primorsko-goranske županije

Kulturno – prosvjetni centar Mađara Hrvatske, Osijek

KUD "Nepkor", Osijek

Udruge koje djeluju uz Demokratsku zajednicu Mađara Hrvatske i Savez mađarskih udruga

7. Makedonci

Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Zagreb

MKD "Braća Miladinovci", Osijek

MKD "Ilinden", Rijeka

MKD "Kočo Racin", Pula

MKD "Biljana"; Zadar

MKD "Ohridski biseri", Zagreb

MKD "Krstel Misirkov", Zagreb

8. Nijemci i Austrijanci

Njemačka zajednica – Zemaljska udruga Podunavskih Švaba Osijek

Zajednica Nijemaca u Hrvatskoj Zagreb

Njemački pjevački zbor

Plesna skupina "Rude"

Dječja kazališna skupina "Točkice" Zagreb

Udruga Nijemaca i Austrijanaca Drei rosen, Vukovar

Kazališna grupa "Die esseker Buhne", Osijek

Djevojački pjevački zbor "Brevis", Osijek

Dječji zbor "Donau", Osijek

9. Poljaci

Poljska kulturna udruga "Mikolaj Kopernik", Zagreb

Poljska kulturna udruga "F. Chopin", Rijeka

10. Romi

Romske udruge i zajednice Roma u Hrvatskoj

11. Rusi

Nacionalna zajednica Rusa Hrvatske, Zagreb

Društvo za afirmaciju i promicanje ruske kulture "Ruski kulturni krug"

12. Rusini i Ukrajinci

Savez Rusina i Ukrajinaca u Republici Hrvatskoj, Vukovar

KUD "Joakim Hardi", Petrovci

Kulturno-prosvjetno društvo Rusina i Ukrajinaca, Zagreb

KUD "Rušnjak", Rijeka

Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske

13. Slovaci

Savez Slovaka, Našice i pripadajuće Matice slovačke (Josipovac, Jelisavac, Markovac Našički, Ilok, Zagreb, Rijeka i dr.)

14. Slovenci

Savez slovenskih društava u Republici Hrvatskoj, Zagreb

Slovenski dom, Zagreb,

Slovensko društvo Triglav, Split

KUD Bazovica, Rijeka

Udruga Slovenaca, Lipa, Zadar

Slovensko kulturno-prosvjetno društvo "Snežnik", Lovran

KUD "Lipa", Dubrovnik

Slovenski dom, Karlovac

15. Srbi

1. Srpsko kulturno društvo Prosvjeta, Zagreb (sa svim pododborima Prosvjede)

2. Srpski demokratski forum

3. SNV, Zagreb

4. Zajedničko Vijeće općina, Vukovar

5. Srpsko privredno društvo "Privrednik", Zagreb

6. Dramski studio "Eho", Zagreb

16. Talijani

Talijanska unija, Rijeka i unije Talijana Opatija, Pula, Zadar i dr.

Talijanska drama, Rijeka

17. Židovi

Židovska općina, Zagreb

Plesna skupina "Or ha Šemeš", Zagreb

KD Miroslav Šalom Fraiberger

Udruga "Holokaust preživjelih", Zagreb

Židovska vjerska zajednica Bet Israel, Zagreb

Bejihad, židovska kulturna scena

Istraživački i dokumentacijski centar CENDO, Zagreb

Židovska općina, Rijeka

Židovska općina, Osijek

Uz to, "Multikultura" redovito bilježi i rad vijeća nacionalnih manjina i Koordinacija vijeća nacionalnih manjina.

Uz spomenuto, u programu se ističe zastupljenost „običnih ljudskih priča“ koje često izrazito dokumentarno i živopisno prikazuju i opisuju život, tradiciju, povijest, korijene i, općenito, identitet zajednica nacionalnih manjina kroz njihove pojedince, obitelji, zajednice. Nerijetko upravo takve priče privlače slušateljsku pozornost, ne samo pripadnika nacionalnih manjina, nego i slušateljstva, koji se na taj način podsjetite ili koji kroz ljudsku priču upoznaju identitet i osobitosti pojedinih manjinskih zajednica.

Nadalje, prati se i rad različitih subjekata koji se temom dotiču nacionalnih manjina. Primjerice, rad Instituta za etnologiju i folkloristiku, raznih muzeja koji priređuju izložbe vezane za manjine, gradske knjižnice koje imaju tematske izložbe o manjinama i slično, ali i istraživanja o manjinama koja provodi Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

U programu se vodi računa o tome da manjine budu zastupljene i primjereno svojoj zastupljenosti u broju stanovnika, no, to ne znači *strogu* mjeru, jer se vodi računa o slušateljskoj perspektivi i uredničkom odabiru, odnosno o radijskoj građi koja je zanimljiva. Treba također imati na umu da su neke manjinske udruge i ustanove aktivnije, pružaju vrlo kvalitetan sadržaj, gotovo svaki tjedan, i na taj se način – kvalitetom – nameću i radiju, emisiji, kao zanimljiv materijal. S druge strane, neke su zajednice manje programski aktivne te smo "prisiljeni" novinarski sami pronalaziti teme i sadržaje vezane za njihov rad.

SADRŽAJ EMITIRAN U 2010. GODINI

Dio materijala emisije „Multikultura“, koji su emitirani tijekom 2010. godine:

ALBANCI

O doseljavanju Albanaca na područje današnje Hrvatske (govori dr. Luigi Daka, predsjednik Vijeća albanske nacionalne manjine Grada Zagreba)

Priča o svjetski poznatom "zagrebačkom" Albancu gitaristu Petritu Cekuu

Znanstveni skup o albanskoj nacionalnoj manjini održan u Zagrebu

O radu udruge "Kraljica Teuta" iz Zagreba, gošća emisije Shenida Bilali

O radu udruge albanskih žena "Drita", gošće: članice udruge

Život Albanke u Zagrebu - kako nestaju stereotipi, priča zagrebačke kiparice, Albanke Marjete Hajdari

O aktivnostima Albanaca u Primorsko-goranskoj županiji
O poznatim Albancima i njihovu doprinosu razvoju Zagreba (govori dr. Luigi Daka)
Rad Vijeća albanske nacionalne manjine Grada Zagreba
Rad Vijeća albanske nacionalne manjine Grada Rijeke
O povijesti, aktivnostima i budućnosti KUD-a Shkendija u Zagrebu
Kako se slavio Dan albanske zastave, reportaža iz Rijeke

BOŠNJACI

Predsjednik Mešihata Islamske zajednice u Hrvatskoj, ef. Ševko Omerbašić, izdao kapitalno djelo "Islam i Muslimani u Hrvatskoj", gost emisije ef. Omerbašić govori o nastanku knjige i njezinu sadržaju
Natjecanje učenika Kurana, tko su hrvatski hafizi; tko su dječaci koji pjevaju Kuran napamet
O radu dramskog studija "Orient Espresso" koji djeluje pri "Preporodu", gost emisije voditelj studija, Filip Mursel Begović
O radu žena pri Islamskom centru u Zagrebu, gošća: voditeljica Kluba žena u Centru, Azra Omanović
Običajno obilježavanje Ramazanskog i Kurban Bajrama
Reportaža o izgradnji i napredovanju radova budućeg Islamskog centra u Rijeci
Rad Vijeća bošnjačke nacionalne manjine u Zagrebu, Rijeci i većim gradovima
Kako radi KUD "Selam" iz Dubrovnika, reportaža
Manjine u glazbi: priča o Mavi Kanu, sastavu koji je sevdalinku približio kroz suvremeni glazbeni izričaj
Priča o Arabeskama, zboru Islamskog centra u Zagrebu; gošće su Arabeske i njihov voditelj, Ismet Kurtović
O radu KUD-a Preporod, gost emisije predsjednik Društva, mr. sc. Senad Nanić
O Muslimanima (Bošnjacima) u Hrvatskoj, gost emisije povjesničar dr. Zlatko Hasanbegović
Reportaža o konvoju za Srebrenicu "Da se ne zaboravi"

BUGARI

Život Bugarina u Zagrebu i zašto i danas pojedini stariji stanovnici Zagreba žute novčiće zovu "bugarima" – priča Raška Ivanova, predsjednika Nacionalne zajednice Bugara Hrvatske
O poznatim Bugarima na hrvatskim kazališnim pozornicama i u operi, reportaža
Bugarski proljetni običaji: martenice
Znanstveni skupovi o vezama Bugarske i Hrvatske
Književne večeri bugarskih pjesnika

CRNOGORCI

Kakav je socio-ekonomski položaj Crnogoraca u Hrvatskoj (istraživanje) – reportažni prikaz
O poznatim Crnogorcima u Hrvatskoj i hrvatsko-crnogorskim vezama, govori dr. Radomir Pavičević, predsjednik Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske
Petrovdanski sabor, reportaža
Lučindanski susreti, reportaža
Rad Vijeća crnogorske manjine grada Zagreba, govori tajnik Vijeća, Danilo Ivezić
O bogatoj izdavačkoj djelatnosti Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske i mladim crnogorskim piscima
Priča o crnogorskim narodnim nošnjama, njihovoj skupoći, posebnostima i zanimljivim običajnim pričama vezanim za nošnju

O knjizi "Tin Ujević i Crna Gora" – reportaža o manje poznatom dijelu života Tina Ujevića u Crnoj Gori

ČESI

Rad Češke besede Zagreb i drugih beseda (razgovori, intervjui, reportaže)

O "češkoj sobi", svojevrsnom malom muzeju u Češkoj besedi Zagreb, govori tajnica Jarmila Kozjak

Dan Vijeća češke nacionalne manjine Grada Zagreba, gost je predsjednik Jaromil Kubiček "Dožinki", žetvene svečanosti – reportaža o tradicionalnoj manifestaciji Čeha

O knjigama koje se tiču hrvatsko-čeških veza govore autori i članovi Češke besede, Zagreb

Dani Jana Vlašymskog u Virovitici: tradicionalna proljetna manifestacija u organizaciji Češke besede Virovitica

Rad Češke besede u Rijeci

MAĐARI

Kako pripadnici mađarske manjine mogu do dvojnog mađarsko-hrvatskog državljanstva; gost emisije Robert Janković iz Demokratske zajednice Mađara Hrvatske

O Ribarskim večerima u Baranji; reportaža

Reportaže iz sela u kojima živi mađarsko stanovništvo: Suza, Korog, Laszlovo; kako Mađari u svakodnevici čuvaju svoje običaje i način života

Rad Prosvjetno-kulturnog centra Mađara u Osijeku, reportažni prikaz

O knjižnici s mađarskim naslovima u Belom Manastiru, reportažni prikaz

O radu MKD-a "Ady Endre" u Zagrebu

Proslave mađarskih nacionalnih praznika (Sjećanje na revoluciju 1848. i drugih) – reportaže iz Rijeke, Zagreba, Osijeka

Rad Demokratske zajednice Mađara Hrvatske i Saveza Mađarskih udruga

MAKEDONCI

Obilježavanje Dana Ćirila i Metoda, reportaža

O "Ezerkama" i "Sedum Osmini", kako se glazbom manjine približavaju i najširoj publici, reportaža

Uskrsni makedonski običaji

Uskrsni pravoslavni običaji u makedonskoj tradiciji, govori Makeodnka Anka Rabuzin

O makedonskoj kuhinji i kuharicama, reportaža

Rad MKD-a "Ilinden" iz Rijeke

Obilježavanje Ilindena u park-šumi Golubinjak, reportaža

Rad makedonskih pjevačkih zborova

Tribina "Makedonija, realnost i perspektive" u Rijeci, reportažni prikaz

NIJEMCI I AUSTRIJANCI

Kazališni festival na njemačkom jeziku u Osijeku, reportaža

O radu Njemačke zajednice – Zemaljske udruge Podunavskih Švaba iz Osijeka, govori izvršna direktorica Renata Trišler

O radu Zajednice Nijemaca u Zagrebu, govori dr. sc. Niver Rittig – Beljak

Manifestacija Kulturtreffen na Rabu (okupljaju se Nijemci, Austrijanci iz regije), reportaža

O rudarskoj greblici i Danima rudarske greblice u Rudama – reportaža

O esekerskom jeziku, reportaža

Zlata Živaković – Kerže predstavila knjigu "Osječka sjećanja" koja govori i o velikom doprinosu njemačkih stanovnika gradu

O knjizi Ivane Šojat – Kuči: "Unterstadt", knjiga govori o "essekerima" i stradanju Nijemaca, roman dobitnik više nagrada, između ostalog Nagrade "Đalski"
Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu, znanstveni skup, reportaža

POLJACI

O radu udruge "F. Chopin" iz Rijeke
O poznatim Poljacima i Poljakinjama u Hrvatskoj, reportaža
Rad KD-a "Mikolaj Kopernik" iz Zagreba
Reportaža: kako mlade generacije uče zahtjevni poljski jezik
"Bigosijada" – reportaža s druženja zagrebačkih Poljakinja i gostiju kojima su pripremale tradicionalno poljsko jelo od kupusa i mesa, bigos
Rad Vijeća poljske nacionalne manjine Grada Zagreba

ROMI

Svjetski dan Roma, reportaža
Romi Lovari, autohtoni hrvatski Romi (okolica Bjelovara), reportaža
O udruzi "Romi za Rome" i ljetnim školama romskoga jezika
Romi Bajaši i kromosom Y – zanimljivo istraživanje vezano za genetsko podrijetlo Roma
Kasum Cana, gost emisije – o knjizi koju piše, "Cigo u Zagrebu"
Razni seminari, okrugli stolovi vezani za romsko pitanje
Posjeti političara romskim naseljima
Priče o školstvu: postoji li segregacija Roma
Romska kuća u Maglenči kod Bjelovara, reportaža

RUSI

O radu Nacionalne zajednice Rusa Hrvatske, reportaža
Dani matrijoške, reportaža
Život ruskih žena u Zagrebu, reportaža
O ruskim korijenima i običajima, priča gošća iz Nacionalne zajednice Rusa, Jana Pešić
Pravoslavni običaji i ruska tradicija, reportažni prikaz

RUSINI I UKRAJINCI

Holodomor – priča o povijesti, reportaža u povodu izdanja knjige o tragediji ukrajinskog naroda, Holodomoru
Izdavačka djelatnost Rusina u Hrvatskoj, reportažni prikaz
Doseljavanje Rusina i Ukrajinaca u Hrvatskoj, priča predsjednik Saveza Slavko Burda
Susret nacionalnih manjina u Lipovljanima, reportaža
Rad Kulturno-prosvjetnog društva Rusina i Ukrajinaca u Zagrebu
KUD "Joakim Hardi" – priča o tradiciji

SLOVACI

Tradicionalni ples Slovaka u Našicama, reportaža
Slovačka knjižnica u Našicama, reportažni prikaz
O slovačko-hrvatskom rječniku A. Kurica, razgovor
Rad KUD "Ivan Brnik Slovak" iz Jelisavca
Rad KUD "Franjo Strapač", Markovac Našički

Matica slovačka u Rijeci, rep. prikaz
"Slovačka kuća" u Našicama, reportažni prikaz
Mjesec slovačke knjige

SLOVENC

Prešernov dan, reportaža

Rad Slovenskog doma u Zagrebu, reportažni prikaz
O poznatim Slovincima i njihovom doprinosu u Hrvatskoj, govori predsjednik Slovenskog doma, Darko Šonc
O radu slovenskog društva "Bazovica" u Rijeci
Aktivnosti društva "Snežnik" iz Lovrana – primjer kako i mala društva vrijedno rade, reportažni prikaz
Slovinci obilježili Dan državnosti Slovenije, reportažni prikaz
Razgovor s Marijom Braut, fotografkinjom koja je rođena u Celju, Slovenija

SRBI

Rad SKD-a Prosvjeta, Zagreb: više puta, gost predsjednik Prosvjete, Čedomir Višnjić
Desničini susreti u Islamu Grčkom, reportaža
O pravoslavnoj gimnaziji "Katarina Kantakuzina Branković" u Zagrebu, gost ravnatelj M. Žikić
O radu Srpskog narodnog vijeća: razne aktivnosti
Rad dramskog studija "Eho", razgovor s voditeljicom Svetlanom Pataftom
Izdavačka djelatnost "Prosvjete"
O tjedniku "Novosti", reportažni prikaz, govori Rade Dragojević
Dani srpske kulture u Zagrebu, reportažni prikaz
Svetosavska akademija, reportažni prikaz
Povratničke priče
Rad Vijeća srpske nacionalne manjine Grada Zagreba
Aktivnosti vezane za rad Samostalne demokratske srpske stranke i njezinih zastupnika u Saboru

TALIJANI

Rad Talijanske unije u Rijeci
Uz Dan sjećanja na fojbe: gost Giacomo Scotti, autor knjige o toj temi
Talijanski karnevalski običaji, govori Silvana Vlaho iz Talijanske unije Rijeka
Talijanska drama u Rijeci, razgovor s Laurom Markić, ravnateljicom Drame
NIU Edit – priča o izdavačkoj djelatnosti koja bilježi desetljeća rada
Istria Nobilissima, reportaža
Književne večeri – reportažni prikazi

ŽIDOVI

Obilježavanje Jom Hašoa, Jom Kipura, reportažni prikazi
Pesah, Purim, Hanuka – židovski praznici, tradicija njihova obilježavanja
Što je, zapravo, Kabala – otkriva rabin Židovske općine Zagreb, Luciano Moše Prelević
Plesna skupina Or ha Šemeš ŽOZ-a niže uspjehe; reportaža
Izložbe, večeri, događanja u organizaciji KD-a Miroslav Šalom Freiburger – reportažni prikazi
Rad Židovske vjerske zajednice Bet Israel, Zagreb
Kako radi Istraživački i dokumentacijski centar "Cendo" iz Zagreba, govori dr. Melita Švob
Tjedan Izraela, reportažni prikaz
Dani otvorenih vrata – dani tolerancije u Židovskoj općini Zagreb, reportažni prikaz
Reportaže iz Doma zaklade L. Schwarza

Napomena: Dio spomenutih tema emitiran je tijekom cijele godinu. Vodi se računa o tome da u emisiji budu zastupljene teme o različitim manjinama, pri čemu se bilježe važni, tradicionalni godišnji događaji koji se emitiraju na određeni datum.

Raspored priloga kroz emisije u posljednjih šest mjeseci u 2010. godini.

PRIKAZ TEMA KROZ EMISIJE:

5. lipnja 2010.

- * Osnovano je Mađarsko nacionalno vijeće zamišljeno kao krovna udruga mađarske nacionalne manjine u Hrvatskoj. No, Demokratska zajednica Mađara Hrvatske ne priznaje novoosnovanu udrugu.
- * Židovska općina Zagreb od svojeg osnutka, a prošlo je 200 godina, brine se za svoje starije članove. Gošća je socijalna radnica općine Ana Hermanović.
- * Makedonci su u svojim društvima obilježili dane svetih Ćirila i Metoda.
- * Po povratku konvoja mladih Bošnjaka i njihovih prijatelja "Da se ne zaboravi" reći ćemo kako je bilo i kako se danas živi u Srebrenici.
- * Mandolinisti riječkih Talijana okupljenih u društvu Fratelanca oduševljavaju publiku svojim nastupima.

12. lipnja 2010.

- * U nedjelju 13. lipnja održat će se dopunski i prijevremeni izbori na kojima će se u tijela lokalne vlasti birati pripadnici srpske nacionalne manjine.
- * Ljetni mjeseci su za mnoge i vrijeme čitanja knjiga. Ako, recimo to tako, među manjinskim naslovima krenete u potragu za zanimljivim štivom zasigurno ćete velik izbor naslova naći u Srpskom kulturnom društvu Prosvjeta.
- * Deset je godina od osnutka Nacionalne zajednice Bugara u Hrvatskoj. Ova ne tako brojna zajednica uspjela je svojom organiziranošću zauzeti značajan položaj na manjinskoj sceni ali i uspješno dopunjavati kulturni život Zagreba. Predsjednik zajednice Raško Ivanov naš je današnji gost.
- * Danas ćemo pred kraj emisije prolistati i stranice švapskog kulinarija.

19. lipanj 2010.

- * Manjine su se izborile za dvostruko pravo glasa i vraćaju se u preambulu Ustava. Dodatno pravo glasa imaju manjine koje su u ukupnom stanovništvu zastupljene do 1,5 posto.
- * Srpsko kulturno društvo Prosvjeta organizira proslavu Vidovdana.
- * Posjetili smo dječji vrtić Jasmin u Islamskom centru u Zagrebu, mjesto gdje se od malih nogu uči toleranciji i multikulturi.
- * Počelo je snimanje filma o Lei Deutsch, židovskoj djevojčici čiji se mladi život ugasio u

Auschwitzu.

26. lipanj 2010.

* Analiza zastupljenosti manjina u elektroničkim medijima čiji naručitelj je Savjet za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske, a analizu je izradio Fakultet političkih znanosti u Zagrebu.

* Uz aktualne upise u Srpsku pravoslavnu opću gimnaziju "Katarina Kantakuzina Branković" podsjetit ćemo na radove škole od osnutka do danas.

* Sve je spremno za održavanje tradicionalne i sve popularnije rudarske greblice u Rudama pokraj Samobora u čijim su oknima radili i brojni rudari njemačkoga podrijetla.

3. srpnja 2010.

* Međunarodni kazališni festival na njemačkom jeziku u znaku je 10. obljetnice. U Osijeku gostovalo 10-ak kazališnih skupina iz cijele Europe.

* Nacionalna zajednica Crnogoraca organizira dane crnogorske kulture. Gost je Dr. Radimir Pavičević, predsjednik zajednice. Govori o programu i radu Zajednice.

* Doseljavanje Rusina i Ukrajinaca na područje današnje Hrvatske: gost emisije Slavko Burda iz Saveza Rusina i Ukrajinaca Hrvatske

10. srpnja 2010.

* Ljetni mjeseci su nas namamili na krajnji jug, u Dubrovnik. Tamo smo posjetili Muzej ikona Srpske pravoslavne crkve. Neke ikone starije su i od pet stoljeća, a muzej privlači mnoge turiste i znatiželjnike.

* U emisiji je riječ i o *zlatnim godinama* židovske zajednice, osobito u Zagrebu. Godine su to između dva svjetska rata, a priču o povijesti Zagreba uistinu nije moguće ispričati bez dužnog spomena doprinosa brojnih židovskih imena.

17. srpnja 2010.

* Ako ste raspoloženi za turistička putovanja, spremni otkrivati nova netipična odredišta, posjetite i romsku kuću u Maglenči nedaleko od Bjelovara. Obitelj Romalovara otvorila je prvu romsku etnokuću u Europi.

* Brojni naši sugrađani pripadnici manjinskih zajednica živa su riznica zanimljivih priča. Priče su to o doseljavanju, prisjećanju na korijene, i život u novoj, sada drugoj domovini. Takvu priču ispričala je i zagrebačka Ruskinja Sanja Pribić.

23. srpnja 2010.

- * Velikim Petrovdanskim saborom završeni su Dani crnogorske kulture u Rijeci.
- * U ljetnim mjesecima i o ljetnim manjinskim školama, a kako smo razgovarali o Crnogorcima i Petrovdanu - nastaviti ćemo s Ljetnom školom crnogorskog jezika.
- * Danas ćemo i o kabali. Već sama riječ budi znatiželju. No, pitamo se, znaju li znatiželjnici koji je smisao kabale i što kabala jest?
- * U Daruvaru su održane dožinke (dožinky), žetvene svečanosti. Sudjelovalo oko 1000 izvođača iz cijele Hrvatske.
- * U emisiji su predstavljeni manjinski sastavi: Žene s jezera, Jezerke i prateći sastav Sedom Osmına. Grupa Mavikan (plava krv, turcizam) i Jewseri kletmzer, sastav Židovske općine Zagreb.

7. kolovoza 2010.

- * Makedonci su proslavili svoj veliki nacionalni praznik Ilinden u park-šumi Golubinjaku u Gorskom kotaru. No, kišni i hladni dan glavni su krivci za ovogodišnji manji broj Makedonaca i njihovih gostiju.
- * Zajednica Nijemaca u Hrvatskoj priprema se za ovogodišnji Kulturtreffen na Rabu. Migranti i raseljeni nakon Drugoga svjetskog rata središnja su, no ne i jedina tema ovogodišnjeg Kulturtreffena.

14. kolovoza 2010.

- * Počinje ramazan. Najvažniji i najsvetiji mjesec islamske vjere. Deveti je to mjesec muslimanskog lunarnog kalendara u kojemu je među ostalom počela objava Kurana.
- * Skupni nastupi manjinskih kulturnih društava jedinstvene su priredbe kada pripadnici manjina pokazuju svoj identitet kroz pokret, pjesmu i nošnje. O tim odrednicama identiteta govori Tvrтко Zebec s Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu.
- * Rado istražujemo kako su manjinske zajednice pridonijele razvoju Grada Zagreba. "Česi Zagrebu, Zagreb Česima" - takva je knjiga o kojoj ćemo više reći.
- * Bliži se i drugi jesenski upisni rok. Druga šansa za one koji nisu iskoristili 1. ljetni upisni rok. Predstaviti ćemo opću Srpsku pravoslavnu gimnaziju Katarine Kantakuzine Branković u Zagrebu.
- * Poznata majstorica fotografije Marija Braut koju uglavnom povezujemo s fotografijama Zagreba, snimala je i prekrasne slovenske pejzaže. Mnogi ne znaju, no ova zaljubljenica u Zagreb rođena je u Celju i rado zalazi u Slovenski dom u Zagrebu.
- * Ovogodišnji Tjedan Izraela održava se u 6 gradova.

21. kolovoza 2010.

Kuhinja nacionalnih manjina. Uz jezik, razne običaje i tradicijsko naslijeđe, pripadnost nekoj zajednici može se njegovati, reći ćemo ovom zgodom, i kulinarskim umijećem. I nacionalne manjine su prepoznatljive po svojoj kuhinji.

4. rujna 2010.

Dan židovske baštine i kulture Židovska općina Zagreb obilježit će Danom otvorenih vrata. Vrata Općine za sve su otvorena ove nedjelje 5. rujna u 17 sati. Dočekat će vas izložba zanimljivog naziva "Načini zastor za ulaz u šator".

* Riječ je i o glazbi nacionalnih manjina, zvucima kroz koje se prenosi i čuva tradicijska baština.

* Amnesty International Hrvatska pokrenuo je kampanju "Otključajte budućnost". Ovaj put Romima, najvećoj europskoj nacionalnoj manjini.

11. rujna 2010.

* Desničini susreti ove su godine posvećeni temi Ideologija vlasti i ideološki tekst. U Islamu Grčkom, u kuli Stojana Jankovića okupit će se mnogi znanstvenici i poštovatelji djela Vladana Desnice.

* Nijemci i Austrijanci ove su se godine okupili na Rabu. Na redu je još jedan Kulturtreffen. Naša gošća je organizatorica prof. Nives Rittig Beljak iz Zajednice Nijemaca.

* Demokratska zajednica Mađara Hrvatske ovih dana izrazila je zadovoljstvo Vladinom odlukom o neukidanju manjinskih škola koje imaju manje od 150 učenika.

* Islamski vjernici diljem svijeta slave Ramazanski bajram, a Židovska zajednica proslavila je Roš Hašanu, Novu godinu, prema židovskom kalendaru 5751.

18. rujana 2010.

* Ovoga vikenda u Zadru i Islamu Grčkom Desničini susreti. A naš je gost prof. Drago Roksandić. Govori o programu Susreta i kuli Stojana Jankovića, koja ima potencijal da postane središte međunarodnih okupljanja.

* Židovska općina Osijek sugrađanima je priredila zanimljiv susret s dijelom bogate tradicije i kulture kroz Dane židovske kulture. A židovska je zajednica obilježila Jom Kipur.

* Imamo i mali osvrt na ljeto koje je, uobičajeno, obilježeno mnogo brojnim manjinskim školama. Podsjećanje na Ljetu školu za Rome i Srbe. Polaznici su još uvijek puni dojmova.

* U Islamskom centru počinje novi ciklus predavanja.

26. rujna 2010.

* U Kopačevu u Baranji održani su Ribarski dani. Manifestacija je okupila brojne pripadnike mađarske manjine, a mirisi i okusi tradicionalne kuhinje te temperamentni zvuci čardaša okupili i brojne posjetitelje.

* Istražujemo, kako je zaživio Kulturno-znanstveni centar Milutina Milankovića u Dalju. Za znanstvenika svjetskoga glasa i doprinosa domaća javnost još uvijek ne zna dovoljno.

* Na riječkoj etnosmotri predstavljena je zbirka makedonskih pjesama na talijanskom jeziku.

* Mnogi pamte Ježurku Ježića, lik iz slikovnice Branka Ćopića. No, put do novijih generacija koje nisu upoznale njegove bodlje i staze kojima uvijek luta nudi kazališna predstava koja je ponovo na pozornici Osječkoga dječjeg kazališta.

* Poljska kulturna udruga "Nikola Kopernik" sljedeći vikend slavi rođendan. Reći ćemo vam kakvim programom.

2. listopada 2010.

* Poljska kulturna udruga "Mikolaj Kopernik" iz Zagreba obilježila je 20 godina svojega rada. Naša je gošća predsjednica Udruge Valentina Lončarić.

* Voditeljica Ureda socijalne skrbi u zagrebačkoj Židovskoj općini Ana Hermanović sudjelovala je na Kongresu o Alzheimerovoj bolesti, te dobila priznanje za svoj rad. Tim povodom u emisiji je riječ o tome kako se Židovska općina skrbi za svoje članove.

* Ukrajinci u Lipovljanima ponosni su na 100 godina grkokatoličke župe. O tome je izdana knjiga o kojoj govori predsjednik Ukrajinaca u Hrvatskoj Ivan Semenjuk.

* U Rijeci je održana tradicionalna etnosmotra pod istim sloganom kao i prethodnih godina "Bogatstvo je živjeti zajedno".

9. listopada 2010.

* Agencija lokalne demokracije iz Osijeka provodi projekt revitalizacije u Osječko-baranjskoj županiji s multietničkim stanovništvom. Tako je održan i Sajam starih običaja i zanata u Općini Erdut.

* Iz Baranje idemo u Osijek: povjesničarka Zlata Živaković Kerže izdala je knjigu "Osječka sjećanja", koja bilježi nacionalni pečat tome gradu.

* Manjinske priče: Poljakinje koje su se doselile u Zagreb govore zašto su otišle iz Poljske, prisjećaju se svojih prvih zagrebačkih dana i govore o svojem životu danas.

16. listopada 2010.

* Savjet za nacionalne manjine privremeno je prekinuo financiranje 13 manjinskih udruga, jer nisu dostavile financijsko izvješće za prvih šest mjeseci ove godine.

* Vijeće albanske nacionalne manjine Primorsko-goranske županije sudjelovalo je u projektu snimanja dokumentarnog filma o životu na Kosovu danas. Film je premijerno prikazan riječkoj publici.

* U Zagrebu će se održati 17. tradicionalno natjecanje učača Kurana. A mi govorimo o tradiciji učenja Kurana napamet.

* O čovjekovoj potrebi da zna o svojim korijenima i o tome kako se uspješno s generacije na generaciju prenosi kulturni i tradicijski identitet izvrsno dobro svjedoči priča klaviristice bugarskih korijena Žanine Bilić.

23. listopada 2010.

* U Slovenskom domu u Zagrebu otvorena je izložba Kolesarska srećanja. Radi se o skulpturama poznatih ličnosti vezanih za kraj i vrijeme slovenskog velikana Primoža Trubara.

* O manjinskoj politici u Hrvatskoj zastupnik talijanske nacionalne manjine Furio Radin govorio je u Hrvatskom centru u Beču. Položaj Talijana kao manjine u Hrvatskoj primjer je dobre prakse, smatra Radin.

* Na čelu Ureda za nacionalne manjine, od ljetnih mjeseci, novi je predstojnik Branko Sočanac. Zanima nas kako vidi budući rad Ureda, čija je zadaća obavljati stručne poslove vezane za ostvarivanje prava nacionalnih manjina.

* Istraživački dokumentarni centar CENDO proslavlja 10. godišnjicu rada. Bave se istraživanjem podataka vezanih za žrtve holokausta. Gošća je voditeljica Cenda dr. Melita Švob.

30. listopada 2010.

* Priču o osječkom Unterštatu, Donjem gradu i njegovim stanovnicima njemačkih korijena napisala je Ivana Šojat Kuči, a nagrađena je književnom Nagradom "Đalski". Književnica je gošća emisije i s njom ćemo se vratiti u neka prošla vremena čiji su odjeci i danas prisutni na tim istim osječkim donjogradskim ulicama.

* Uz Dan Svih Svetih donosimo priču o graditeljskom nasljeđu Hermana Bollea i prekrasnim mirogojskim arkadama.

7. studenoga 2010.

* Javni poziv Savjeta za nacionalne manjine manjinskim udrugama i ustanovama za financiranje u 2011. godini. Što će se financirati, koliko novca se očekuje iz proračuna i koji su kriteriji financiranja - sve to pitali smo predsjednika Savjeta Aleksandra Tolnauera

* Vijeće bošnjačke nacionalne manjine Grada Zagreba sve snage usmjerilo je na informiranje o tome što znači izjasniti se kao Bošnjak, odnosno Bošnjakinja, jer sljedeće godine popisuje se stanovništvo. Prilika za izjašnjavanje o nacionalnoj pripadnosti.

* Centar za certificiranje halal kvalitete pri Islamskom centru u Zagrebu ima sve više posla. Što je to halal, kako do certifikata, raspitali smo se kod tajnika centra Aldina Dugonjića.

* Za kraj ostavljamo posjet Talijanskom institutu za kulturu u Zagrebu, gdje je izvedena predstava "Pjevati o kruhu" nadahnuta djelom Predraga Matvejevića.

13. studenoga 2010.

* Dom Zaklade Lavoslava Schwarza, Židovske općine Zagreb obilježava 100 godina postojanja. Donosimo priču o tome kako je Dom osnovan i kakav je život u njemu danas.

* "Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu" tradicionalno okupljanje pod tim imenom i ove je godine u Osijeku organizirala njemačka zajednica Zemaljska udruga Podunavskih Švaba. Naša je gošća izvršna direktorica udruge Renata Trišler.

* A u Zagrebu počinje Tjedan bosansko-hercegovačkog filma, projekcije su uvijek dobro posjećene.

20. studenoga 2010.

* Islamski vjernici slave svoj veliki blagdan Kurban bajram. Mi smo stoga otišli do Rijeke, gdje je prvi put održano slavlje u Islamskom centru u Rijeci, koji je još u izgradnji. Bilježimo i kako izgleda blagdan sa ženskoga stajališta. Posjetili smo Vijeće žena pri Islamskom centru u Zagrebu.

* Albansko kulturno društvo Shkendija slavi 50 godina neprekinutog rada. Sve je počelo kasnih 50-ih godina kada su se udružili albanski studenti i osnovali svoje društvo. Prigodna izložba u Etnografskom muzeju u Zagrebu. Zove se Albanska iskra. Izloženi su odjevni predmeti, nakit i razni upotrebni predmeti.

* Slovenski dom priprema monografiju o doprinosu Slovenaca hrvatskoj umjetničkoj sceni. A mi smo se raspitali kada će monografija biti i u rukama čitatelja.

* Ovoga vikenda u Hrvatskom narodnom kazalištu nastupa Bat-Sheva Dance Company. Humanitarni je to plesni spektakl koji organizira Veleposlanstvo države Izrael i Židovska općina Zagreb.

27. studeni 2010.

* "Islam i Muslimani u Hrvatskoj" naziv je knjige Ševka efendije Omerbašića, predsjednika Mešihata islamske zajednice u Hrvatskoj. Desetljeća prikupljanja podataka urodila su kapitalnim djelom o islamu i muslimanima u Hrvatskoj.

* Aleksandar Radivojević, glazbeni pedagog, član Srpskog kulturnog društva Prosvjeta dobio je nagradu za životno djelo.

* U Osijeku je otvoren Počasni konzulat Republike Slovačke. Počasni konzul Ivan Komak.

* Kakve su bile i kakve su danas veze između Dubrovnika i Poljske. Na zanimljivo pitanje iz bogate dubrovačke povijesti odgovara istraživanje povjesničara Vinicija Lupisa, o kojemu ćemo govoriti u ovoj emisiji.

4. prosinca 2010.

* Na glavnom zagrebačkom trgu postavljen je svijećnjak hanukija na kojemu je 1. prosinca upaljena i prva svjećica. Zagreb je tako među brojnim među brojnim europskim gradovima koji se pridružuju obilježavanju židovskog blagdana Hanuke.

* Pripadnici albanske manjine obilježili su Dan zastave. A primorsko-goranski Abanci priredili su trodnevni program. Mi smo zabilježili kako se slavilo.

* Duško Kostić, Rom iz Belog Manastira dobio je studentsku mirovnu nagradu koju dodjeljuje Udruga norveških studenata.

* Komorni zbor mladih Schola cantorum, koji djeluje pri riječkoj Zajednici Talijana dobio je nagradu na natjecanju Istria Nobilissima.

11. prosinca 2010.

* Savjet za nacionalne manjine raspravljao je o popisu stanovništva, kućanstava i stanova, a održat će se u travnju 2011. godine.

* Matica slovačka, Rijeka, kilometrima najudaljenija od središnjice Saveza Slovaka u Našicama i najmalobrojnija, ipak opstaje i proslavila je 16 godina rada.

* Za knjižaru Morpurgo na Splitskoj pijaci znaju svi Splićani i mnogi drugi. Od njezina utemeljenja proteklo je 150 godina, o čemu je u Muzeju Grada Splita postavljena izložba koja podsjeća na život i djelo Vida Morpuga.

* U Zagrebu traju Dani srpske kulture.

18. prosinca 2010.

Slavko Goldstein, urednik, publicist i nakladnik dobio je nagradu "Kiklop" za životno djelo. Govori o toj nagradi, te o 1941. godini koja je odredila njegov život te o tome kako vidi budućnost židovske zajednice u Zagrebu.

* Makedonsko društvo "Ilinden" priprema se za slavlje 20. obljetnice osnutka. Tim povodom održana je tribina naslovljena "Makedonija, realnost i perspektive".

* Donosimo i priču o židovskom groblju u Rijeci na Kozali. Provodi se, naime, projekt zaštite materijalne baštine u ovom slučaju

24. prosinca 2010.

* tematska emisija: božićni običaji

31. prosinca 2010.

* tematska emisija: rekapitulacija događaja iz 2010.

AGORA

Emisija o nacionalnim manjinama u Hrvatskoj, koja se emitira na Prvom programu Hrvatskoga radija, svakog drugog utorka u jutarnjem terminu, nakon Vijesti u 9 sati. Mjesečno se emitiraju dvije do tri emisije, ovisno o broju dana u pojedinom mjesecu.

Predviđeno trajanje emisije je 45 do 50 minuta, tijekom kojih je, osim govornog dijela, zastupljen i glazbeni dio, sadržajno prilagođen emisiji, odnosno u njoj zastupljenim manjinama.

Riječ je o vremenu u kojem se, detaljnije nego u svakodnevnim informativnim emisijama slušatelje obavještava o aktivnostima i problematici vezanoj za nacionalne manjine u Hrvatskoj. Zastupljenost određene manjine pokušava se prilagoditi broju pripadnika određene manjine u Hrvatskoj, odnosno slušateljima.

Valja spomenuti i izvrsnu suradnju s regionalnim centrima Hrvatskoga radija, koja omogućuje – dobru pokrivenost svih manjinskih skupina, a ne samo onih prevladavajućih ili dostupnih u Zagrebu i njegovoj bližoj okolici.

Koncept emisije dopušta korištenje svih novinarskih formi (vijesti, izvještaja, reportaža, komentara...) za pokrivanje manjinskih pitanja i to kroz:

- rad Sabora i Vlade Republike Hrvatske (tematske sjednice, zasjedanja resornih odbora, rasprave, izglasavanje manjinama važnih Zakona itd...)
- rad Vladina ureda za nacionalne manjine
- rad Savjeta za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske (tematske sjednice – npr. o medijskome praćenju manjinskih pitanja, raspodjeli sredstava iz državnoga proračuna namijenjenih financiranju ustanova i udruga nacionalnih manjina...)
- rad Vijeća nacionalnih manjina
- aktivnosti svih udruga i ustanova nacionalnih manjina koje su priznate Ustavom Republike Hrvatske.

Zastupljene su u njoj nerijetko i manje, tople ljudske priče – ispovijesti o pripadnosti nekoj od nacionalnih manjina, uz to vezanim običajima, mogućim jezičnim preprekama, njihovu pretvaranju u prednosti, zatim o proslavama, obljetnicama te za život određene manjine – važnim godišnjicama.

Emisija je tematski usmjerena i na informativno–političke teme vezane za provođenje i razvoj prava nacionalnih manjina u RH.

Neke od tema, zastupljenih u emisiji Agora tijekom 2010. bile su:

- Izvješće Hrvatskoga sabora – o provedbi Ustavnoga zakona o pravima nacionalnih manjina

- Riječi je u Saboru prošle godine bilo i o Zakonu o udžbenicima za osnovnu i srednju školu. Zanimljivo je bilo čuti što zastupnici imaju reći o udžbenicima koji se tiskaju na jezicima nacionalnih manjina.
- Posebno zanimljiva tema 2010. bila je državna matura, koja se u Hrvatskoj polagala prvi put. A, o tome koje su to specifičnosti pri polaganju Državne mature za učenike pripadnike nacionalnih manjina razgovarali smo s ravnateljem Uprave za nacionalne manjine pri Ministarstvu znanosti obrazovanja i športa – Mirkom Markovićem.
- Dopunski izbori za zamjenike općinskih načelnika, gradonačelnika i župana.
- Sjednice Savjeta za nacionalne manjine o zastupljenosti manjina u medijima u Hrvatskoj, pripremama i preporukama za provođenje ovogodišnjeg popisa stanovništva, kućanstava i stanova, odluka Savjeta o raspodjeli sredstava za nacionalne manjine...
- Teme iz pravosuđa – vezane za pripadnike nacionalnih manjina. Tako je odluka Europskoga suda za ljudska prava u Strazburu, kojom je Republici Hrvatskoj naloženo da - za 15 romskih učenika iz Međimurju isplati odštetu od po četiri i pol tisuće eura te još deset tisuća eura za sudske troškove. Hrvatska je, podsjetimo - osuđena za diskriminaciju i kršenje prava te djece - na školovanje. Veliko vijeće Europskoga suda zaključilo je - da smještanje romske djece u posebne razrede - tijekom osnovnog školovanja nije bilo opravdano.
- Manjine za manjine – primjeri dobre prakse u međuetničkim odnosima – bila je to tema dvodnevne regionalne konferencije održane sredinom travnja 2010. u Zagrebu. Pokrovitelj konferencije bio je predsjednik Republike Ivo Josipović, a organizatori – Centar za mirovne studije iz Zagreba, Mirovni Inštitut iz Ljubljane, Biro za ljudska prava Tuzla te Centar za kulturnu dekontaminaciju iz Beograda itd...

U nastavku podsjećamo i na neke od tema, pojedinačno vezane za pripadnike određene manjinske zajednice:

SRBI

- Dopunski izbori za zamjenike načelnika, gradonačelnika i župana, na kojima je sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina - Sisačko-moslavačka županija primjerice, dobila dožupana upravo iz redova Samostalne demokratske srpske stranke - doktora Milana Oblakovića.
- Dani srpske kulture – višednevna manifestacija održana u Rijeci.
- Teške životne priče pripadnika srpske nacionalne manjine – stanovnika sela Otišić u Dalmatinskoj zagori blizu grada Vrlike u Splitsko–dalmatinskoj županiji.
- Rad Srpskog kulturnog društva "Prosvjeta"
- Programi kulturnog amaterizma

ROMI

- Svjetski dan Roma
- Odluka Europskoga suda za ljudska prava u Strasbourgu, kojom je Republici Hrvatskoj određeno da za 15 romskih učenika iz Međimurju isplati odštetu od po četiri i pol tisuće eura te još deset tisuća eura za sudske troškove. Hrvatska je, podsjetimo - osuđena za diskriminaciju i kršenje prava te djece - na školovanje. Veliko vijeće Europskoga suda zaključilo je - da razmještati romsku djecu u posebne razrede, tijekom osnovnog školovanja nije bilo opravdano.
- Ljetna škola Roma na Prviću
- Rad romskih udruga
- Programi kulturnog amaterizma

ŽIDOVİ

- Rad Židovske općine Zagreb
- Rad Vjerske zajednice Bet Izrael, Zagreb
- Rad Hrvatsko-izraelskog društva Šalom u Zagrebu
- Jom Hašoa – Dan sjećanja na žrtve holokausta (reportaže iz Zagreba i Karlovca)
- Proslava Pesaha (reportaža iz Osijeka)
- Proslava Hanuke
- Jom Kipur
- Osvrt na predavanje Reinkarnacija u židovstvu – znanstvenice Jasminke Domaš
- Godišnja skupština Hrvatsko-izraelske zajednice
- Festival židovskoga filma u Zagrebu
- Virtualno židovsko groblje u Rijeci

TALIJANI

- Programi kulturnog amaterizma
- Rad Talijanske unije u Rijeci
- Tradicionalno druženje u riječkoj palači Modelo
- Izvještaj o saborskoj raspravi zastupnika i predstavnika talijanske nacionalne manjine Furija Radina o čestom kršenju prava na dvojezičnost, u sklopu saborske rasprave o Izvješću o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

BOŠNJACI

- Rad Bošnjačke zajednice
- Rad bošnjačkih kulturnih udruga
- Konvoj mladih Bošnjaka i njihovih prijatelja "Da se ne zaboravi" u sjećanje na srebreničku tragediju i genocid počinjen nad bošnjačkim civilima 1995. godine. Konvoj je i 2010. bio u programu projekata Vijeća bošnjačke nacionalne manjine grada Zagreba
- Proslava Ramazanskog bajrama – Zagreb; Rijeka.
- Početak gradnje Islamskoga centra u Rijeci
- Dani bosansko-hercegovačkog filma u kinu Europi u Zagrebu
- Izložba fotografija Alije Akšamije, dobitnika nagrade za životno djelo Europske federacije profesionalnih fotografa u povodu Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine

CRNOGORCI

- Rad Nacionalne zajednice Crnogoraca
- Predstavljanje knjiga biblioteke Luča Crnogorskoga doma u Zagrebu. Tamo je prošle godine predstavljena i knjiga profesora Daga Strpića "Karl Marks i politička ekonomija moderne". A zasluge za izdavanje i predstavljanje knjige pripale su Nacionalnoj zajednici Crnogoraca Hrvatske i Društvu Crnogoraca i prijatelja Crne Gore Montenegro
- Dan nezavisnosti Crne Gore
- Dan Koordinacije vijeća crnogorske manjine na području Republike Hrvatske
- Dan crnogorske kulture
- Izložba Dimitrija Popovića u muzeju Mimara
- Kulturni amaterizam

SLOVENCII

- Rad slovenskih kulturnih društava

- Rad Vijeća slovenske nacionalne manjine Grada Zagreba
- Prešernov dan
- Događanja u Slovenskom domu u Zagrebu (koncert i izložba najvećeg svjetskog crtača stripova i karikaturista Ota Reisingera) kao dio projekta naziva *Ljudi koji nas povezuju*, nositelja Vijeća slovenske nacionalne manjine Grada Zagreba
- Proslava Dana reformacije

MAKEDONCI

- Rad makedonskih udruga i društava
- Dani makedonske kulture (reportaža iz Splita)
- Proslava rođendana Makedonskog kulturnog društva Ilinden iz Rijeke
- Veliki koncert sastava Ezerki i orkestra Sedam Osmini u dvorani Vatroslava Lisinskog . Bila je to ujedno promocija njihova četvrtog albuma naziva Mustra.

ALBANCI

- Rad albanskih kulturnih udruga
- 50. godišnjica osnutka Albanskog kulturnog društva Škendija iz Rijeke

MAĐARI

- Rad mađarskih udruga i društava
- Izborna skupština Demokratske zajednice Mađara Hrvatske
- Proslava 8. rođendana mađarske kulturne Udruge Baroš iz Rijeke
- Djelovanje mađarske nacionalne manjine u Sisačko-moslavačkoj županiji
- Kulturni amaterizam

ČESI

- Rad čeških beseda
- Otvorenje novih prostorija Češke besede u Sisku
- Nagrada Čekoj besedi, Rijeka u povodu obilježavanja Dana Primorsko-goranske županije
- Programi kulturnog amaterizma

SLOVACI

- Rad Saveza Slovaka i rad Matica slovačkih
- U knjižnici zagrebačkog Filozofskog fakulteta početkom lipnja 2010. predstavljene su sve slovačke knjige izdane u posljednjih 15 godina u Hrvatskoj. Katedra za slovački jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu sudjelovala je u organizaciji manifestacije, zajedno sa Savezom Slovaka u Hrvatskoj, Maticu slovačke Zagreb i Društvo hrvatsko-slovačkog prijateljstva, Zagreb
- Dani slovačke kulture u Rijeci

POLJACI

- Rad poljskih Udruga i poljskih kulturnih društava u Zagrebu i Rijeci
- 20. godišnjica djelovanja poljske kulturne Udruge Mikolaj Kopernik
- Kulturni amaterizam

RUSINI I UKRAJINCI

- Dani kulture Rusina i Ukrajinaca Primorsko goranske županije održani su u Rijeci tijekom travnja 2010., u organizaciji Kulturno-prosvjetnog društva Rušnjak. A njegov predsjednik Vladimir Provči otkrio nam je, ne samo detalje programa, nego i ponešto o povijesti Rusina i Ukrajinaca u Primorsko-goranskoj Županiji.
- Dan Rusina – 25. svibnja 2010 g. u Hrvatskoj je prošle godine obilježen prvi put, i to 29. svibnja, u Ružičkinoj kući u Vukovaru. Tom smo prigodom razgovarali s predsjednikom koordinacije Rusina u Hrvatskoj, ujedno i predsjednikom Vijeća rusinske nacionalne manjine za Vukovarsko-srijemsku županiju Joakimom Erdeljijem.
- Rad folklornih, pjevačkih i glazbenih skupina

NIJEMCI I AUSTRIJANCI

- Praćen rad Udruga
- Otvorenje Memorijalnog centra Podunavskih Švaba u Hrvatskoj u Valpovu u organizaciji Njemačke zajednice Zemaljske udruge Podunavskih Švaba Osijek.
- Razgovor s izvršnom direktoricom Zemaljske udruge Podunavskih Švaba u Hrvatskoj Renatom Trišler
- Kulturni amaterizam

BUGARI

- Rad Nacionalne zajednice Bugara u Hrvatskoj
- Razgovor o djelovanju Nacionalne zajednice Bugara u Hrvatskoj – sugovornik - predstavnik bugarske nacionalne manjine za Grad Zagreba Raško Ivanov
- 24. svibnja bugarski je praznik s najduljom tradicijom obilježavanja. Upravo na taj dan Bugarska slavi Dan svetih Ćirila i Metoda – utemeljitelja slavenske pismenosti. Kako smo doznali od predstavnika bugarske nacionalne manjine za Grad Zagreba Raška Ivanova.
- Bugarski narodni običaji
- Programi kulturnog amaterizma

RUSI

- Rad Nacionalne zajednice Rusa
- Kulturni amaterizam

II. Međunarodni program HR-a Glas Hrvatske – sateliti – internet – srednji val – kratki val

Emisija za nacionalne manjine “Multikultura” - 45 minuta, repriza u ponedjeljak u 14.05, a na Prvom programu Hrvatskoga radija emitira se subotom od 16.05

Giornale radio – svaki dan emisija za talijansku manjinu od 10 do 15 minuta, uključenje u Radio Rijeku u 16.00 sati.

Emisija za Mađare – svaki dan od 10 do 15 minuta, uključenje u Radio Osijek u 19.30 sati.

III. RADIO POSTAJE U SUSTAVU HRVATSKOGA RADIJA

RADIO DUBROVNIK

Radio Dubrovnik svakog posljednjeg utorka u mjesecu emitira polusatnu emisiju "Divan" koja se realizira u suradnji s bošnjačkom nacionalnom manjinom u Dubrovniku. Emisija Divan ide od 19 sati i 30 minuta do 20 sati. Također, u našem programu svakog ponedjeljka, od 19 sati i 30 minuta do 20 sati, emitira se emisija "S Hvatima Boke", koja se bavi životom hrvatske nacionalne manjine u Boki kotorskoj i Crnoj Gori.

RADIO OSIJEK

Radio Osijek u programu posebnu pozornost posvećuje praćenju aktivnosti manjinskih zajednica, kako u informativnim emisijama na hrvatskom jeziku tako i u posebnim dnevnim i tjednim emisijama namijenjenim pripadnicima nacionalnih manjina.

1. O položaju i pravima nacionalnih manjina govorimo u posebnoj tjednoj polusatnoj emisiji „Mostovi dijaloga“ ponedjeljkom od 18.30 do 19 sati. Autorica je Monika Kralj. Emisija prati rad Vijeća nacionalnih manjina na našem području, izložbe, izdavaštvo, njihovu suradnju s matičnim državama, obrazovanje na jezicima nacionalnih manjina, suradnju s gradom i županijom, financiranje vijeća nacionalnih manjina i natječaje za sredstva iz proračuna. Emisija prati i stručne skupove o utjecaju manjina na hrvatsku kulturu i gospodarstvo (Nijemci primjerice već 17 godina organiziraju u Osijeku kulturne i gospodarske skupove), pratili smo posjete veleposlanika i konzula koji su posjećivali pripadnike nacionalnih manjina. Mostovi dijaloga sustavno prate i obrazovanje te probleme u obrazovanju pripadnika nacionalnih manjina, prije svega Roma, a u emisiji su posebno obilježeni značajni datumi iz povijesti Mađara i Makedonaca.

2. „Slovaci u Hrvatskoj riječju i pjesmom“ posebna je tjedna polusatna emisija namijenjena pripadnicima slovačke manjine i svake je nedjelje od 19,35 do 20,00 uređuje i vodi Andrej Kuric. Tu emisiju kolega Kuric uređuje potpuno samostalno, sam bira goste, teme i glazbu, a od njega zahtijevamo tek profesionalizam i pridržavanje etičkih normi u novinarstvu.

3. Radio Osijek više od 50 godina svakodnevno emitira i posebnu „Emisiju na mađarskom jeziku“. Danas ta emisija traje 30 minuta i emitiramo je svakodnevno od 19,05 sati, a prenosi je i program Glasa Hrvatske. Urednik emisije je Josip Kromer, a osim njega angažiramo i suradnike- Mariju Šipoš Golub, Lillu Bisztrican, Ilonku i Zoltana Szabo. U emisiji gostuju članovi svih mađarskih udruga i kulturno-umjetničkih društava Mađara u istočnoj Hrvatskoj. Pratio se redoviti rad i aktivnosti škole i vrtića u Laslovu, vrtića Bobita, rad mjesnog odbora Vardarac u Općini Bilje, zimska škola matematike za pripadnike mađarske manjine, posjetili smo i vrtiće u Kopačevu i Vardarcu, mađarski KUD Šandora Petefija u Đakovačkom Ivanovcu, udruga Pilates u kojoj djeluje 10 Mađarica. Pratio se rad KUD-a Šandora Petefija u Marincima kod Vukovara, projekti u Novom Bezdanu koji su vezani uz poboljšanje životnih uvjeta za pripadnike mađarske manjine, sportske aktivnosti u Prosvjetno-kulturnom centru Mađara u Republici Hrvatskoj koji se nalazi u Osijeku, mađarski običaji za vincešku u Zmajevcu, Suzi i Kneževim Vinogradima, proslava Valentinova u mađarskim udrugama. Ženske pjevačke skupine iz Luga i Zmajevca snimile su na Radio Osijeku i nekoliko prigodnih mađarskih pjesama za Božić i Uskrs koje koristimo u našem programu. To je samo manji dio tema kojima su se bavili novinari u Emisiji na mađarskom jeziku Radio Osijeka koji u svom radu ne propuštaju nijedan aktualni događaj u kojem sudjeluju pripadnici mađarske nacionalne manjine na području Slavonije i Baranje. Uspješno surađujemo i s mađarskim radijem u Pečuhu od kojih smo prošle godine dobili na dar 7.500 pjesama kako bismo

povećali kvalitetu emisija, a izrađujemo u suradnji s njima i nove najavne špice i *jingleove* kako bismo osuvremenili taj program. Svaka Emisija na mađarskom jeziku sastoji se od kratkih vijesti o dnevnim događajima u Hrvatskoj, vijesti o događajima na području u kojem žive Mađari te najmanje jednog razgovora o aktualnostima iz života pripadnika mađarske manjine. Redakcija je kvalitetno tehnički i informatički opremljena, ima novouređenu posebnu prostoriju, a u opremanju nam je prošle godine pomogao i saborski zastupnik te manjine Deneš Šoja s kojim dobro surađujemo.

RADIO PULA

Promicanje razumijevanja za pripadnike nacionalnih manjina

Radio Pula je tijekom 2010. godine intenzivno pratila život i rad manjina na području Istarske županije, redovito u vođenim i informativnim emisijama. Temeljem članka 18 Ustavnaoga zakona o pravima nacionalnih manjina Radio Pula je na lokalnoj razini promovirala razumijevanje za pripadnike nacionalnih manjina, proizvodila i emitirala emisije namijenjene informiranju pripadnika nacionalnih manjina na jezicima manjina. Stvarali smo i emitirali programe kojima se potiče i unapređuje održavanje, razvoj i iskazivanje kulturne, vjerske i druge samobitnosti nacionalnih manjina, s ciljem očuvanja i zaštite njihovih kulturnih dobara i tradicije. Predstavnici manjina sudjelovali su u stvaranju programa Radio Pule namijenjenog nacionalnim manjinama.

Emisije koje su specijalizirane za praćenje manjina na HR Radio Puli su Vijesti na talijanskom jeziku, na rasporedu svakodnevno od ponedjeljka do petka u 11 i 14 sati te subotom u 14, Program na talijanskom jeziku svakodnevno je na rasporedu od ponedjeljka do subote od 16 i 30 do 17 sati, a Mezzora italiana nedjeljom od 16 i 30 do 17 sati. Riječ je o polusatnim informativno-mozaičnim emisijama u kojima se obrađuju teme iz županije, zemlje i svijeta. „Duga“ je posebna tjedna emisija u kojoj posebno obrađujemo teme svih nacionalnih manjina u Istarskoj županiji i emitira se svakoga utorka od 8 do 8 sati i 30 minuta. Od 20. lipnja do 1. kolovoza u programu smo emitirali i emisiju „Anni 70 – mitici dance“; riječ je od 25-minutnoj emisiji na talijanskom jeziku.

Tijekom 2010. godine u obliku razgovora, reportažnih prikaza, anketa i drugih novinarskih formi obradili smo niz tema vezanih za život manjina u Istri. Pratili smo, uz medijsko partnerstvo, Dane srpske kulture u Istri, Dane Slovenske kulture te sve značajne obljetnice te brojne manifestacije vezane uz ove manjine u Istri. Redovito su u našim emisijama gostovali, o problematici i događanjima s našim voditeljima razgovarali predstavnici srpske, makedonske, talijanske, slovenske, crnogorske i bošnjačke manjine, dok istovremeno pratimo prava i aktivnosti romske zajednice. Popratili smo sve vjerske blagdane i događaje manjina, potom kulturne manifestacije poput festivala Šampioni Sanrema u kojemu smo sudjelovali i kao medijski partner. Izvijestili smo o glazbenoj radionici Arena International pulske Zajednice Talijana, popratili Sabor bošnjačkih asocijacija, posjet ministra kulture Republike Srpske Istri, potom talijanskog konzula Fulvija Rustica, govorili o problematici zbrinjavanja Roma u Vodnjanu, o radu Vijeća srpske nacionalne manjine u Istri te o posjetu makedonskog izaslanstva Istri. Popratili smo Festival bošnjačke kulture, Talijansko-hrvatske poslovne susrete u Puli te Dane talijanskog filma u Rovinju. Paroh pulsko perojski, protojerej Goran Petković govorio je o pravoslavnim božićnim slavljinama, Aldo Kliman o Makedonskom kulturnom forumu, Jasmina Ilić i Klaudija Velimirović o radu Slovenskog kulturnog društva Istra, Senad Pršić predstavio je tijekom godine sve aktivnosti Nacionalne zajednice Bošnjaka Istre, a Milan Rašula Dane srpske kulture i ostale aktivnosti ove manjine u Istri. N. Škoko gostovao je u ime Društva perojskih Crnogoraca u našem programu, a Veli Huseini redovito je izvještavao o aktivnostima Udruge Roma Istre. J. Kajtazi nam je predstavio Zajednicu

Albanaca Istre, a Senad Pršić govorio je o Nacionalnoj zajednici Bošnjaka Istre. La parola del Signore vjerska je jednotjedna rubrika nedjeljom koja se, uz tumačenje evanđelja, emitira u poslijepodnevnom terminu.

„Istarski kaleidoskop“ emisija je koja se emitira svakog petka uživo, u suradnji s kolegama iz Slovenije i Italije. To je 15-minutni zajednički program Radio Pule, koja emisiju odrađuje na hrvatskom i talijanskom jeziku, te Radio Kopra Capodistrie, na slovenskom i talijanskome jeziku; zajednički se najavljuju značajne manifestacije i komentiraju tjedni događaji.

U prilogu je popis nekih tema i datuma emitiranja vezanih za život i rad nacionalnih manjina u Istarskoj županiji, popraćenih na HR Radio Puli. Događaji su obrađeni u Vijestima, Dnevniku, ali i u vođenom programu te posebnim navedenim emisijama. U prvom radnom listu navedene su emisije, dok su u drugom i trećem posebno navedene teme o nacionalnim manjinama u „Dugi“ i u Dnevniku

Emisija o nacionalnim manjinama DUGA 2010. Godine	
Datum	Tema
6.1.	paroh pulsko-perojski, protojerej Goran Petković: pravoslavna božićna slavlja
13.1.	Slovensko kulturno društvo Istra
27.1.	Gost: A. Kilman: Makedonski kulturni forum
3.2.	Jasmina Ilić: Dani slovenske kulture
10.2.	Pršić i Dervović: Nacionalna zajednica Bošnjaka Istre
17.2.	Nacionalne manjine
24.2.	Nacionalne manjine
3.3.	S. Pršić: Nacionalna zajednica Bošnjaka Istre
10.3.	Jasmina Ilić: Slovensko kulturno društvo Istra
17.3.	N. Škoko: Društvo perojskih Crnogoraca
24.3.	M. Rašula: Vijeće srpske nacionalne manjine
31.3.	Gosti A. Kliman i makedonski pravoslavni pop
7.4.	S. Pršić: Nacionalna zajednica Bošnjaka Istre
14.4.	R. Janković i M. Jeremić: Dani srpske kulture u Istri
21.4.	Klaudija Velimirović: Slovensko Kulturno društvo Istra
5.5.	V. Huseini: Udruga Roma Istre
12.5.	Bošnjačka nacionalna zajednica
19.5.	M. Rašula: srpska nacionalna manjina
9.6.	Jasmina Ilić: Slovensko kulturno društvo Istra
16.6.	A. Kliman: makedonska nacionalna manjina
28.9.	S. Pršić: Nacionalna zajednica Bošnjaka Istre
5.10.	N. Škoko: Društvo perojskih Crnogoraca
12.10.	M. Rašula: srpska nacionalna manjina
19.10.	Klaudija Velimirović: Slovensko Kulturno društvo Istra
26.10.	A. Kliman: Makedonski kulturni forum
9.11.	V. Huseini: Udruga Roma Istre
23.11.	J. Kajtazi: Zajednica Albanaca Istre
30.11.	N. Škoko: Društvo perojskih Crnogoraca

Teme o nacionalnim manjinama u Dnevniku 2010.	
Datum	Tema
6.1.	Pravoslavni Badnjak
7.1.	Pravoslavni Božić
8.1.	Najava pravoslavnog dočeka Nove godine
29.1.	Zajednica Talijana u Opatiji
2.2.	Vijeće srpske nacionalne manjine
12.3.	Talijansko-hrvatski poslovni susret
13.3.	Šampioni Sanrema
14.3.	Dani srpske kulture u Istri
15.4.	Dani srpske kulture u Istri

16.4.	Dani srpske kulture u Istri
27.4.	Nacionalna manjine
8.5.	Šampioni Sanrema
9.5.	Šampioni Sanrema
11.5.	Najava Festivala bošnjačke kulture u Istri
18.5.	Dvojezični natpisi na istarskom Y-u
16.6.	Glazbena radionica Arena International pulske Zajednice Talijana
12.6.	Izbori za Talijansku uniju
14.6.	Talijanska unija, izbori
26.6.	Festival bošnjačke kulture u Istri
27.7.	Le parole rimaste
29.7.	Glazbena radionica Arena International pulske Zajednice Talijana
30.7.	Dani talijanskog filma u Rovinju
11.8.	Makedonsko izaslanstvo u Istri
10.9.	Vijeće srpske nacionalne manjine
14.9.	talijanski konzul u Poreču
23.9.	Zbrinjavanje vodnjanskih Roma
18.10.	Dani slovenske kulture
6.11.	Sabor bošnjačkih asocijacija
9.11.	Talijanska unija
10.11.	Talijani u policiji
13.12.	Ministar kulture Republike Srpske u INK-u
20.12.	Talijanski konzul Fulvio Rustico

Emisije o nacionalnim manjinama u programu Radija Pule u 2010. g.			
Naziv emisije	Sadržaj	Termin	Ukupno
Anni '7', mitici dance	25-minutna emisija na talijanskom jeziku, preuzeta od RTSI-a /Radiotelevisione Svizzera Italiana/ o disco glazbi 70-ih godina	nedjeljom (20.6. - 1.8.)	6
Duga	polusatna emisija o nacionalnim manjinama i za nacionalne manjine	srijedom (6.1. - 9.6.)	20
	polusatna emisija o nacionalnim manjinama i za nacionalne manjine	utorkom,(21.9. - 28.12.)	8
Istarski kaleidoskop	15-ominutni zajednički program Radio Pule (hrvatski i talijanski) i Radio Kopra/Capodistrie (slovenski i talijanski jezik), najava kulturnih i inih događanja u Istri	petkom (8.1. - 31.12.)	52
La parola del Signore	Vjerska rubrika na talijanskom jeziku, tumačenje evanđelja	nedjeljom (3.1. – 13.6.)	24
Notizie	Vijesti Talijanske redakcije Radija Pule na talijanskom jeziku	ponedjeljak – subota (1.1. – 31.12. – 11.00; 14.00)	569
Program na talijanskom jeziku	Mozaična emisija na talijanskom jeziku	ponedjeljak – nedjelja (1.1. – 31.12. – 16.30-17.00)	365

RADIO RIJEKA

U tijeku 2010. godine Radio postaja Rijeka u svom je programu veliki dio prostora posvetila pitanju nacionalnih manjina. Činjenica je da su svi relevantni događaji vezani za nacionalne manjine u Rijeci primjereno praćeni, o aktivnostima udruga nacionalnih manjina u Rijeci redovito se izvještavalo, a tematski su obrađivani sadržaji koji se tiču ovoga pitanja u

posebnim emisijama. Najveći prostor u programu, zbog činjenice da je riječ o autohtonoj nacionalnoj manjini, posvećen je talijanskoj nacionalnoj zajednici. U redovitom programu Radio rijeka svakoga dana objavljuje redovite vijesti na talijanskome jeziku u 10.00, 12.00 i 14.00 sati dok središnja informativna emisija na talijanskom „Giornale radio“ ide u 16.00 sati u trajanju do 15 minuta. Posao realizira tročlana talijanska redakcija. Njezini članovi sudjeluju i u realizaciji nekih emisija u zabavnom i sportskom programu, u kojima se komunikacija dijelom odvija i dvojezično, a član redakcije ima redovitu emisiju o nogometu na talijanskom jeziku na drugom programu Hrvatskoga radija. U Rijeci su aktivna udruženja koja okupljaju nacionalne manjine, (posebno srpsku, češku, bošnjačku, makedonsku, a prije svega talijansku) i njihov se rad i aktivnosti redovito prate. Ne samo kada je riječ o blagdanima (Đurđevdan, pravoslavni Božić, Ilinden, Bajram itd.) nego i ukupna aktivnost u kojoj sudjeluju u znatnoj mjeri i predstavnici konzulata i počasnih konzulata matičnih zemalja u Rijeci. Redoviti smo pokrovitelji smotre folklora nacionalnih manjina kojemu je domaćin grad Rijeka svake godine.

Na Web portalu Radio Rijeke objavljujemo i informacije na talijanskom jeziku koje uređuje ekipa talijanske redakcije.

Središnja informativna emisija na talijanskom jeziku „Giornale radio“ može se poslušati korištenjem usluge Radio na zahtjev.

RADIO KNIN

1. Specijalizirana emisija za srpsku nacionalnu manjinu *MOST* (s radom je počela u listopadu 2010., a emitira se jednom mjesečno - utorkom u 17.15-17.35). Obradene su slijedeće teme:

- Predstavljeno istraživanje FPZ o funkcioniranju Vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, u okviru toga naglasak stavljen na srpsku nacionalnu manjinu;
- Predstavljeno SKD Prosvjeta Knin;
- Predstavljen Zbornik Nacionalne manjine kao faktor stabilnosti između Hrvatske i Srbije, sudjelovali autori Zbornika;
- O Danima srpske kulture u Zagrebu razgovarali sa čelnikom Prosvjete iz Zagreba, Radom Dragojevićem;
- O radu Vijeća srpske nacionalne manjine grada Knina razgovarali s predsjednikom Draganom Jerkovićem;
- Predstavljen javni poziv Savjeta za nac. manjine Vlade RH za financiranjem manjinskih projekata. Gost – predsjednik Savjeta Aleksandar Tolnauer.

2. Tema dana

- Tjednik Novosti – fotografija dva hrvatska miga uz komentar Oba su pala. Gosti Ivan Zvonimir Čičak, Rade Dragojević;
- Dvostruka obnova kuća povratnicima srpske nacionalnosti u Kistanjama, razgovor: Stanko Janić, državni tajnik u Ministarstvu regionalnog razvoja, Slobodan Rončević, načelnik Kistanja;
- Ljudska prava u županiji i Kninu, razgovor: Zoran Smolić, predsjednik Županijske koordinacije za ljudska prava, Iris Vasiljević, voditeljica Ureda HHO-a Knin;
- Program pomoći starijim osobama u Kistanjama, ministar Ivić, načelnik Kistanja Slobodan Rončević;

- Varivode (spomenik ubijenim Srbima) i Manastir Krka, dolazak predsjednika Josipovića (javljanje u program RP Knin, izvještavanje za 1. program HR, prilog za Živjeti put nade (Glas Hrvatske), prilog za Religijski forum 1. program HR predsjednik Josipović i Fotije o povratku umjetnina iz Srbije;
- Tadićev posjet Vukovaru;
- Pravobranitelj Jurica Malčić u Kninu.

3. Informativna emisija *Dnevnik RP Knin*:

- Obilježavanje pravoslavnog Božića;
- aktivnostima Vijeća srpske nacionalne manjine grada Knina govori njegov predsjednik Dragan Jerković;
- U Varivodama oštećen spomenik ubijenim osobama srpske nacionalnosti nakon akcije Oluja (komentar Milorada Pupovca);
- stambenom zbrinjavanju izbjeglica i povratnika Srba;
- Milorad Pupovac o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u gradu Kninu;
- Potpredsjednik Vlade Slobodan Uzelac posjetio općine Biskupija i Ervenik, sastao se s povratničkim obiteljima;
- položaju bivših nositelja stanarskih prava u Kninu govorila je voditeljica kninskog ureda HHO-a Iris Vasiljević;
- Tiskovna konferencija: predsjednik Srpske narodne stranke Milan Rodić upozorio da novac iz Savjeta za nacionalne manjine dobivaju samo organizacije bliske Pupovcu i onima koji sjede u tom Savjetu;
- Izvješće State Departmenta o stanju ljudskih prava - još je izražena diskriminacija Srba, no sve je manje nasilja prema srpskim povratnicima, te je vidljiv napredak u povratu i obnovi kuća;
- Potpredsjednik Vlade Slobodan Uzelac posjetio Šibensko-kninsku županiju, sastao se sa županom Goranom Paukom i njegovim zamjenikom iz reda srpske nacionalne manjine Mirkom Raškovićem;
- U Šibeniku sukob maloljetnika na nacionalnoj osnovi;
- Zamjenik pučkog pravobranitelja Dejan Palić boravio u Kninu, o manjinskim problemima razgovarao s predsjednikom Vijeća srpske nacionalne manjine grada Knina Draganom Jerkovićem;
- radu SKD Prosvjeta govori predsjednik kninskog pododbra Branko Vasiljević;
- Gradski vijećnik DPS-a Đuro Rusić proziva Vijeće srpske nacionalne manjine grada Knina za nenamjensko trošenje novca;
- Pučki pravobranitelj Jurica Malčić Saboru podnio godišnje izvješće o radu posebno se osvrnuo na problematiku srpske manjine, tj. povrat kuća i zapošljavanje;
- Predsjednik Republike Ivo Josipović u Varivodama otkrio spomenik ubijenim civilima u rujnu 1995.;
- Presuda Božidaru Vukušiću (9 godina zatvora) za ubojstvo srpskog civila Bože Ergića u Gaćelezima, izjava sina pokojnog Bože Ergića;
- Predsjednik HHO Ivan Zvonimir Čičak boravio u Kninu i Kistanjama, s načelnikom Kistanja razgovarao o problemima Srba;
- Sjednica Savjeta za nacionalne manjine, izjava predsjednika Aleksandra Tolnauera o zastupljenosti nacionalnih manjina u programima javne televizije i radio postaja;

- Dožupan Šibensko-kninske županije iz reda srpske manjine, Mirko Rašković komentira peticiju izbjeglih Srba u Srbiji protiv ulaska Hrvatske u EU dok se ne ostvare njihova prava;
- Županijsko državno odvjetništvo podiglo optužnice protiv trojice pripadnika antiterorističke policijske postrojbe zbog ratnog zločina nad srpskim civilima u selu Grubori kod Knina;
- Institut za migracije i narodnosti i SKD Prosvjeta-pododbor Knin, promovirali u Kninu zbornik "Pomirenje i suživot-mit ili stvarnost", gost Ilija Krneta, savjetnik ministra unutarnjih poslova za područja posebne državne skrbi;
- Gradski vijećnik DPS-a Đuro Rusić traži da se u kalendar blagdana koji bi obilježavao grad Knin uvrsti i blagdan Pokrova presvete bogorodice;
- Sabor raspravljao o izvješću o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (izjava potpredsjednika Vlade Slobodana Uzelca).

4. Vjerska emisija namijenjena vjernicima pravoslavne vjeroispovijesti emitira se srijedom od 18.10 do 18.40.

**Prilog 7 - Pregled financijskih sredstava koja su u 2010. godini dodijeljena za programe nacionalnih manjina
(Agencija za elektroničke medije)**

RADIO

R.b.	Naziv nakladnika	Naziv emisije	Broj bodova	Iznos
1.	Arena radio d.o.o.	Pod plavim nebom	9	2.351,75
2.	Arting d.o.o. Radio Rovinj	Emisija zajednice Talijana gr.Rov.	91	23.778,77
3.	Bosco d.o.o. Primorski radio	Primorski plus Moja obitelj U zajedništvu	58	15.155,70
4.	CIK dr. B.Milanović Radio Istra	Microfono aperto	107	27.959,66
5.	Difuzija d.o.o. Radio Dunav	Spektar	100	26.130,52
6.	DTR d.o.o. Radio Zona Buzet	Relacije	27	7.055,24
7.	Glas Podravine	Gradski putokazi	62	16.200,92
8.	Glas Slavonije Slavonski radio	D - Funk	85	22.210,94
9.	Gradski radio Osijek	Jonapot	80	20.904,42
10.	Hilaris d.o.o. Radio Imotski	Zajedno	31	8.100,46
11.	Hit radio d.o.o.	Hit Reporter Radio most Dnevnik Hit radija	44	11.497,43
12.	Hrvatski katolički radio	Lijepo je biti zajedno Znakovi vremena	71	18.552,63
13.	Hrvatski radio Čakovec	Sve informativne emisije Parlafon Tužibaba	44	11.497,73
14.	Hrvatski radio Karlovac d.o.	Manjinski forum	90	23.517,47
15.	Hrvatski radio Valpovština	Različitosti-most povezivanja	86	22.472,25
16.	Hrvatski radio Vukovar d.o.o.	Mozaik 8	62	16.200,92
17.	Hrvat.radio rad.post.Nova Gr.	Mostovi povjerenja	58	15.155,70
18.	IC Bjelovar BBR	Živjeti u manjini Županijski dnevnik	78	20.381,80
19.	IC Virovitica RP Virovitica	Kultura utorkom	11	2.874,36
20.	IC Zaprešić Radio Zaprešić	Mostovi zajedništva	56	14.633,09
21.	Ilok ton d.o.o. Radio Ilok	Emisija slovačke manjine	98	25.607,91
22.	Infantinfo d.o.o. Rad.Maestral	Umanjini	42	10.974,82
23.	Jadranka d.d. Radio M.Lošinj	Emisija zajednice Talijana	94	24.562,69
24.	KL Eurodom Radio KL	Makedonske minute	68	17.768,75
25.	Krugoval 93,1 Garešnica d.o.o.	Konac, kolaž nacionalnih manjina	65	16.984,84
26.	Kult radio d.o.o.	Kam pindžaramen	62	16.200,92
27.	Mea media d.o.o. Radio Aktiv	Naš glas	40	10.452,21
28.	Meda centar d.o.o. Stud.Centar	Povratnik Zapivaj klapo Moj život	32	8.361,77

29.	Media-Mix-Radio 105 d.o.o.	Život roma	57	14.894,40
30.	Medimurje donat Rad.Medimurje	Maj benji d mnji-Za bolje sutra Tam prek	67	17.507,45
31.	M-Media d.o.o. Grad.rad.Čakovec	Perspektiva Nacionalni sajam	36	9.406,99
R.b.	Naziv nakladnika	Naziv emisije	Broj bodova	Iznos
32.	Moslavački list Rad. Moslavina	Mozaik	72	18.813,97
33.	Mosor studio Radio Krka	Identitet-emisija za pripad.srp.n.m Raznolikost baštine Nacionalna jela	55	14.371,79
34.	Mosor studio Radio Din-Don	Nacionalne raznolikosti Nacionalno blago	32	8.361,77
35.	Novi radio d.o.o. Đakovo	Most	61	15.939,62
36.	Obiteljski radio Radio Antena	Aktualni sadržaj-prilog	20	5.226,10
37.	Planex radio d.o.o. Radio Megat.	Svijet je lopta šarena	44	11.497,43
38.	Prahin Inc d.o.o. Radio SVN	Zajedništvo	35	9.145,68
39.	Radio 052 d.o.o.	II treno da Pisino	51	13.326,56
40.	Radio Banovina	Tu je moj dom	51	13.326,56
41.	Radio Banska kosa d.o.o.	Emisija na romskom jeziku Razgovor sa povodom Pravoslavlje vera sveta	61	15.939,62
42.	Radio Baranja	Mađarska emisija Male manjine	93	24.301,38
43.	Radio Bljesak d.o.o.	I mi smo tu	74	19.336,58
44.	Radio Brod	Etnos S drugim notama S onu stranu Save	38	9.929,60
45.	Radio entar Studio Porč	Eufraziana	37	9.668,29
46.	Radio Daruvar	Emisija na češkom jeziku Zavičajna razglednica	99	25.869,21
47.	Radio Delta d.o.o.	Malo nas je al'smo vrijedni (Sr.manj.) Malo nas je al'smo vrijedni (Alb.manj.) Malo nas je al'smo vrijedni (Boš.manj.)	38	9.929,60
48.	Radio Donji Miholjac d.o.o.	Manifestacije i smotre Dani Kapelčana Dani Srpske nacionalne manjine	82	21.427,03
49.	Radio Drava	Romane droma-romski putevi	53	13.849,18
50.	Radio Đakovo d.o.o.	Mi smo Slovaci Mađari		

		Tanec na Makedonski	106	27.698,35
51.	Radio Đurđevac	Međunarodni dan Roma		
		Mađarska manina	71	18.552,67
52.	Radio Grubišno Polje d.o.o.	Češka reč	85	22.210,94
53.	Radio Jaska d.o.o.	Spektar	41	10.713,51
54.	Radio Kaštela d.o.o.	Malo nas je al' nas ima	21	5.487,41
55.	Radio Koprivnica	Romska riječ Romano lafi	38	9.929,60
56.	Radio Labin d.o.o.	Settimanale albonese		
		Malen broj, važan broj	95	24.823,99
R.b.	Naziv nakladnika	Naziv emisije	Broj bodova	Iznos
57.	Radio Ludbreg	Nacionalne manjine-život u zajednici	69	18.030,06
58.	Radio Mrežnica	Manjinske vijesti		
		Manjinski dnevnik	25	6.532,63
59.	Radio Našice	Kvapka slovenskeho života		
		Makedonski minuti	93	24.301,38
60.	Radio Ogulin	Manine su naše bogatstvo	75	19.597,89
61.	Radio Orahovica	Nacionalne manjine u našem kraju	32	8.361,77
62.	Radio Pitomača	Tolerancija na naš način		
		Mađarske minute		
		Drava nas spaja	105	27.737,04
63.	Radio postaja Drniš d.o.o.	Kod kuće	70	18.291,36
64.	Rad.post.Grada Kraljevice	Svijet na dlanu	25	6.532,63
65.	Radio postaja Nedelišće d.o.o.	Glas Roma		
		Romska riječ Romano lafi		
		Međimurski Rusi	84	21.949,64
66.	Radio postaja Novska d.o.o.	Naši korijeni	61	15.939,62
67.	Radio Ragusa	Diwan	49	12.803,95
68.	Radio Salona	Malo pomalo	20	5.226,10
69.	Radio Senj d.o.o.	Šušur		
		Senjsko ča	10	2.613,05
70.	Radio Sisak d.o.o.	Manjinski parlamentarac		
		Sisački mostovi	85	22.210,94
71.	Radio Sjeverozapad	Svijet kao globalno sijelo-		
		Varaždin kao globalni grad	28	7.316,55
72.	Radio Slunj d.o.o.	Okrugli stol	33	8.623,07
73.	Radio Star TV Radio Eurostar	Senza confini	75	19.597,89
74.	Radio Terezija d.o.o.	Većinom i manjini	40	10.452,21
75.	Radio Trsat d.o.o.	Viribus	51	13.326,56
76.	Rapsodija d.o.o. Radio Borovo	Baština		
		Muzičke legende		
		Pozivnica	91	23.778,77
77.	Reful radio d.o.o.	Zajedno nedjeljom u 2	49	12.803,95
78.	Ross d.o.o. Radio 057	Slovačke pjesme i razgovori	73	19.075,28

79.	Slavonska posavina d.o.o.	Moj dom		
		Pletenica	66	17.246,14
80.	S-Tel d.o.o. Radio Quirinus	Bakina škrinjica	27	7.055,24
81.	Studio M d.o.o.	Hrvati prek Mure		
		Festival Kre Murei Drave	53	13.849,18
82.	Športski radio Radio Cibona	Multi kulti		
		Danas predstavljamo	42	10.974,82
83.	Val Media d.o.o. Radio Val	Velelučani u svijetu	48	12.542,65
84.	Vanga d.o.o. Radio Giardini	Bogatstvo naroda	54	14.110,48
85.	Zagrebački radio d.o.o.	Događaji na Zagrebački	21	5.487,41
	UKUPNO	127 emisija	4918	1.285.399,21

TELEVIZIJA

R.b.	Naziv nakladnika	Naziv emisije	Broj bodova	Iznos
1.	Gradska televizija d.o.o.	Most	51	67.569,62
2.	KA-Vision d.o.o.	Iver	52	68.894,51
3.	Kanal RI d.o.o.	Mozaik Etno smotra	92	121.890,29
4.	Mijor d.o.o. Čakovečka televizija	Glas Roma	52	68.894,51
5.	Nezavisna istarska televizija	Non solo cronaca Notiziario	88	116.590,72
6.	Nezavisna televizija d.o.o.	Čuvari baštine Vijesti	42	55.645,57
7.	OAR d.o.o.	Mostovi	75	99.367,09
8.	Otvorena televizija d.o.o.	Svakodnevia Duga	95	125.864,98
9.	Slavonsko brodska televizija d.o.o.	Jednaki	41	54.320,67
10.	Televizija Jadrana d.o.o.	Jutarnja čakula	3	3.974,68
11.	Televizija Slavonije i Baranje	Dravataj Otvoreni studio Vijesti plus	111	147.063,29
12.	Televizija Šibenik d.o.o.	Prekretnica	81	107.316,46
13.	TV Nova Pula	Comunita	74	98.042,19
14.	Televizija Primorja i Gor.Kotara	Iz drugog kuta Dobar dan, Rijeko Naši užanci	67	88.767,93
15.	Televizija Sljeme d.o.o	Zajednice	60	79.493,67
16.	Varaždinska televizija d.o.o.	Svijet Roma Romska glazba Susjedi	89	117.915,61
17.	VTV d.o.o.	Suživot	69	91.417,72
	UKUPNO	27 emisija	1142	1.513.029,51

**Prilog 8 - Pregled ostvarenih programa javnih potreba u kulturi nacionalnih manjina
prema kulturnim i programskim djelatnostima te nositeljima u 2010. godini
(Ministarstvo kulture)**

- (1) Zaštita kulturne baštine
- (2) Arhivska i muzejsko-galerijska djelatnost
- (3) Knjižnična djelatnost
- (4) Novinska i književno-nakladnička djelatnost
- (5) Glazbeno-scenska umjetnost i kulturni amaterizam
- (6) Likovna i novomedijska djelatnost
- (7) Investicije i informatizacija ustanova kulture

(1) Zaštita kulturne baštine

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Zaštita nepokretnih spomenika kulture	3 manjine	54 programa	7.064.979,00
Srpska Pravoslavna crkva Svete Trojice, Bjelovar	Srbi	Bjelovar, Crkva sv. Trojice - konstruktivna i građevinska sanacija	100.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Velika Bršljanica	Srbi	Dišnik, Crkva sv. Apostola Tome – restauratorski radovi	30.000,00
Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	Srbi	Donja Kovačica, Crkva sv. Petke (Marije Magdalene) – građevinska sanacija	100.000,00
Gradski muzej Bjelovar	Srbi	Donja Vrijeska, Manastirska crkva sv. Ane - istražni radovi	40.000,00
Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	Srbi	Grabovnica, Crkva sv. Proroka Amosa - konstruktivna i građevinska sanaciju	80.000,00
Eparhija slavonska, Pakrac	Srbi	Sirač, Manastir Pakra – konstruktivna i građevinska sanacija	99.588,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Grubišno Polje	Srbi	Velika Barna, Crkva sv. Apostola i Jevandeliste Marka – konstruktivna i građevinska sanacija	100.000,00
Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	Srbi	Veliki Grđevac, Crkva Svete Trojice - dokumentacija	100.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Dubrovnik	Srbi	Dubrovnik, Crkva Sv. Blagovjesti) – građevinska sanacija	100.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Dubrovnik	Srbi	Dubrovnik, Palača Bundić - Muzej Ikona – restauracija	80.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Drežnica	Srbi	Drežnica, Crkva Rođenja Presvete Bogorodice - dokumentacija	50.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Ogulin	Srbi	Gornje Dubrave, Crkva sv. Petke – konstruktivna i građevinska sanacija	150.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Drežnica	Srbi	Jasenak, Crkva sv.	100.000,00

		Velikomučenika Lazara – konsolidacija i rekonstrukcija	
Srpska pravoslavna crkvena općina Karlovac	Srbi	Karlovac, Barakova zgrada – konstruktivna i građevinska sanacija	99.899,00
Eparhija gornjokarlovačka, Karlovac	Srbi	Karlovac, Eparhijski dvor i Parohijski dom - konstruktivna i građevinska sanacija	300.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Kolarić	Srbi	Kolarić, Crkva sv. Petke - konstruktivna i građevinska sanacija	100.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Ogulin	Srbi	Plaški, Crkva Vavedenja Bogorodice (Saborna crkva) – konstruktivna i građevinska sanacija	249.068,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Kolarić	Srbi	Srednji Poloj, Crkva Uspenija Presvete Bogorodice - konstruktivna i građevinska sanacija	97.010,00
Grad Koprivnica	Srbi	Koprivnica, Crkva sv. Trojice - građevinska sanacija, restauracija	80.000,00
Grad Križevci	Srbi	Križevci, Crkva sv. Save - građevinska sanacija, restauratorski radovi	80.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Brlog	Srbi	Brlog, Crkva sv. Save - konstruktivna i građevinska sanacija	100.000,00
Eparhija gornjokarlovačka, Karlovac	Srbi	Medak, Crkva sv. Jovana Preteče - konstruktivna i građevinska sanacija, konzervatorski radovi	80.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Otočac	Srbi	Otočac, Crkva sv. Velikomučenika Georgija - konstruktivna i građevinska sanacija	200.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Vrhovine	Srbi	Vrhovine, Crkva svetog Arhangela Mihaila i Gavrila - konstruktivna i građevinska sanacija	80.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Bolman	Srbi	Bolman, Crkva sv. Petra i Pavla – građevinska sanacija i konzervatorski radovi	50.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Dalj	Srbi	Dalj, Crkva sv. Dimitrija) - građevinska sanacija i konzervatorski radovi	100.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Dopsin	Srbi	Dopsin, Crkva sv. Petra i Pavla – građevinska sanacija	70.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Petrova Slatina	Srbi	Koprivna (Šodolovci), Crkva Male Gospojine u Koprivni - izrada dokumentacije, istražni radovi	132.247,00
Eparhija slavonska, Pakrac	Srbi	Pakrac, Crkva sv. Duha (sv. Trojice)- izrada dokumentacije	200.000,00
Eparhija slavonska, Pakrac	Srbi	Pakrac, Episkopski dvor – radovi sanacije i rekonstrukcije	399.964,00

Manastir Gomirje	Srbi	Gomirje, Crkva Rođenija Jovana Preteče i manastir – građevinska sanacija i restauratorski radovi	100.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Dvor	Srbi	Gornji Javoranj, Crkva sv. Petke Paraskeve - građevinska sanacija	98.126,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Petrinja	Srbi	Blinja, Crkva sv. Ilije - konstruktivna sanaciju	50.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Hrvatska Kostajnica	Srbi	Hrvatska Kostajnica, Parohijski dom - građevinska sanacija	50.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Petrinja	Srbi	Dvor, Crkva sv. Velikomučenika Georgija – konzervatorski i restauratorski radovi	50.000,00
Manastir Krka	Srbi	Kistanje, Manastir sv. Arkandela Mihaila (Krka) – građevinska sanacija	250.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Skradin	Srbi	Skradin, Crkva sv. Spiridona (nova) - građevinska sanacija	85.670,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Skradin	Srbi	Skradin, Crkva sv. Spiridona (stara) – arheološka istraživanja, dokumentacija	50.000,00
Eparhija dalmatinska, Šibenik	Srbi	Šibenik, Crkva Uspenja Presvete Bogorodice – građevinska sanacija	150.000,00
Eparhija slavonska, Pakrac	Srbi	Duzluk, Manastir sv. Nikole – konstruktivna i građevinska sanacija	150.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Bobota	Srbi	Bobota, Crkva sv. Velikomučenika Georgija – građevinska sanacija, restauratorski radovi	100.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Trpinja	Srbi	Trpinja, Crkva Vaznesenja Gospodnjeg - građevinska sanacija	80.000,00
Uroš Desnica, Zagreb	Srbi	Islam Grčki, Sklop kule Janković Stojana	399.343,00
Manastir Krupa	Srbi	Krupa, Manastir sa crkvom Uspenja Bogorodice – konstruktivna sanacija, restauratorski radovi	250.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Obrovac	Srbi	Obrovac, Crkva sv. Trojice – građevinska sanacija i završni radovi	100.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Zadar	Srbi	Smoković, Crkva sv. Đurđa – arheološka istraživanja, dokumentacija	59.653,00
Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	Srbi	Bolč, Crkva sv. Arhangela Gavrila - građevinska sanacija	200.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Salnik	Srbi	Lipnica (Rakovec), Filijalna kapela sv. Nikole - građevinska sanacija	64.446,00
Reformatska crkvena općina Suza	Mađari	Kneževi Vinogradi, Srednjovjekovna kula (crkva reformiranih) - sanacija	699.986,00
Reformatska crkvena općina Laslovo	Mađari	Laslovo, Crkva reformiranih -	100.000,00

		sanacija, konzervatorski radovi	
Reformatska crkvena općina Lug	Mađari	Lug, Crkva reformiranih (srednjovjekovna kula) – dokumentacija, sanacija	80.000,00
Reformirana kršćanska kalvinska Crkva u Hrvatskoj, Crkvena općina Osijek	Mađari	Osijek, Crkva reformiranih – građevinska sanacija	100.000,00
Reformirana kršćanska crkva u Hrvatskoj, Crkvena općina Vardarac	Mađari	Vardarac, Kalvinska crkva - građevinska sanacija	149.979,00
Grad Koprivnica	Židovi	Koprivnica, Sinagoga - građevinska sanacija	100.000,00
Zaštita pokretnih spomenika kulture	2 manjine	13 programa	484.300,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Daruvar	Srbi	Daruvar, Crkva Svetih Otaca Prvog Vaseljenskog Sabora, ikonostas, 18. st.	30.000,00
Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	Srbi	Donja Kovačica, Crkva sv. Petke (Marije Magdalene), ikonostas, 18. st.	50.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Grubišno Polje	Srbi	Grubišno Polje, Crkva sv. Velikomučenika Georgija, ikonostas	30.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Dubrovnik	Srbi	Dubrovnik, Srpska pravoslavna crkvena općina, slika "Portret Teodore Bošković", V. Bukovac, 1881. g - radovi na ikonostasu	10.000,00
Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb	Srbi	Veliki Poganac, Crkva sv. Velikomučenika Georgija, ikonostas sv. Georgija, 18. st.	37.500,00
Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb	Srbi	Dalj, Parohijska crkva sv. Velikomučenika Dimitrija Solunskog, ikona Južnih Dveri	80.300,00
Eparhija gornjokarlovačka, Karlovac	Srbi	Petrinja, Pravoslavno groblje Petrinja, Kapela sv. Nikole, ikonostas, 18 st	30.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Bobota	Srbi	Bobota, Crkva sv. Georgija, ikonostas, 18. st.	50.000,00
Manastir Krupa	Srbi	Krupa, Manastir Uspenja Bogorodice, knjižna građa, 17-18. st.	50.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Zadar	Srbi	Zadar, Crkva sv. Ilije, knjige iz riznice, 16-19. st.	60.000,00
Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb	Srbi	Zadar, Crkva sv. Ilije, pladanj, 15/16. st.	500,00
Židovska općina Zagreb	Židovi	Zagreb, Židovska općina, dva sakralna tekstilna predmeta iz fundusa muzejske zbirke, 19. st.	16.000,00
Židovska općina Dubrovnik	Židovi	Dubrovnik, Židovska općina, karta Palestine, 1913. g.	40.000,00
SVEUKUPNO DJELATNOST	3 manjine	67 programa	7.549.279,00

(2) Arhivska i muzejsko-galerijska djelatnost

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Arhivska djelatnost	1 manjina	1 program	20.000,00

Istraživački i dokumentacijski centar "Cendo", Zagreb	Židovi	Židovi u Zagrebu - demografska istraživanja	20.000,00
Muzejsko-galerijska djelatnost	1 manjina	1 program	7.908,00
Albansko kulturno društvo Shkendija	Albanci	Izložba – 50 godina AKD Shkendija	7.908,00
SVEUKUPNO DJELATNOST	2 manjine	2 programa	27.908,00

(3) Knjižnična djelatnost

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Knjižnična djelatnost	10 manjina	9 programa	1.575.514,74
Središnja knjižnica Mađara - Gradska knjižnica, Beli Manastir	Mađari	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	142.439,71
Središnja knjižnica Čeha - Pučka knjižnica i čitaonica, Daruvar	Česi	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	149.445,38
Središnja knjižnica Slovenaca - Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić", Karlovac	Slovinci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	142.806,42
Središnja knjižnica Austrijanaca - Gradska i sveučilišna knjižnica, Osijek	Austrijanci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	159.559,48
Središnja knjižnica Talijana - Gradska knjižnica i čitaonica, Pula	Talijani	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	148.434,52
Središnja knjižnica Slovaka - Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica, Našice	Slovaci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	157.215,06
Središnja knjižnica Albanaca - Knjižnice grada Zagreba, Zagreb	Albanci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	185.430,08
Središnja knjižnica Rusina i Ukrajinaca - Knjižnice grada Zagreba, Zagreb	Rusini i Ukrajinaci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	190.942,94
Središnja knjižnica Srba - Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	Srbi	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	299.241,15
SVEUKUPNO DJELATNOST	10 manjina	9 programa	1.575.514,74

(4) Novinska i književno-nakladnička djelatnost

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Novinsko-nakladnička djelatnost	1 manjina	1 program	1.300.000,00
Izdavačka kuća „Edit“, Rijeka	Talijani	Izdavačka djelatnost na talijanskom jeziku	1.300.000,00
Potpورا izdavanju časopisa	1 manjina	1 program	20.000,00
Kulturno društvo "Miroslav Šalom Freiburger", Zagreb	Židovi	Novi Omanut - prilog židovskoj povijesti i kulturi	20.000,00
Potpورا izdavanju knjiga	3 manjina	3 programa	47.000,00
Vijeće makedonske nacionalne manjine Grada Zagreba	Makedonci	Snežana Velkovski i Ljudmila Spasov: Rječnik hrvatsko-makedonski i makedonsko-hrvatski	20.000,00
KDBH Preporod	Bošnjaci	Feđa Šehović: Drž se Alijagiću	12.000,00
Židovska organizacija Menora	Židovi	Shlomo Yosef Zevin: Hasidske priče	15.000,00
Otkup knjiga	6 manjina	19 programa	123.270,00
Crnogorsko kulturno društvo Montenegro-Montenegrina	Crnogorci	Ljudmila Vasiljeva: Srednjojužnoslavenski književni jezici u sinkroniji i dijakroniji	3.980,00

Crnogorsko kulturno društvo Montenegro-Montenegrina	Crnogorci	Božo Milacic: Hrvatske književne teme	4.240,00
Hrvatsko - talijanska kulturna udruga "Dante Alighieri", Split	Talijani	Carrara Francesco (Frane): Dnevnik s putovanja (1843.-1848)	6.000,00
Zajednica talijana M. Draga	Talijani	Anton Papp: Moja sjećanja	6.000,00
KDBH Preporod	Bošnjaci	Enes Kišević: Riječi vraćene kući	4.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina, Dubrovnik	Srbi	Rade Petrović: Ruski konzulat u Dubrovniku od osnivanja do 1878. godine	1.800,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	Srbi	Jovan Miric: Kosovo i druge teme	12.000,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	Srbi	Vladimir Arđalić: Bukovica, narodni život i običaji	20.000,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	Srbi	Branka Mraović: Globalni novac	7.500,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	Srbi	Miloš Okuka: Salo debeloga jera liboazbukoprotres	10.000,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	Srbi	Miljkan Maslić: Pocetak i razvoj ustanka naroda IV. rajona Korduna	7.500,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	Srbi	Paul Kusan: Kratka povijest Treće ogulinske narodne granicarske pješadijske regimente	6.000,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	Srbi	Mita Kostić: Kulturno-istorijska raskrsnica srba u XVIII veku	12.500,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	Srbi	Nikola Vujčić: Dokle pogled dopire	4.000,00
Udruga za promicanje obrazovanja Roma u RH Kali Sara	Romi	Kajtazi Veljko: Sara slavi rođendan	1.600,00
Udruga za promicanje obrazovanja Roma u RH Kali Sara	Romi	Kajtazi Veljko: Sara u športskoj dvorani	1.600,00
Udruga za promicanje obrazovanja Roma u RH Kali Sara	Romi	Kajtazi Veljko: Sara u dvorištu	1.600,00
Udruga za promicanje obrazovanja Roma u RH Kali Sara	Romi	Grupa autora – sudionici Svjetskog simpozija o romskom jeziku: Svjetski dan romskog jezika; Sa themesqo dives e rromane chibaqo	7.450,00
Židovska vjerska zajednica u Hrvatskoj Bet Israel	Židovi	Shamarya Levin: Djetinjstvo	5.500,00
Književne manifestacije	Sve manjine	4 programa	53.000,00
Udruga za promicanje obrazovanja Roma u RH Kali Sara	Romi	2. svjetski dan romskoga jezika	10.000,00
Gradska knjižnica Umag	Talijani	Forum Tomizza	25.000,00
Hrvatsko kulturno društvo "Franjo Glavinić", Rovinj	Sve manjine	Susreti književnika hrvatskih manjina s književnicima u Hrv.	8.000,00
Hrvatsko-izraelsko društvo, Zagreb	Židovi	Književne večeri u centru Shalom	10.000,00
SVEUKUPNO DJELATNOST	Sve manjine	28 programa	1.543.270,00

(5) Glazbeno-scenska djelatnost i kulturno-umjetnički amaterizam

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
----------------------------------	---------	---------	-------

Dramska umjetnost i kazališni amaterizam	3 manjina	3 programa	97.344,92
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	Srbi	Dani srpske kulture - "Falsifikator" Gorana Markovića	20.000,00
HNK Ivana pl. Zajca, Rijeka	Talijani	Djelatnost talijanske drame	67.344,92
Udruga Teatar Čaplin – Teatar romske nacionalne manjine	Romi	3. međ. Festival romskog teatra	10.000,00
Glazba i glazbeno-scenske umjetnosti	3 manjine	4 programa	48.000,00
Hrvatsko-izraelsko društvo, Zagreb	Židovi	Glazbene večeri u Kulturnom centru "Shalom"	15.000,00
Ema Stein i Lidija Ljubičić, Zagreb	Židovi	Dva koncertna gostovanja	8.000,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	Srbi	Dani srpske kulture - koncertno gostovanje TAJJ Quarteta	10.000,00
Umjetnička organizacija „Transhistrion ensemble“, Pula	Rumunji	MM DVD: Istrorumunjski dijalekt	15.000,00
SVEUKUPNO DJELATNOST	5 manjina	7 programa	145.344,92

(6) Likovna i novomedijska djelatnost

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Likovne umjetnosti i monografije	1 manjina	3 programa	55.000,00
Bejahad – Židovska općina Zagreb	Židovi	Izložba Vladimira Veličkovića	30.000,00
Hrvatsko-izraelsko društvo, Zagreb	Židovi	Program izložbi Galerije Kulturnog centra "Shalom"	10.000,00
Židovska općina Zagreb	Židovi	Izložbena djelatnost Galerije Milan i Ivo Steiner 2010	15.000,00
SVEUKUPNO DJELATNOST	1 manjina	3 programa	55.000,00

(7) Investicije i informatizacija ustanova kulture

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Investicijska potpora	2 manjine	3 programa	490.000,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	Srbi	Uređenje biblioteke	300.000,00
Matica Slovačka Miljevci, Virovitica	Slovaci	Izgradnja Hrvatsko - slovačkog doma	150.000,00
Matica slovačka, Lipovljani	Slovaci	Uređenje etno kuće	40.000,00
SVEUKUPNO DJELATNOST	2 manjine	3 programa	490.000,00

(8) Međunarodna kulturna suradnja

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Međunarodna kulturna suradnja	3 manjine	5 programa	187.252,00
Udruga za promicanje obrazovanja Roma u RH Kali Sara	Romi	Sudjelovanje na predsjedništvu Međunarodne unije Roma	2.252,00
Udruga za promicanje obrazovanja Roma u RH Kali Sara	Romi	Svjetski dan romskoga jezika - simpozij o romskome jeziku	20.000,00
Teatar Roma "Čaplin", Rijeka	Romi	Melodrama Bezhny Romny	15.000,00
Hrvatsko austrijsko društvo, Osijek	Austrijanci	Dani austrijske kulture u Osijeku	10.000,00
Židovska kulturna scena "Bejahad", Zagreb	Židovi	"Bejahad 2010.", Opatija	50.000,00
SVEUKUPNO DJELATNOST	3 manjine	5 programa	187.252,00

**Prilog 9 - Komparativni pregled sredstava za programe stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina i ostalih programa za 2009. i 2010. godinu, te komparacija sa 2003. godinom
(Savjet za nacionalne manjine)**

	<i>2009. godina</i>	<i>povećanje 2009-2010</i>	<i>2010. godina</i>	<i>povećan je 2003- 2010.</i>
I. ALBANCI				
<i>1. UNIJA ZAJEDNICA ALBANACA U REPUBLICI HRVATSKOJ, ZAGREB</i>	745.000	-19,46%	600.000	33,33%
<i>2. KLUB ALBANSKIH ŽENA «KRALJICA TEUTA», Zagreb</i>	79.000	20,25%	95.000	
<i>3. FORUM ALBANSKIH INTELEKTUALACA U HRVATSKOJ</i>	152.000	6,58%	162.000	
<i>4. SHKENDIJA ZAGREB</i>			88.000	
UKUPNO ALBANCI:	976.000	-3,18%	945.000	<i>110,00%</i>
II. BOŠNJACI				
<i>1. KULTURNO DRUŠTVO BOŠNJAKA HRVATSKE "PREPOROD", ZAGREB</i>	750.000	-5,33%	710.000	47,92%
<i>2. BOŠNJAČKA NACIONALNA ZAJEDNICA HRVATSKE</i>	56.000		95.000	-20,83%
<i>3. BOŠNJAČKA NACIONALNA ZAJEDNICA HRVATSKE, ZA SISAČKO-MOSLAVAČKU ŽUPANIJU</i>	85.000	-21,18%	67.000	
<i>4. BOŠNJAČKA NACIONALNA ZAJEDNICA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE</i>	57.000	14,04%	65.000	
<i>5. KUD «BOSNA», ISTARSKÉ ŽUPANIJE</i>	35.000	28,57%	45.000	
<i>6. BOŠNJAČKO KULTURNO DRUŠTVO «NUR», SISAK</i>	80.000	25,00%	100.000	
<i>7. BOŠNJAČKO KUD "BEHAR", GUNJA</i>	65.000	7,69%	70.000	
<i>8. KUD "SELAM", DUBROVNIK</i>	74.000	8,11%	80.000	
<i>9. KUD „SEVDAH“, ZAGREB</i>	116.000	-43,97%	65.000	
<i>10. BOŠNJAČKA NACIONALNA ZAJEDNICA ZA GRAD ZAGREB I ZAGREBAČKU ŽUPANIJU</i>	403.000	-5,21%	382.000	
<i>11. NACIONALNA ZAJEDNICA BOŠNJAKA ISTRE, PULA</i>	25.000	20,00%	30.000	
<i>12. SABOR BOŠNJAČKIH ASOCIJACIJA</i>	331.000	-24,47%	250.000	
<i>13. BOŠNJAČKA ZAJEDNICA HRVATSKE, ŽUP. VUKOV. SRIJEM.</i>				

14. BOŠNJAČKA NACIONALNA ZAJEDNICA ZADARSKE ŽUP.	30.000	56,67%	47.000	
15. BOŠNJAČKI KUD "LJILJAN"DRENOVCI			35.000	
UKUPNO BOŠNJACI:	2.107.000	-3,13%	2.041.000	240,17%
III. BUGARI				
1. NACIONALNA ZAJEDNICA BUGARA U REPUBLICI HRVATSKOJ, ZAGREB	88.000	11,36%	98.000	226,67%
UKUPNO BUGARI	88.000	11,36%	98.000	226,67%
IV. CRNOGORCI				
1. NACIONALNA ZAJEDNICA CRNOGORACA HRVATSKE ZAGREB	841.000	-7,85%	775.000	103,95%
2. SAVEZ CRNOGORSKIH UDRUGA HRVATSKE				- 100,00%
3. DEM.SAVEZ"Montenegro-Montenegrina"			25.000	
4. ZAJEDNICA CRNOG.PRIM.GOR.ŽUPANIJE			20.000	
UKUPNO CRNOGORCI:	841.000	-2,50%	820.000	100,00%
V. ČESI				
1. NIU "JEDNOTA" DARUVAR	2.112.000	-6,03%	1.984.680	83,77%
2. SAVEZ ČEHA U REPUBLICI HRVATSKOJ, DARUVAR	1.782.000	0,50%	1.790.980	148,75%
UKUPNO ČESI:	3.894.000	-3,04%	3.775.660	109,76%
VI. MAĐARI				
1. DEMOKRATSKA ZAJEDNICA MAĐARA HRVATSKE, OSIJEK	2.146.000	-6,57%	2.005.000	15,56%
2. SAVEZ MAĐARSKIH UDRUGA, ZAGREB	2.626.000	-0,42%	2.615.000	417,82%
UKUPNO MAĐARI:	4.772.000	-3,19%	4.620.000	106,25%
VII. MAKEDONCI				
1. ZAJEDNICA MAKEDONACA U REPUBLICI HRVATSKOJ, ZAGREB	833.500	-5,82%	785.000	91,46%
2. MKD "KRSTE MISIRKOV" ZAGREB	30.000	16,67%	35.000	

UKUPNO MAKEDONCI:	863.500	-5,04%	820.000	100,00%
VIII. NIJEMCI I AUSTRIJANCI				
<i>1. ZAJEDNICA NIJEMACA U HRVATSKOJ ZAGREB</i>	162.000	-1,23%	160.000	
<i>2. SAVEZ NIJEMACA I AUSTRIJANACA HRVATSKE, OSIJEK</i>	30.500	-1,64%	30.000	200,00%
<i>3. NARODNI SAVEZ NIJEMACA HRVATSKE, ZAGREB</i>	30.500	-1,64%	30.000	
<i>4. UDRUGA NIJEMACA I AUSTRIJANACA, VUKOVAR</i>	21.000	28,57%	27.000	
<i>5. NJEMAČKA NARODNOSNA ZAJEDNICA –ZEMALJSKA UDRUGA PODUNAVSKIH ŠVABA U HRVATSKOJ , OSIJEK</i>	578.000	-2,77%	562.000	56,11%
<i>5 UDRUGA AUSTRIJANACA U REPUBLICI HRVATSKOJ</i>	13.000	-100,00%		
UKUPNO NIJEMCI I AUSTRIJANCI:	835.000	-3,11%	809.000	118,65%
IX. POLJACI				
<i>1. POLJSKA KULTURNA UDRUGA "MIKOLAJ KOPERNIK" ZAGREB</i>	73.000	0,00%	73.000	
<i>2. POLJSKA KULTURNA UDRUGA "FRYDERYK CHOPIN", RIJEKA</i>	15.000	66,67%	25.000	66,67%
UKUPNO POLJACI:	88.000	11,36%	98.000	553,33%
X. ROMI				
<i>1. UDRUGA ROMA ZAGREBA I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE</i>	190.000	0,00%	190.000	251,85%
<i>2. ROMSKO KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO «DARDA» DARDA</i>	75.000	-6,67%	70.000	1300,00 %
<i>3. UDRUGA MLADEŽI ROMA HRVATSKE</i>	15.000	-33,33%	10.000	
<i>4. KLUB MLADEŽI ROMA HRVATSKE</i>	15.000	-33,33%	10.000	
<i>5. UDRUGA ROMA HRVATSKE "ROMSKI PUTEVI" ZAGREB</i>			36.000	140,00%
<i>6. HUMANITARNA ORGANIZACIJA SVJETSKA ORGANIZACIJA ROMA U HRVATSKOJ, ZAGREB</i>	50.000	0,00%	50.000	233,33%

7. CENTAR KULTURE ROMA "ROMANO CENTRO" ZAGREB	120.000	-100,00%		- 100,00%
8. UDRUGA ROMA BAJAŠA MEĐIMURSKE ŽUPANIJE, ČAKOVEC	15.000	-33,33%	10.000	-33,33%
9. UDRUGA ROMSKOG PRIJATELJSTVA «LUNA», BELI MANASTIR	40.000	-12,50%	35.000	
10. KUD "SAN ROMA", SLAVONSKI BROD	25.000	-100,00%		
11. NACIONALNA UDRUGA ROMA «EVROPA»-NAŠICE	50.000	-80,00%	10.000	
12. KROVNA ZAJEDNICA BAJAŠA – PREBISLAVAC - ČAKOVEC	15.000	-100,00%		- 100,00%
13. KUD „ROMSKO SRCE“, ZAGREB	65.000	15,38%	75.000	87,50%
14. UDRUGA ZA RAZVOJ I BOLJI ŽIVOT ROMA, SISAK	25.000	-60,00%	10.000	
15. UDRUGA ROMA MEĐIMURJA, PODTUREN	34.000	-100,00%		
16. ROMI ZA ROME (VODNJAN)	0			- 100,00%
17. RKUD "ĐELEM ĐELEM", BELI MANASTIR	40.000	-62,50%	15.000	
18. UDRUGA ROMA "LUDARI", RUMUNJSKOG PORIJEKLA, SLAVONSKI BROD	30.000	-76,67%	7.000	-30,00%
19. KUD „CRNI BISERI“, SISAK	25.000	-100,00%		
20. BAJAŠKA KAZALIŠNA SKUPINA PADURI	0			
21. UDRUGA PRIJATELJA ROMA "AMAL ROMA", ZAGREB	15.000	-33,33%	10.000	
22. MREŽA ROMSKIH UDRUGA, ZAGREB	330.000	-100,00%		- 100,00%
23. KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "ROMSKA DUŠA", Zagreb	20.000	80,00%	36.000	
24. UDRUGA ZA STARIJE I NEMOĆNE ROME REPUBLIKE HRVATSKE	0		10.000	
25. UDRUGA ROMA BAJAŠA SLAVONSKOG BRODA	15.000	-100,00%		
26. CENTAR SAVJETOVANJA, EDUKACIJE I KULTURE ROMA BJELOVAR	40.000	-100,00%		
27. "KALI SARA", UDRUGA ZA PRMICANJE OBRAZOVANJA ROMA U REPUBLICI HRVATSKOJ	35.000	114,29%	75.000	
28. UDRUŽENJE ROMA BAJAŠA SISAČKO - MOSLAVAČKE ŽUPANIJE	15.000	60,00%	24.000	
29. UDRUGA ROMA GRADA BELOG MANASTIRA - BARANJE	30.000	16,67%	35.000	
30. ROMSKI KULTURNI CENTAR SISAK	25.000	12,00%	28.000	

31. ČLANICA UNIJE ROMA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE				
32. UDRUGA ROMA PRALIPE NOVSKA				- 100,00%
33. UDRUGA ROMI ZA ROME, ZAGREB			156.000	56,00%
34. UDRUŽENJE ROMA SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE				- 100,00%
35. SABOR UDRUGA KATOL. ROMA LOVARA				- 100,00%
36. VIJEĆE ROMSKIH UDRUGA, ZAGREB				
37. UDRUGA ROMA VALPOVŠINE, VALPOVO				
38. TEATAR ČAPLIN-TEATAR ROMSKE NAC. MANJINE, RIJEKA	25.000		25.000	
39. UDRUGA IZVORNIH ROMA LOVARI				
40. UDRUGA ROMA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE	15.000	-100,00%		
50. UDRUGA ZA BOLJE SUTRA KOTORIBA	15.000	-100,00%		
51. UDRUGA ZA MLADEŽ "MARINA"	15.000	-100,00%		
52. UDRUGA ZA BOLJITAK ROMA GORIČAN	15.000	46,67%	22.000	
53. CENTAR KULTURE ROMA ISTRE I IST. ŽUPANIJE	30.000	13,33%	34.000	
54. KUD ROMANI EVLIJKA-ROMSKI ANĐELI, VINKOVCI	25.000	-100,00%		- 100,00%
55. UDRUGA ZLATNO ROMSKO SRCE	10.000	-100,00%		
56. KOALICIJA ROMA HRVATSKE - KRUH ZAGREB	15.000	-100,00%		
57. ROMSKA PRAVA SISAK	15.000	-33,33%	10.000	
58. UDRUGA ROMA "ROMSKA NOĆ", ZAGREB	15.000	-100,00%		
59. ROMA ART CENTAR, ZAGREB			80.000	
60. UDRUGA ŽENA ROMK "BOLJA BUDUĆNOST", ZG			156.000	
61. UDR. ŽENA "ROMSKO SRCE", JAGODNJAK			34.000	
62. ZAJED. ROMA "ROMSKO JEDINSTVO", RIJEKA			35.000	250,00%
63. UDRUGA ROMA ISTRE "TERNE ROMANE LULUĐ"			35.000	
UKUPNO ROMI:	1.549.000	-13,94%	1.333.000	118,52%
XI. RUSI				
1. NACIONALNA ZAJEDNICA RUSA HRVATSKE, ZAGREB	70.000	-12,86%	61.000	306,67%
2. DRUŠTVO ZA AFIR. "RUSKI KULTURNI KRUG"	12.000		25.000	

3. KALINKA, ČAKOVEC			14.000	
UKUPNO RUSI:	82.000	21,95%	100.000	566,67%
XII. RUSINI I UKRAJINCI				
1. SAVEZ RUSINA I UKRAJINACA U REPUBLICI HRVATSKOJ, VUKOVAR	1.110.000	-16,49%	927.000	13,05%
2. KULTURNO PROSVJETNO DRUŠTVO "IVAN FRANKO" VUKOVAR				
3. KULTURNO PROSVJETNO DRUŠTVO «TARAS ŠEVČENKO» KANIŽA				
4. KULTURNO PROSVJETNO DRUŠTVO "UKRAJINA" SLAVONSKI BROD				
5. KULTURNO PROSVJETNO DRUŠTVO "KARPATI" LIPOVLJANI				
2. UKRAJINSKA ZAJEDNICA RH	572.000	31,99%	755.000	
6. DRUŠTVO ZA UKRAJINSKU KULTURU, ZAGREB	90.000	-64,44%	32.000	6,67%
7. DRUŠTVO RUSINA U RH	20.000	0,00%	20.000	
8. ASOCIJACIJA KRŠĆANSKE OBITELJI UKRAJINACA, VUKOVAR				
UKUPNO RUSINI I UKRAJINCI	1.792.000	-3,24%	1.734.000	104,00%
XIII. SLOVACI				
1. SAVEZ SLOVAKA, NAŠICE	1.749.000	-3,09%	1.695.000	104,22%
UKUPNO SLOVACI:	1.749.000	-3,09%	1.695.000	104,22%
XIV. SLOVENC				
1. SAVEZ SLOVENSkih DRUŠTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ, ZAGREB	864.000	-3,25%	835.900	103,88%
UKUPNO SLOVENC:	864.000	-3,25%	835.900	103,88%
XV. SRBI				
1. SRPSKO KULTURNO DRUŠTVO "Prosvjeta", Zagreb	5.630.000	-4,80%	5.360.000	99,26%
2. SRPSKI DEMOKRATSKI FORUM, ZAGREB	840.000	-11,90%	740.000	208,33%
3. SRPSKO NARODNO VIJEĆE, ZAGREB /NACIONALNA KOORDINACIJA/	4.465.000	-1,79%	4.385.000	511,15%
4. ZAJEDNIČKO VIJEĆE OPĆINA, VUKOVAR	520.000	37,50%	715.000	-10,63%

<i>5. SRPSKO KULTURNO UMJETNIČKO I DUHOVNO</i>				
<i>DRUŠTVO «ĐURĐEVDAN» U DREŽNICI</i>	94.000	-4,26%	90.000	
<i>6. SRPSKO PRIVREDNO DRUŠTVO " Privrednik ", ZAGREB</i>	210.000	-28,57%	150.000	
<i>7.NARODNO VIJEĆE SRBA ZAGREB</i>				- 100,00%
<i>8. CENTAR ZA INFORMATIVNU PODRŠKU,ZAGREB</i>				- 100,00%
UKUPNO SRBI:	11.759.000	-2,71%	11.440.000	118,11%
XVI. TALIJANI				
<i>1. NIU "EDIT" Rijeka</i>	6.296.000	-3,11%	6.100.000	104,29%
<i>2. CENTAR ZA POVLJESNA ISTRAŽIVANJA, ROVINJ</i>	911.000	-2,85%	885.000	103,92%
<i>3.TALIJANSKA DRAMA, RIJEKA</i>	701.000	-3,00%	680.000	103,59%
<i>HNK"IVANA PL.ZAJCA"</i>				
<i>4. TALIJANSKA UNIJA, RIJEKA</i>	993.000	-3,12%	962.000	106,44%
UKUPNO TALIJANI:	8.901.000	-3,08%	8.627.000	104,43%
XVII. ŽIDOVI				
<i>1. ŽIDOVSKA OPĆINA, ZAGREB</i>	370.000	-0,81%	367.000	-0,81%
<i>2. K. D. „MIROSLAV ŠALOM FRAIBERGER“, ZAGREB</i>	84.000	-4,76%	80.000	
<i>3. UDRUGA „HOLOKAUST PREŽIVJELIH“, ZAGREB</i>	22.000	-9,09%	20.000	
<i>4.. MJEŠOVITI PJEVAČKI ZBOR «LIRA», ZAGREB</i>	92.000	-18,48%	75.000	
<i>5. ŽIDOVSKA VJERSKA ZAJEDNICA</i>				
<i>BET ISRAEL U HRVATSKOJ</i>	178.000	-3,37%	172.000	
<i>6. BEJAHAD ŽIDOVSKA KULTURNA SCENA</i>	63.000	-4,76%	60.000	
<i>7. ISTRAŽIVAČKI I DOKUMENTACIJSKI CENTAR "CENDO" ,ZAGREB</i>	26.000	-69,23%	8.000	
<i>8. ŽIDOVSKA OPĆINA OSIJEK</i>				
<i>9.ŽIDOVSKA ORG.MENORA, ZAGREB</i>			25.000	
UKUPNO ŽIDOVI:	835.000	-3,35%	807.000	118,11%
UKUPNO:	41.995.500	-3,33%	40.598.560	
STVARANJE PRETPOSTAVKI ZA OSTVARIVANJE				

KULTURNE AUTONOMIJE				
ČESI	120.000	-41,67%	70.000	
ROMI	300.000	-26,67%	220.000	
SLOVACI	100.000	-40,00%	60.000	
SRBI	250.000	-64,00%	90.000	
ŽIDOVI	50.000	-100,00%		
BOŠNJACI				
CRNOGORCI				
UKRAJINCI I RUSINI			50.000	
MAKEDONCI			50.000	
MAĐARI			150.000	
UKUPNO RASPOREĐENO:	820.000	-9,76%	740.000	-27,45%
DESETLJEĆE UKLJUČIVANJA ROMA (2005-2015)				
SPOMEN OBILJEŽJE ROMSKIM ŽRTVAMA FAŠISTIČKOG TERORA LOGORA JASENOVAC				
INFORMIRANJE I OSPOSOBLJAVANJE ČLANOVA VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NACIONALNIH MANJINA	220.000	-68,18%	70.000	
ZAJEDNIČKI PROGRAMI	220.000	-35,12%	142.740	
MANJINSKI FORUM "INFORMATIVNI DVOMJESEČNIK				
<i>za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina</i>	265.000		267.500	
WEB STRANICE SAVJETA	50.000		25.000	
SUFINANCIRANJE PROGRAMA RADIJA NA REGIONALNOJ I LOKALNOJ RAZINI NAMIJENJENIH INFORMIRANJU PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA NA JEZICIMA NACIONALNIH MANJINA				
X. JUBILARNA MANIFESTACIJA "KULTURNO STVARALAŠTVO NACIONALNIH MANJINA"				

<i>NERASPOREĐENO :</i>				
<i>SVEUKUPNO:</i>	43.590.000	-4,01%	41.843.800	<i>109,22%</i>

Prilog 10 - Prikaz broja zaposlenih službenika i broja zaposlenih namještenika u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na dan 1. listopada 2010. godine
(Ministarstvo uprave)

Redni broj	Jedinica samouprave	Broj ukupno zaposlenih na dan 1.10.2010.			Nacionalna manjina	Broj zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina na dan 1.10.2010.			% udio zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina
		Službenici	Namještenici	Ukupno		Službenici	Namještenici	Ukupno	
1. ZAGREBAČKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	124	6	130	-	0	0	0	0,00%
2.	Općina Bedenica	1	1	2	-	0	0	0	0,00%
3.	Općina Bistra	7	4	11	-	0	0	0	0,00%
4.	Općina Brdovec	8	5	13	-	0	0	0	0,00%
5.	O. Brckovljani	6	0	6	-	0	0	0	0,00%
6.	Općina Dubrava	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
7.	O. Dubravica	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
8.	G. Dugo Selo	24	1	25	srpska	1	0	0	4,00%
9.	O. Farkaševac	1	1	2	-	0	0	0	0,00%
10.	Općina Gradec	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
11.	G. Ivanić Grad	18	0	18	-	0	0	0	0,00%
12.	Općina Jakovlje	3	3	6	-	0	0	0	0,00%
13.	G. Jastrebarsko	23	0	23	-	0	0	0	0,00%
14.	O. Klinča Sela	4	0	4	-	0	0	0	0,00%
15.	O. Kloštar Ivanić	7	2	9	-	0	0	0	0,00%
16.	Općina Krašić	2	3	5	-	0	0	0	0,00%
17.	Općina Kruž	12	3	15	-	0	0	0	0,00%
18.	O. Kravarsko	1	1	2	-	0	0	0	0,00%
19.	Općina Luka	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
20.	O. Marija Gorica	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
21.	Općina Orle	2	0	2	-	0	0	0	0,00%

22.	O. Pisarovina	5	1	6	-	0	0	0	0,00%
23.	O. Pokupsko	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
24.	Općina Preseka	1	1	2	-	0	0	0	0,00%
25.	Općina Pušća	4	2	6	-	0	0	0	0,00%
26.	Općina Rakovec	1	1	2	-	0	0	0	0,00%
27.	Općina Rugvica	7	0	7	-	0	0	0	0,00%
28.	Grad Samobor	55	3	58	-	0	0	0	0,00%
29.	Općina Stupnik	8	6	14	-	0	0	0	0,00%
30.	G. Sv. Ivan Zelina	18	2	20	-	0	0	0	0,00%
31.	G. Sveta Nedjelja	12	5	17	-	0	0	0	0,00%
32.	G. Velika Gorica	93	16	109	-	0	0	0	0,00%
33.	Grad Vrbovec	16	1	17	-	0	0	0	0,00%
34.	Grad Zaprešić	42	9	51	-	0	0	0	0,00%
35.	O. Žumberak	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (35 JLPS):		521	85	606	srpska	1	0	1	0,165%
2. KRAPINSKO – ZAGORSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	77	3	80	slovačka	1	0	1	1,25%
2.	G. Donja Stubica	7	5	12	-	0	0	0	0,00%
3.	Grad Klanjec	7	3	10	-	0	0	0	0,00%
4.	Grad Krapina	18	2	20	-	0	0	0	0,00%
5.	Grad Oroszlavlje	5	4	9	-	0	0	0	0,00%
6.	Grad Pregrada	9	0	9	-	0	0	0	0,00%
7.	Grad Zabok	19	0	19	-	0	0	0	0,00%
8.	Grad Zlatar	7	4	11	-	0	0	0	0,00%
9.	O. Bedekovčina	7	5	12	-	0	0	0	0,00%
10.	O. Budinščina	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
11.	Općina Desinić	2	2	4	-	0	0	0	0,00%

12.	Općina Đurmanec	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
13.	O. Gornja Stubica	3	6	9	-	0	0	0	0,00%
14.	Općina Hrašćina	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
15.	O. Hum na Sutli	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
16.	Općina Jesenje	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
17.	Općina Konjščina	6	0	6	-	0	0	0	0,00%
18.	O. Kraljevac na Sutli	2	2	4	-	0	0	0	0,00%
19.	O. Krapinske Toplice	7	4	11	-	0	0	0	0,00%
20.	O. Kumrovec	2	2	4	-	0	0	0	0,00%
21.	Općina Lohor	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
22.	Općina Mače	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
23.	O. Marija Bistrica	9	2	11	(musliman.)	0	(1) 0	(1) 0	(9,09%) 0,00%
24.	Općina Mihovljan	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
25.	O. Novi Golubovec	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
26.	Općina Petrovsko	3	3	6	-	0	0	0	0,00%
27.	Općina Radoboj	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
28.	O. Stubičke Toplice	6	6	12	-	0	0	0	0,00%
29.	O. Sveti Križ Začertje	7	1	8	-	0	0	0	0,00%
30.	Općina Tuhelj	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
31.	O. Veliko Trgovišće	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
32.	O. Zagorska sela	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
33.	O. Zlatar Bistrica	5	2	7	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (33 JLPS):		246	69	315	slovačka (musliman.)	1 (0)	0 (1)	1 (1)	0,317% (0,317%)

3. SISAČKO – MOSLAVAČKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	79	4	83	srpska bošnjačka (musliman.)	8 1 (1)	0 0 (0)	8 1 (1)	6,6% 0,83% (0,83%)
2.	Grad Sisak	107	10	117	srpska češka	3 1	0 0	3 1	2,56% 0,85%
3.	Grad Petrinja	45	7	52	srpska	10	1	11	21,15%
4.	Grad Glina	21	5	26	srpska	?	?	?	?
5.	Grad Novska	24	5	29	srpska	2	0	2	6,90%
6.	Grad Kutina	46	3	49	-	0	0	0	0,00%
7.	G. Hrvatska Kostajnica	10	4	14	srpska	1	0	1	7,14%
8.	Općina Sunja	11	1	12	srpska albanska	1 0	0 1	1 1	8,33% 8,33%
9.	O. Jasenovac	5	0	5	srpska	2	0	2	40,00%
10.	O. Popovača	7	1	8	-	0	0	0	0,00%
11.	O. Lipovljani	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
12.	Općina Lekenik	9	8	17	-	0	0	0	0,00%
13.	O. Martinska Ves	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
14.	O. Donji Kukuruzari	5	1	6	-	0	0	0	0,00%
15.	O. Hrvatska Dubica	5	1	6	-	0	0	0	0,00%
16.	Općina Topusko	9	2	11	srpska bošnjačka	1 1	0 0	1 1	9,09% 9,09%
17.	Općina Dvor	7	14	21	srpska	2	5	7	33,33%
18.	Općina Gvozd	4	7	11	srpska	2	5	7	63,64%
19.	O. Velika Ludina	5	2	7	-	0	0	0	0,00%
20.	Općina Majur	3	0	3	-	0	0	0	0,00%

UKUPNO (20 JLPS):	410	77	487	albanska bošnjačka češka srpska (musliman.)	0 2 1 32 (1)	1 0 0 11 (0)	1 2 1 43 (0)	0,205% 0,410% 0,205% 8,83% (0,205%)	
4. KARLOVAČKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	79	11	90	srpska njemačka slovenska	2 1 1	0 0 0	2 1 1	2,22% 1,11% 1,11%
2.	Grad Karlovac	113	13	126	slovenska srpska	1 7	0 1	1 8	0,70% 6,30%
3.	Grad Duga Resa	18	0	18	-	0	0	0	0,00%
4.	Grad Ogulin	22	3	25	makedonska srpska	1 1	0 1	1 2	4,00% 8,00%
5.	Grad Slunj	15	3	18	-	0	0	0	0,00%
6.	Grad Ozalj	9	1	10	-	0	0	0	0,00%
7.	O. Barilović	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
8.	O. Bosiljevo	2	3	5	-	0	0	0	0,00%
9.	O. Cetinograd	6	2	8	-	0	0	0	0,00%
10.	O. Draganić	5	1	6	-	0	0	0	0,00%
11.	O. Generalski Stol	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
12.	Općina Josipdol	6	6	12	srpska	0	1	1	8,33%
13.	Općina Kamanje	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
14.	Općina Krnjak	4	1	5	srpska	3	0	3	60,00%
15.	Općina Lasinja	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
16.	Općina Neretić	5	4	9	-	0	0	0	0,00%
17.	Općina Plaški	4	1	5	srpska	1	0	1	20,00%
18.	Općina Rakovica	7	1	8	-	0	0	0	0,00%
19.	Općina Ribnik	1	1	2	-	0	0	0	0,00%

20.	O. Saborsko	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
21.	Općina Tounj	2	2	4	-	0	0	0	0,00%
22.	Općina Vojnić	8	3	11	srpska	2	0	2	18,00%
23.	Općina Zakanje	5	1	6	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (23 JLPS):		325	63	388	makedonska	1	0	1	0,26%
					njemačka	1	0	1	0,26%
					slovenska	2	0	2	0,52%
					srpska	16	3	19	4,90%
5. VARAŽDINSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	70	9	79	-	0	0	0	0,00%
2.	Grad Varaždin	88	13	101	-	0	0	0	0,00%
3.	Grad Ivanec	15	2	17	-	0	0	0	0,00%
4.	Grad Ludbreg	11	2	13	-	0	0	0	0,00%
5.	Grad Lepoglava	8	0	8	-	0	0	0	0,00%
6.	Grad Novi Marof	12	0	12	-	0	0	0	0,00%
7.	G. Varaždinske Toplice	7	5	12	-	0	0	0	0,00%
8.	Općina Bednja	4	3	7	-	0	0	0	0,00%
9.	O. Beretinec	1	1	2	-	0	0	0	0,00%
10.	O. Breznica	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
11.	O. Breznički Hum	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
12.	Općina Cestica	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
13.	O. Donja Voća	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
14.	O. Martijanec	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
15.	O. Gornji Knežinec	7	1	8	-	0	0	0	0,00%
16.	O. Jalžabet	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
17.	Općina Klenovnik	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
18.	O. Ljubešćica	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
19.	O. Mali Bukovec	1	3	4	-	0	0	0	0,00%

20.	O. Maruševec	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
21.	O. Petrijanec	3	3	6	-	0	0	0	0,00%
22.	O. Srčinec	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
23.	O. Sveti Đurđ	2	4	6	-	0	0	0	0,00%
24.	O. Sveti Ilija	1	3	4	-	0	0	0	0,00%
25.	O. Trnovec Bartolovečki	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
26.	O. Veliki Bukovec	1	1	2	-	0	0	0	0,00%
27.	Općina Vidovec	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
28.	Općina Vinica	4	2	6	-	0	0	0	0,00%
29.	Općina Visoko	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (29 JLPS):		273	63	336	-	0	0	0	0,00%
6. KOPRIVNIČKO – KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	65	7	72	srpska	1	0	1	1,39%
2.	Grad Koprivnica	47	3	50	-	0	0	0	0,00%
3.	Grad Đurđovac	13	2	15	-	0	0	0	0,00%
4.	Grad Križevci	29	2	31	-	0	0	0	0,00%
5.	Općina Drnje	2	3	5	-	0	0	0	0,00%
6.	O. Đelekovec	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
7.	O. Ferdinandovac	3	3	6	-	0	0	0	0,00%
8.	Općina Gola	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
9.	O. Gornja Rijeka	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
10.	Općina Hlebine	1	2	3	-	0	0	0	0,00%
11.	O. Kalinovac	2	4	6	-	0	0	0	0,00%
12.	Općina Kalnik	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
13.	O. Kloštar Podravski	4	5	9	-	0	0	0	0,00%
14.	O. Koprivnički Bregi	2	1	3	-	0	0	0	0,00%

15.	O. Koprivnički Ivanec	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
16.	Općina Legrad	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
17.	Općina Molve	5	2	7	-	0	0	0	0,00%
18.	O. Novigrad Podravski	5	4	9	-	0	0	0	0,00%
19.	O. Novo Virje	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
20.	O. Peteranec	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
21.	O. Podravske Sesvete	4	2	6	-	0	0	0	0,00%
22.	Općina Rasinja	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
23.	O. Sokolovac	4	0	4	-	0	0	0	0,00%
24.	O. Sveti Ivan Žabno	5	1	6	-	0	0	0	0,00%
25.	O. Sveti Petar Orehovec	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
26.	Općina Virje	4	3	7	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (26 JLPS):		224	54	278	srpska	1	0	1	0,36%
7. BJELOVARSKO – BILOGORSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	69	12	81	austrijska	1	0	1	1,23%
					češka	2	0	2	2,47%
					srpska	3	0	3	3,70%
2.	Grad Bjelovar	76	6	82	mađarska	1	0	1	1,22%
					slovačka	1	0	1	1,22%
					slovenska	1	0	1	1,22%
					srpska	0	1	1	1,22%
3.	Grad Daruvar	15	7	22	češka	3	1	4	18,18%
					mađarska	1	0	1	4,55%
					srpska	1	0	1	4,55%

4.	Grad Garešnica	14	2	16	-	0	0	0	0,00%
5.	Grad Čazma	12	1	13	-	0	0	0	0,00%
6.	G. Grubišno Polje	12	1	13	češka	4	0	4	30,77%
7.	Općina Berek	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
8.	O. Dežanovac	2	9	11	srpska	0	1	1	9,09%
9.	Općina Đulovac	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
10.	Općina Ivanska	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
11.	O. Hercegovac	5	6	11	češka	1	1	2	18,18%
12.	Općina Kapela	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
13.	O. Končanica	2	2	4	češka	1	2	3	75,00%
14.	O. Nova Rača	4	7	11	-	0	0	0	0,00%
15.	Općina Rovišće	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
16.	Općina Severin	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
17.	Općina Sirač	3	6	9	češka	0	2	2	22,22%
18.	O. Šandrovac	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
19.	Općina Štefanje	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
20.	O. Veliki Grđevac	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
21.	O. Velika Pisanica	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
22.	O. Velika Trnovitica	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
23.	O. Veliko Trojstvo	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
24.	O. Zrinski Topolovac	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (24 JLPS):		242	64	306	austrijska	1	0	1	0,33%
					češka	11	6	17	5,56%
					mađarska	2	0	2	0,65%
					slovačka	1	0	1	0,33%
					slovenska	1	0	1	0,33%
					srpska	4	2	6	1,96%

8. PRIMORSKO – GORANSKA ŽUPANIJA

1.	Županija	174	7	181	(nepoznato)	(15)	(0)	(15)	(8,29%)
2.	Grad Rijeka	418	21	439	crnogorska	1	0	1	0,23%
					slovenska	3	0	3	0,68%
					srpska	10	1	11	2,51%
					talijanska	2	0	2	0,46%
					židovska	1	0	1	0,23%
					(musliman.)	(2)	(1)	(3)	(0,68%)
3.	Grad Bakar	23	1	24	-	0	0	0	0,00%
4.	Grad Cres	13	2	15	-	0	0	0	0,00%
5.	Grad Crikvenica	43	1	44	-	0	0	0	0,00%
6.	Grad Čabar	12	1	13	-	0	0	0	0,00%
7.	Grad Delnice	18	0	18	-	0	0	0	0,00%
8.	Grad Kastav	13	0	13	slovenska	1	0	1	7,69%
9.	Grad Kraljevica	10	1	11	-	0	0	0	0,00%
10.	Grad Krk	15	1	16	srpska	1	0	1	6,25%
11.	Grad Mali Lošinj	31	5	36	-	0	0	0	0,00%
12.	G. Novi Vinodolski	24	2	26	-	0	0	0	0,00%
13.	Grad Opatija	47	6	53	(musliman.)	(0)	(1)	(1)	(1,89%)
14.	Grad Rab	24	1	25	-	0	0	0	0,00%
15.	Grad Vrbovsko	12	12	24	srpska	3	4	7	29,17%
16.	Općina Baška	9	1	10	-	0	0	0	0,00%
17.	O. Brod Moravice	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
18.	Općina Čavle	9	1	10	-	0	0	0	0,00%
19.	Općina Dobrinj	6	0	6	-	0	0	0	0,00%
20.	Općina Fužine	6	0	6	-	0	0	0	0,00%
21.	Općina Jelenje	5	0	5	-	0	0	0	0,00%
22.	Općina Klana	7	2	9	-	0	0	0	0,00%
23.	Općina Kostrena	15	1	16	-	0	0	0	0,00%
24.	Općina Lokve	6	0	6	-	0	0	0	0,00%

25.	Općina Lopar	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
26.	Općina Lovran	12	0	12	-	0	0	0	0,00%
27.	O. Malinska – Dubašnica	11	1	12	-	0	0	0	0,00%
28.	Općina Matulji	13	0	13	-	0	0	0	0,00%
29.	O. Mošćenička Draga	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
30.	Općina Mrkopalj	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
31.	Općina Omišalj	15	0	15	-	0	0	0	0,00%
32.	Općina Punat	8	0	8	-	0	0	0	0,00%
33.	O. Ravna gora	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
34.	Općina Skrad	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
35.	O. Vinodolska	8	0	8	-	0	0	0	0,00%
36.	Općina Viškovo	12	0	12	-	0	0	0	0,00%
37.	Općina Vrbnik	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (37 JLPS):		1044	74	1118	crnogorska	1	0	1	0,09%
					slovenska	4	0	4	0,36%
					srpska	14	5	19	1,70%
					talijanska	2	0	2	0,18%
					židovska	1	0	1	0,09%
					(nepoznato)	(15)	(0)	(15)	(1,34%)
					(musliman.)	(2)	(2)	(4)	(0,36%)
9. LIČKO – SENJSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	55	5	60	srpska	1	0	1	1,67%
2.	Grad Gospić	40	8	48	-	0	0	0	0,00%
3.	Grad Otočac	21	4	25	srpska	1	0	1	4,00%
4.	Grad Senj	28	4	32	-	0	0	0	0,00%
5.	Grad Novalja	23	2	25	-	0	0	0	0,00%
6.	Općina Brinje	8	1	9	-	0	0	0	0,00%
7.	O. Donji Lapac	6	2	8	srpska	5	2	7	87,50%

8.	Općina Udbina	9	13	22	srpska	5	6	11	50,00%
9.	Općina Vrhovine	3	14	17	srpska	1	11	12	70,59%
10.	Općina Karlobag	7	1	8	-	0	0	0	0,00%
11.	Općina Perušić	7	0	7	-	0	0	0	0,00%
12.	Općina Lovinac	5	2	7	-	0	0	0	0,00%
13.	O. Plitvička Jezera	11	2	13	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (13 JLPS):		223	58	281	srpska	13	19	32	11,39%
10. VIROVITIČKO – PODRAVSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	45	7	52	nepoznato	2	1	3	5,77%
2.	Grad Orahovica	9	1	10	-	0	0	0	0,00%
3.	Grad Slatina	25	4	29	srpska	4	0	4	13,79%
4.	Grad Virovitica	47	2	49	srpska	2	0	2	4,08%
5.	Općina Crnac	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
6.	Općina Čačinci	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
7.	Općina Čađavica	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
8.	Općina Gradina	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
9.	Općina Lukač	4	2	6	-	0	0	0	0,00%
10.	Općina Mikleuš	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
11.	O. Nova Bukovica	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
12.	Općina Pitomača	8	2	10	-	0	0	0	0,00%
13.	Općina Sopje	3	4	7	-	0	0	0	0,00%
14.	O. Suhopolje	8	2	10	-	0	0	0	0,00%
15.	O. Špišić Bukovica	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
16.	Općina Voćin	3	4	7	srpska	0	2	2	28,57%
17.	Općina Zdenci	3	0	3	-	0	0	0	0,00%

UKUPNO (17 JLPS):	178	38	216	srpska (nepoznato)	8 (2)	3 (1)	11 (3)	5.09% 1,39%	
11. POŽEŠKO – SLAVONSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	43	7	50	srpska	1	0	1	2,00%
2.	Grad Požega	40	1	41	-	0	0	0	0,00%
3.	Grad Pakrac	17	5	22	-	0	0	0	0,00%
4.	Grad Lipik	16	5	21	mađarska	1	0	1	4,76%
					srpska	2	1	3	14,29%
					talijanska	1	0	1	4,76%
5.	Grad Pleternica	5	1	6	-	0	0	0	0,00%
6.	Grad Kutjevo	6	4	10	-	0	0	0	0,00%
7.	O. Brestovac	2	4	6	-	0	0	0	0,00%
8.	Općina Čaglin	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
9.	Općina Jakšić	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
10.	Općina Kaptol	3	3	6	češka	1	0	1	16,67%
11.	Općina Velika	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (11 JLPS):		144	33	177	češka	1	0	1	0,56%
					mađarska	1	0	1	0,56%
					srpska	3	1	4	2,26%
					talijanska	1	0	1	0,56%
12. BRODSKO – POSAVSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	76	13	89	crnogorska	1	0	1	1,12%
					srpska	5	0	5	5,62%
2.	Grad Nova Gradiška	29	5	34	srpska	1	0	1	2,94%
3.	Grad Slavonski Brod	82	8	91	-	0	0	0	0,00%

4.	Općina Bebrina	1	2	3	-	0	0	0	0,00%
5.	Općina Brodski Stupnik	3	3	6	-	0	0	0	0,00%
6.	Općina Bukovlje	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
7.	Općina Cernik	2	2	4	-	0	0	0	0,00%
8.	Općina Davor	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
9.	Općina Donji Andrijevc	4	0	4	-	0	0	0	0,00%
10.	Općina Dragalić	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
11.	Općina Garčin	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
12.	O. Gornja Vrba	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
13.	Općina Gornji Bogičevci	2	5	7	-	0	0	0	0,00%
14.	Općina Gudinci	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
15.	Općina Klakar	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
16.	O. Nova Kapela	3	3	6	-	0	0	0	0,00%
17.	Općina Okučani	5	10	15	-	0	0	0	0,00%
18.	Općina Oprisavci	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
19.	Općina Oriovac	6	4	10	-	0	0	0	0,00%
20.	O. Podcrkavlje	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
21.	Općina Rešetari	1	5	6	-	0	0	0	0,00%
22.	Općina Sibinj	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
23.	Općina Sikirevci	1	1	2	-	0	0	0	0,00%
24.	Općina Slavonski Šamac	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
25.	Općina Stara Gradiška	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
26.	Općina Staro Petrovo Selo	3	6	9	-	0	0	0	0,00%
27.	Općina Velika Kopanica	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
28.	Općina Vrbje	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
29.	Općina Vrpolje	1	0	1	-	0	0	0	0,00%

UKUPNO (29 JLPS):	247	74	321	crnogorska srpska	1 6	0 0	1 6	0,31% 1,87%	
13. ZADARSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	92	8	100	srpska	1	0	1	1,00%
2.	Grad Benkovac	24	1	25	-	0	0	0	0,00%
3.	G. Biograd n/m	11	1	12	-	0	0	0	0,00%
4.	Grad Nin	15	1	16	srpska	1	0	1	6,25%
5.	Grad Obrovac	12	1	13	srpska	1	0	1	7,70%
6.	Grad Pag	19	2	21	-	0	0	0	0,00%
7.	Grad Zadar	162	16	178	slovenska	2	0	2	1,12%
8.	Općina Bibinje	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
9.	Općina Galovac	1	2	3	-	0	0	0	0,00%
10.	Općina Gračac	7	2	9	srpska	2	0	2	22,22%
11.	Općina Jasenice	4	2	6	-	0	0	0	0,00%
12.	Općina Kali	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
13.	Općina Kolan	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
14.	Općina Kukljica	6	0	6	-	0	0	0	0,00%
15.	Općina Lišane Ostrovičke	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
16.	Općina Novigrad	5	1	6	-	0	0	0	0,00%
17.	O. Pakoštane	10	1	11	-	0	0	0	0,00%
18.	Općina Pašman	5	1	6	-	0	0	0	0,00%
19.	Općina Polača	8	0	8	-	0	0	0	0,00%
20.	Općina Poličnik	13	12	25	-	0	0	0	0,00%
21.	Općina Poveljana	6	0	6	-	0	0	0	0,00%
22.	O. Posedarje	5	6	11	-	0	0	0	0,00%
23.	Općina Preko	9	1	10	-	0	0	0	0,00%
24.	Općina Privlaka	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
25.	Općina Ražanac	5	1	6	-	0	0	0	0,00%

26.	Općina Sali	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
27.	O.Stankovci	4	0	4	-	0	0	0	0,00%
28.	O.Starigrad	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
29.	Općina Sukošan	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
30.	O.Sv.Filip i Jakov	9	9	18	-	0	0	0	0,00%
31.	Općina Škabrnja	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
32.	Općina Tkon	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
33.	Općina Vir	18	4	22	-	0	0	0	0,00%
34.	Općina Vrsi	1	1	2	-	0	0	0	0,00%
35.	O. Zemunik Donji	2	7	9	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (35 JLPS):		490	89	579	slovenska srpska	2 5	0 0	2 5	0,35% 0,86%
14. OSJEČKO – BARANJSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	150	20	170	srpska	7	0	7	4,11%
2.	G. Beli Manastir	17	1	18	srpska	5	0	5	27,78%
3.	Grad Belišće	22	1	23	-	0	0	0	0,00%
4.	G. Donji Miholjac	16	6	22	srpska	1	0	1	4,55%
5.	Grad Đakovo	27	3	30	srpska	2	0	2	6,67%
6.	Grad Našice	26	3	29	srpska	1	0	1	3,45%
7.	Grad Osijek	243	21	264	bošnjačka	1	1	2	0,76%
					mađarska	1	1	2	0,76%
					njemačka	2	0	2	0,76%
					srpska	18	1	19	7,20%
8.	Grad Valpovo	25	5	30	crnogorska	1	0	1	3,33%
					srpska	1	0	1	3,33%
9.	O. Antunovac	7	4	11	-	0	0	0	0,00%
10.	Općina Bilje	12	1	13	mađarska srpska	0 2	1 0	1 2	7,70% 15,38%
11.	Općina Bizovac	4	3	7	-	0	0	0	0,00%
12.	Općina Čeminac	4	0	4	-	0	0	0	0,00%

13.	Općina Čepin	15	1	16	-	0	0	0	0,00%
14.	Općina Darda	6	10	16	makedonska srpska	1 0	0 1	1 1	6,25% 6,25%
15.	Općina Donja Motičina	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
16.	Općina Draž	5	0	5	-	0	0	0	0,00%
17.	Općina Drenje	1	2	3	-	0	0	0	0,00%
18.	O. Đurđenovac	8	0	8	-	0	0	0	0,00%
19.	Općina Erdut	9	1	10	srpska	6	1	7	70,00%
20.	O. Ernestinovo	4	1	5	mađarska	1	0	1	20,00%
21.	O. Feričanci	4	3	7	-	0	0	0	0,00%
22.	Općina Gorjani	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
23.	O. Jagodnjak	5	2	7	srpska	4	2	6	85,71%
24.	Općina Kneževi Vinogradi	7	8	15	mađarska srpska	3 2	3 1	6 3	40,00% 20,00%
25.	Općina Koška	4	5	9	-	0	0	0	0,00%
26.	O. Levanjska Varoš	1	1	2	-	0	0	0	0,00%
27.	O. Magadenovac	6	4	10	-	0	0	0	0,00%
28.	O. Marijanci	4	3	7	-	0	0	0	0,00%
29.	Općina Petlovac	6	2	8	-	0	0	0	0,00%
30.	Općina Petrijevci	5	1	6	-	0	0	0	0,00%
31.	Općina Podgorač	3	3	6	-	0	0	0	0,00%
32.	O. Podravska Moslavina	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
33.	Općina Popovac	4	4	8	-	0	0	0	0,00%
34.	Općina Punitovci	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
35.	O. Satnica Đakovačka	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
36.	Općina Semeljci	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
37.	O. Strizivojna	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
38.	O. Šodolovci	2	4	6	srpska	2	4	6	100,00%
39.	Općina Trnava	1	1	2	-	0	0	0	0,00%

40.	Općina Viljevo	1	3	4	-	0	0	0	0,00%
41.	Općina Viškovci	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
42.	O. Vladislavci	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
43.	Općina Vuka	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (43 JLPS):		677	132	809	bošnjačka	1	1	2	0,25%
					crnogorska	1	0	1	0,12%
					mađarska	5	5	10	1,24%
					makedonska	1	0	1	0,12%
					njemačka	2	0	2	0,25%
					srpska	51	10	61	7,54%
15. ŠIBENSKO – KNINSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	65	4	69	-	0	0	0	0,00%
2.	Grad Šibenik	70	10	80	bošnjačka	1	0	1	1,25%
3.	Grad Knin	31	9	40	srpska	5	0	5	12,50%
4.	Grad Drniš	10	2	12	-	0	0	0	0,00%
5.	Grad Skradin	10	2	12	srpska	1	0	1	8,33%
6.	Grad Vodice	16	3	19	-	0	0	0	0,00%
7.	Općina Tisno	10	3	13	-	0	0	0	0,00%
8.	O. Murter-Kornati	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
9.	Općina Tribunj	8	0	8	-	0	0	0	0,00%
10.	Općina Ervenik	2	0	2	srpska	2	0	2	100,00%
11.	Općina Promina	1	3	4	-	0	0	0	0,00%
12.	O. Primošten	10	0	10	-	0	0	0	0,00%
13.	O. Rogoznica	8	0	8	-	0	0	0	0,00%
14.	Općina Cijljane	3	1	4	srpska	2	1	3	75,00%
15.	Općina Kistanje	3	5	8	srpska	2	2	4	50,00%
16.	Općina Pirovac	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
17.	Općina Ružić	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
18.	Općina Biskupija	4	1	5	srpska	3	1	4	80,00%
19.	Općina Unešić	2	0	2	-	0	0	0	0,00%

20.	Općina Bilice	4	0	4	-	0	0	0	0,00%
21.	Općina Kijevo	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (21 JLPS):		273	45	318	bošnjačka srpska	1 15	0 4	1 19	0,31% 5,97%
16. VUKOVARSKO – SRIJEMSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	113	15	128	njemačka srpska	0 15	1 3	1 18	0,78% 14,06%
2.	Grad Vukovar	54	6	60	slovačka srpska rusinska	0 11 1	1 1 0	1 12 1	1,66% 20,00% 1,66%
3.	Grad Vinkovci	74	8	82	slovačka srpska	1 1	0 0	1 1	1,22% 1,22%
4.	Grad Ilok	13	1	14	mađarska	1	0	1	7,14%
5.	Grad Županja	23	6	29	-	0	0	0	0,00%
6.	Grad Otok	11	1	12	-	0	0	0	0,00%
7.	O. Andrijaševci	6	0	6	-	0	0	0	0,00%
8.	O. Babina Greda	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
9.	O. Bogdanovci	3	1	4	rusinska	1	1	2	50,00%
10.	Općina Borovo	4	2	6	srpska	4	2	6	100,00%
11.	Općina Bošnjaci	2	4	6	-	0	0	0	0,00%
12.	Općina Cerna	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
13.	Općina Drenovci	9	1	10	-	0	0	0	0,00%
14.	Općina Gradište	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
15.	Općina Gunja	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
16.	Općina Ivankovo	5	4	9	-	0	0	0	0,00%
17.	Općina Jarmina	2	2	4	-	0	0	0	0,00%
18.	Općina Lovas	3	4	7	-	0	0	0	0,00%
19.	O. Markušica	4	4	8	srpska	4	4	8	100,00%
20.	O. Negoslavci	2	2	4	srpska	2	1	3	75,00%
21.	Općina Nijemci	6	2	8	-	0	0	0	0,00%

22.	Općina Nuštar	5	4	9	-	0	0	0	0,00%
23.	Općina Privlaka	3	5	8	-	0	0	0	0,00%
24.	Općina Stari Jankovci	4	6	10	mađarska srpska	1 0	0 1	1 1	10,00% 10,00%
25.	Općina Stari Mikanovci	2	2	4	-	0	0	0	0,00%
26.	Općina Štitar	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
27.	O. Tompojevci	3	0	3	rusinska	1	0	1	33,33%
28.	Općina Tovarnik	4	6	10	-	0	0	0	0,00%
29.	Općina Tordinci	4	1	5	-	0	0	0	0,00%
30.	Općina Trpinja	4	1	5	srpska	4	1	5	100,00%
31.	Općina Vođinci	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
32.	Općina Vrbanja	6	0	6	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (32 JLPS):		385	94	479	mađarska njemačka slovačka srpska rusinska	2 0 1 41 3	0 1 1 13 1	2 1 2 54 4	0,42% 0,21% 0,42% 11,27% 0,84%
17. SPLITSKO – DALMATINSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	202	12	214	srpska	1	0	1	0,47%
2.	Grad Split	365	36	401	crnogorska makedonska srpska	1 1 1	0 0 0	1 1 1	0,25% 0,25% 0,25%
3.	Grad Hvar	22	0	22	srpska	2	0	2	9,09%
4.	Grad Imotski	8	29	37	-	0	0	0	0,00%
5.	Grad Kaštela	77	49	126	-	0	0	0	0,00%
6.	Grad Komiza	7	0	7	-	0	0	0	0,00%
7.	Grad Makarska	53	6	59	-	0	0	0	0,00%
8.	Grad Omiš	22	9	31	-	0	0	0	0,00%
9.	Grad Sinj	37	7	44	-	0	0	0	0,00%

10.	Grad Solin	42	5	47	-	0	0	0	0,00%
11.	G. Stari Grad	8	0	8	-	0	0	0	0,00%
12.	Grad Supetar	12	1	13	-	0	0	0	0,00%
13.	Grad Trilj	6	5	11	-	0	0	0	0,00%
14.	Grad Trogir	59	4	63	-	0	0	0	0,00%
15.	Grad Vis	8	2	10	-	0	0	0	0,00%
16.	Grad Vrgorac	17	2	19	-	0	0	0	0,00%
17.	Grad Vrlika	7	1	8	-	0	0	0	0,00%
18.	O. Baška Voda	6	2	8	-	0	0	0	0,00%
19.	Općina Bol	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
20.	Općina Brela	8	3	11	-	0	0	0	0,00%
21.	O. Cista Provo	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
22.	Općina Dicmo	4	0	4	-	0	0	0	0,00%
23.	Općina Dugi Rat	8	6	14	srpska	1	0	1	7,14%
24.	O. Dugopolje	6	0	6	-	0	0	0	0,00%
25.	Općina Gradac	5	1	6	-	0	0	0	0,00%
26.	Općina Hrvace	5	0	5	-	0	0	0	0,00%
27.	Općina Jelsa	10	0	10	-	0	0	0	0,00%
28.	Općina Klis	6	0	6	-	0	0	0	0,00%
29.	Općina Lećevica	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
30.	Općina Lokvičići	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
31.	Općina Lovreć	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
32.	Općina Marina	7	10	17	-	0	0	0	0,00%
33.	Općina Milna	6	4	10	-	0	0	0	0,00%
34.	Općina Muć	5	4	9	-	0	0	0	0,00%
35.	O. Nerežišće	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
36.	Općina Okrug	13	9	22	crnogorska	1	0	1	4,55%
37.	Općina Otok	4	2	6	-	0	0	0	0,00%
38.	O. Podbablje	2	1	3	srpska	1	0	1	33,33%
39.	Općina Podgora	6	2	8	-	0	0	0	0,00%
40.	O. Podstrana	8	2	10	-	0	0	0	0,00%
41.	Općina Postira	3	3	6	-	0	0	0	0,00%
42.	Općina Prgomet	2	1	3	-	0	0	0	0,00%

43.	O. Primorski Dolac	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
44.	O. Proložac	1	1	2	-	0	0	0	0,00%
45.	Općina Pučišća	4	3	7	albanska mađarska	0 1	1 0	1 1	14,29% 14,29%
46.	Općina Runovići	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
47.	Općina Seget	12	3	15	-	0	0	0	0,00%
48.	Općina Selca	5	4	9	-	0	0	0	0,00%
49.	Općina Sućuraj	2	2	4	-	0	0	0	0,00%
50.	Općina Sutivan	8	1	9	crnogorska	1	0	1	11,11%
51.	O. Šestanovac	4	0	4	-	0	0	0	0,00%
52.	Općina Šolta	7	1	8	-	0	0	0	0,00%
53.	Općina Tučepi	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
54.	O. Zavidarje	2	2	4	-	0	0	0	0,00%
55.	Općina Zagvozd	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
56.	Općina Zmijavci	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (56 JLPS):		1138	240	1378	albanska crnogorska mađarska makedonska srpska	0 3 1 1 6	1 0 0 0 0	1 3 1 1 6	0,073% 0,22% 0,073% 0,073% 0,44%
18. ISTARSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	156	8	164	bošnjačka crnogorska slovenska srpska talijanska	0 1 1 1 9	2 0 0 0 1	2 1 1 1 10	1,22% 0,61% 0,61% 0,61% 6,10%
2.	Grad Buje	14	9	23	talijanska	1	2	3	13,04%
3.	Grad Buzet	17	3	20	-	0	0	0	0,00%
4.	Grad Labin	40	3	43	bošnjačka	0	1	1	2,33%

5.	Grad Novigrad	26	1	27	talijanska	5	1	6	22,22%
6.	Grad Pazin	32	3	35	-	0	0	0	0,00%
7.	Grad Poreč	70	8	78	talijanska	2	0	2	2,56%
8.	Grad Pula	164	14	178	bošnjačka	1	1	2	1,12%
					crnogorska	2	0	2	1,12%
					slovenska	6	0	6	3,37%
					srpska	8	0	8	4,49%
					talijanska	5	0	5	2,81%
9.	Grad Rovinj	72	9	81	bošnjačka	1	0	1	1,23%
					crnogorska	1	0	1	1,23%
					srpska	1	0	1	1,23%
					talijanska	12	0	12	14,81%
10.	Grad Umag	67	4	71	slovenska	1	0	1	1,41%
					srpska	3	0	3	4,23%
					talijanska	8	2	10	14,08%
					(musliman.)	(2)	(0)	(2)	(2,82%)
11.	Grad Vodnjan	22	21	43	romska	0	1	1	2,33%
					talijanska	8	6	14	32,56%
					(musliman.)	(0)	(1)	(1)	(2,33%)
12.	Općina Bale	5	1	6	-	0	0	0	0,00%
13.	Općina Barban	5	3	8	-	0	0	0	0,00%
14.	Općina Brtonigla	7	0	7	talijanska	4	0	4	57,14%
15.	Općina Cerovlje	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
16.	Općina Fažana	9	1	10	bošnjačka	0	1	1	10,00%
					srpska	1	0	1	10,00%
17.	Općina Funtana	5	1	6	-	0	0	0	0,00%
18.	Općina Gračišće	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
19.	Općina Grožnjan	6	1	7	talijanska	3	1	4	57,14%
20.	Općina Kanfanar	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
21.	Općina Karojba	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
22.	Općina Kaštelir Labinci	6	3	9	talijanska	1	0	1	11,11%
23.	Općina Kršan	10	1	11	-	0	0	0	0,00%

24.	Općina Lanišće	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
25.	Općina Ližnjan	5	0	5	-	0	0	0	0,00%
26.	Općina Lupoglav	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
27.	Općina Marčana	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
28.	Općina Medulin	20	3	23	-	0	0	0	0,00%
29.	Općina Motovun	5	3	8	talijanska	1	1	2	25,00%
30.	Općina Opatalj	4	3	7	talijanska	1	0	1	14,29%
31.	Općina Pićan	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
32.	Općina Raša	10	0	10	-	0	0	0	0,00%
33.	O. Sveti Lovreč	2	3	5	-	0	0	0	0,00%
34.	O. Sveta Nedelja	5	2	7	-	0	0	0	0,00%
35.	O. Sveti Petar u Šumi	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
36.	O. Svetvinčenat	4	3	7	-	0	0	0	0,00%
37.	O. Tar-Vabriga	7	1	8	talijanska	1	0	1	
38.	Općina Tinjan	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
39.	Općina Višnjan	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
40.	Općina Vižinada	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
41.	Općina Vrsar	15	2	17	srpska	2	1	3	17,65%
42.	Općina Žminj	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (42 JLPS):		850	125	975	bošnjačka	2	5	7	0,72%
					crnogorska	4	0	4	0,41%
					romska	0	1	1	0,10%
					slovenska	8	0	8	0,82%
					srpska	16	1	17	1,74%
					talijanska	61	14	75	7,69%
					(musliman.)	(2)	(1)	(3)	(0,31%)
19. DUBROVAČKO – NERETVANSKA ŽUPANIJA									
1.	Županija	95	9	104	bošnjačka	1	0	1	0,96%
					mađarska	1	0	1	0,96%

					srpska	1	0	1	0,96%
2.	Grad Dubrovnik	186	16	202	bošnjačka	2	1	3	1,49%
					slovenska	1	0	1	0,50%
3.	Grad Korčula	15	3	18	srpska	1	0	1	5,55%
4.	Grad Metković	21	3	24	srpska	1	0	1	4,17%
5.	Grad Opuzen	7	4	11	-	0	0	0	0,00%
6.	Grad Ploče	26	4	30	-	0	0	0	0,00%
7.	Općina Blato	9	3	12	-	0	0	0	0,00%
8.	O. Dubrovačko Primorje	4	0	4	-	0	0	0	0,00%
9.	Općina Janjina	3	3	6	-	0	0	0	0,00%
10.	Općina Konavle	15	3	18	-	0	0	0	0,00%
11.	O. Kula Norinska	1	1	2	-	0	0	0	0,00%
12.	Općina Lastovo	6	1	7	-	0	0	0	0,00%
13.	O. Lumbarda	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
14.	Općina Mljet	6	0	6	-	0	0	0	0,00%
15.	Općina Orebić	9	2	11	-	0	0	0	0,00%
16.	O. Pojezerje	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
17.	Općina Slivno	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
18.	O. Smokvica	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
19.	Općina Ston	7	9	16	-	0	0	0	0,00%
20.	Općina Trpanj	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
21.	O. Vela Luka	15	1	16	-	0	0	0	0,00%
22.	Općina Zažablje	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
23.	Općina Župa Dubrovačka	15	0	15	-	0	0	0	0,00%
UKUPNO (23 JLPS):		454	65	519	bošnjačka	3	1	4	0,77%
					mađarska	1	0	1	0,19%
					slovenska	1	0	1	0,19%
					srpska	3	0	3	0,58%
20. MEĐIMURSKA ŽUPANIJA									

1.	Županija	53	5	58	-	0	0	0	0,00%
2.	Grad Čakovec	50	0	50	-	0	0	0	0,00%
3.	Grad Mursko Središće	7	3	10	-	0	0	0	0,00%
4.	Grad Prelog	10	0	10	-	0	0	0	0,00%
5.	Općina Belilca	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
6.	O. Dekanovec	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
7.	O. Domašinec	2	1	3	-	0	0	0	0,00%
8.	O. Donja Dubrava	1	0	1	-	0	0	0	0,00%
9.	Općina Donji Kraljevec	3	3	6	-	0	0	0	0,00%
10.	O. Donji Vidovec	1	3	4	-	0	0	0	0,00%
11.	Općina Goričan	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
12.	Općina Gornji Mihaljevec	2	2	4	-	0	0	0	0,00%
13.	Općina Kotoriba	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
14.	Općina Mala Subotica	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
15.	O. Nedelišće	10	4	14	-	0	0	0	0,00%
16.	O. Orehovica	3	0	3	-	0	0	0	0,00%
17.	Općina Podturen	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
18.	O. Pribislavec	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
19.	Općina Selnica	3	1	4	-	0	0	0	0,00%
20.	O. Strahoninec	2	0	2	-	0	0	0	0,00%
21.	O. Sveta Marija	2	2	4	-	0	0	0	0,00%
22.	Općina Sveti Juraj na Bregu	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
23.	O. Sveti Martin na Muri	1	1	2	-	0	0	0	0,00%
24.	O. Šenkovec	3	2	5	-	0	0	0	0,00%
25.	Općina Štrigova	2	2	4	-	0	0	0	0,00%
26.	O. Vratišinec	2	1	3	-	0	0	0	0,00%

UKUPNO (26 JLPS):	178	39	217	-	0	0	0	0,00%
21. GRAD ZAGREB								
UKUPNO:	2.330	432	2.762	bošnjačka	10	4	14	0,51%
				bugarska	1	0	1	0,04%
				crnogorska	3	0	3	0,11%
				češka	4	0	4	0,14%
				mađarska	5	1	6	0,22%
				makedonska	5	0	5	0,18%
				njemačka	2	0	2	0,07%
				poljska	1	0	1	0,04%
				slovačka	1	0	1	0,04%
				slovenska	6	0	6	0,22%
				srpska	51	8	59	2,14%
				(ostali)	(1)	(0)	(1)	(0,04%)
				(nepoznato)	(24)	(4)	(28)	(1,01%)

UKUPNO : <i>(576 JLPS)</i>	10.852	2.013	12.865	albanska	0	2	2	0,016%
				austrijska	1	0	1	0,008%
				bošnjačka	19	11	30	0,233%
				bugarska	1	0	1	0,008%
				crnogorska	10	0	10	0,078%
				češka	17	6	23	0,179%
				mađarska	17	6	23	0,179%
				makedonska	8	0	8	0,062%
				njemačka	5	1	6	0,047%
				poljska	1	0	1	0,008%
				romska	0	1	1	0,008%
				rusinska	3	1	4	0,031%
				slovačka	4	1	5	0,039%
				slovenska	24	0	24	0,187%
				srpska	286	80	366	2,845%
				talijanska	64	14	78	0,606%
				židovska	1	0	1	0,008%
<i>(ostali)</i>	<i>(1)</i>	<i>(0)</i>	<i>(1)</i>	<i>(0,008%)</i>				
<i>(nepoznato)</i>	<i>(41)</i>	<i>(5)</i>	<i>(46)</i>	<i>(0,358%)</i>				
<i>(muslimani)</i>	<i>(5)</i>	<i>(4)</i>	<i>(9)</i>	<i>(0,070%)</i>				
UKUPNO manjine	461	123	584	4,54%				

NAPOMENE:

- Žutom su bojom označene JLPS u kojima pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima tih jedinica, odnosno u kojima imaju pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica i u kojima to pravo ostvaruju;

- Crvenom su bojom označene JLPS u kojima pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima tih jedinica, odnosno u kojima imaju pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica, ali to pravo ne ostvaruju (nije ostvarena zastupljenost pripadnika nacionalne manjine ili neke od manjina koje imaju pravo);
- Zelenom su bojom označene JLPS u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine većinu biračkog tijela jedinice.